

คู่มือ

การสอบสวนการปลอมแปลงอาหาร (FOOD FRAUD) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล สำหรับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

ดวงใจชนก ทับทัน
มาลิก อับดุลบุตร
กลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล
สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

คู่มือการสอบสวนการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล
สำหรับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

นางสาวดวงใจชนก ทับทัน
นายมาติก อับดุลบุตร
กลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล
สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์
กรมปศุสัตว์

คำนำ

คู่มือการสอบสวนการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลสำหรับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ปฏิบัติงานด้านมาตรฐานสินค้า โดยได้รวบรวมข้อมูลข่าวสาร คู่มือ การปฏิบัติงาน บทความทางวิชาการ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้านความปลอดภัย อาหาร (Food safety) การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) และด้านการรับรองมาตรฐานฮาลาล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการสอบสวนข้อเท็จจริง กรณีมีข้อร้องเรียน ตรวจพบเบาะแส หรือมีการตรวจพบติเอนเอสุรจากการสุ่มเก็บตัวอย่างในเนื้อโคหรือ ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ฮาลาล ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความ น่าเชื่อถือให้แก่ผู้บริโภค และเป็นการควบคุม กำกับ ดูแล และเฝ้าระวังด้านความปลอดภัยอาหาร (Food safety) ให้สินค้าปศุสัตว์มีคุณภาพตามมาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์และเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน หรือหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องที่มีความสนใจในเรื่องนี้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านมาตรฐานสินค้า ปศุสัตว์ทั่วไปและสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ดวงใจชนก ทับทัน

มาลิก อับดุลบุตร

กลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์

มิถุนายน 2567

สารบัญ

บทนำ	1
บทนิยาม	3
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)	4
บทที่ 2 การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล	10
บทที่ 3 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์กรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)	15
บทที่ 4 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล	19
บทที่ 5 แนวทางการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล	27
● ขั้นตอนการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล	27
1) การเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงาน	28
2) การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	37
3) การเข้าตรวจสอบและสอบสวน ณ สถานที่ประกอบการ	38
4) การเก็บตัวอย่าง ณ สถานที่ประกอบการ	41
5) การบันทึกและรวบรวมข้อมูลหลักฐาน	42
6) การสรุปและรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาหรือผู้เกี่ยวข้อง	43
● แผนผังขั้นตอนการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล	44
● แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลกรณีไม่พบการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	45
● แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลกรณีพบการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	46
บทที่ 6 เทคนิคการสอบสวนข้อเท็จจริง	47
บทที่ 7 การเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลของกรมปศุสัตว์	51
บทที่ 8 ตัวอย่างกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล	53
บทที่ 9 บทวิเคราะห์และการนำไปใช้ประโยชน์	57
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	63

● ภาคผนวก ก บันทึกการสอบสวนสถานประกอบการกรณีพบการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกร หรือพบการปลอมแปลงอาหารในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล	64
● ภาคผนวก ข ความรู้เกี่ยวกับฮาลาล ฮารอม และนยิส	67
● ภาคผนวก ค รายชื่อสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด	69
● ภาคผนวก ง ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 พ.ศ. 2567	71
● ภาคผนวก จ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 436) พ.ศ. 2565 ออกตามความใน พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522	75
● ภาคผนวก ฉ หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล	87
● ภาคผนวก ช หนังสือรับรองฮาลาล	
กิตติกรรมประกาศ	89

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	องค์ประกอบของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) 4
ภาพที่ 2	ประเภทการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) 6
ภาพที่ 3	กลุ่มอาหารฮาลาลและกลุ่มอาหารฮารอม 10
ภาพที่ 4	ซากไก่ตาย ณ โรงงานแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครราชสีมา 12
ภาพที่ 5	จับเนื้อหมูปลอมเป็นเนื้อโค 13
ภาพที่ 6	การทำลายนมผงที่ปนเปื้อนสารเมลามีนในประเทศจีน 14
ภาพที่ 7	แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 16
ภาพที่ 8	แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ทนายกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 18
ภาพที่ 9	บันทึกเหตุผลในการเข้าไปในสถานประกอบการหรือยานพาหนะ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 32
ภาพที่ 10	บันทึกการตรวจสอบการเข้าไปในสถานประกอบการหรือยานพาหนะ 33
ภาพที่ 11	บันทึกถ้อยคำ 35
ภาพที่ 12	บันทึกยึดหรืออายัดสัตว์หรือเนื้อสัตว์ ยานพาหนะเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 36
ภาพที่ 13	ใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์ (แบบ ร.10/1) 39
ภาพที่ 14	ใบรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ (แบบ รน.) 40
ภาพที่ 15	แบบฟอร์มการส่งตัวอย่างเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ตามโครงการฯ 52

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	มาตรฐานการตรวจสภาพตัวอย่างและการเก็บรักษาตัวอย่างสำหรับห้องรับ ตัวอย่างของกรมปศุสัตว์	42
ตารางที่ 2	จำนวนการเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลตามโครงการพัฒนาและส่งเสริม อุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์	52

บทนำ

อาหารฮาลาล (Halal food) คือ อาหารที่ได้รับการอนุมัติหรืออนุญาตให้นำมาบริโภคได้ตามบัญญัติของศาสนาอิสลาม เนื่องจากเชื่อว่าบัญญัติของพระเจ้า (อัลเลาะห์) ที่อนุญาตหรือห้ามให้ทำหรือบริโภคสิ่งใดจะต้องนำไปปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด นอกจากชาวมุสลิมที่ต้องบริโภคอาหารฮาลาลแล้ว ผู้ที่มีเชื้อชาวมุสลิมก็สามารถบริโภคอาหารฮาลาลได้เช่นกัน ปัจจุบันตลาดอาหารฮาลาล (Halal food) เป็นตลาดที่มีศักยภาพในการเติบโตด้านการบริโภคเป็นอย่างมาก เนื่องจากจำนวนผู้บริโภคชาวมุสลิมที่มีเกือบ 2,000 ล้านคนหรือคิดเป็น 1 ใน 4 ของประชากรโลก (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครซีอาน สถานกงสุลใหญ่ ณ นครซีอาน, 2560) ในอาเซียนมีชาวมุสลิมประมาณ 264 ล้านคน และข้อมูลเมื่อปี 2561 ประเทศไทยมีประชากรชาวมุสลิมประมาณ 3.6 ล้านคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) เห็นได้ว่าตลาดผู้บริโภคชาวมุสลิมถือเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพทำให้สามารถขยับจากการเป็นตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche market) มาเป็นตลาดหลัก (Mass market) ที่มีผู้บริโภคจำนวนมาก โดยประเทศไทยนั้นเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าอาหารฮาลาลไปยังกลุ่มประเทศมุสลิมเป็นอันดับที่ 11 ของโลก (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2565) ตลาดอาหารฮาลาลจึงเป็นช่องทางตลาดที่สำคัญและน่าสนใจสำหรับหลายประเทศ สำหรับสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล ได้แก่ เนื้อโค เนื้อไก่ ผลิตภัณฑ์จากเนื้อโค ผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่ ไข่และนม (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2565) เป็นสินค้าที่มีความสำคัญในการส่งออกและมีความต้องการจากตลาดในกลุ่มประเทศมุสลิมเป็นอย่างมาก โดยมูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลปี 2550 – 2560 ที่ประเทศไทยส่งออกไปยังกลุ่มประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับ (GCC; Gulf Cooperation Council) ซึ่งประกอบด้วย ประเทศคูเวต สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซาอุดีอาระเบีย โอมาน กาตาร์ และบาห์เรน มีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2562) นอกจากนี้ความต้องการบริโภคสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลภายในประเทศก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน เนื่องจากผู้บริโภคเชื่อมั่นว่าอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาลมีความสะอาด ปลอดภัย และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ อีกทั้งยังมีความต้องการจากนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ต้องการบริโภคสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลอีกด้วย

ในปัจจุบันการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) หรือกรณีอาหารปลอม เกิดขึ้นในสินค้าหลายประเภท เช่น รังนก น้ำผลไม้ เครื่องเทศ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งพบเห็นได้จากข่าวสารในช่องทางต่างๆ เป็นการผลิตของปลอมและเลียนแบบเพื่อขายในราคาที่เทียบเท่าของแท้หรือถูกกว่า (บังอร และคณะ., 2557) เพื่อให้ได้เปรียบทางการค้าและเพิ่มการแข่งขันด้านราคา ทำให้ได้ราคาขายที่สูงขึ้น เป็นการลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไร (Fajardo et al., 2010) สินค้าปศุสัตว์ฮาลาล เช่น เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปซึ่งได้รับความนิยมในการบริโภคก็ได้รับผลกระทบในกรณีนี้เช่นกัน อย่างเช่นมีการปลอมแปลงเนื้อสุกรเพื่อจำหน่ายเป็นเนื้อโค โดยจำหน่ายในตลาดชุมชนมุสลิมหรือช่องทางออนไลน์ (โพสทูเดย์, 2563) เนื่องจากเนื้อโคมีราคาแพง ทำให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายบางรายที่มีพฤติกรรมเอาเปรียบผู้บริโภคทำการปลอมแปลงอาหารโดยใช้เนื้อสัตว์ราคาต่ำกว่ามาปลอมแปลงเพื่อจำหน่ายให้ได้ราคาที่สูงขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบทำลายความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและทำลายภาพลักษณ์ของประเทศ ส่งผลต่อเศรษฐกิจ ตลอดจนความมั่นคงทางอาหารได้ (รุ่งฤดี และคณะ., 2559) อีกทั้งหากเป็นเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์อย่างถูกต้อง และไม่

ผ่านการตรวจโรคก่อนและหลังฆ่าสัตว์โดยพนักงานตรวจโรคสัตว์อาจเป็นเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้คุณภาพหรือมีโรคติดเชื้อซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภคได้อีกด้วย

กรมปศุสัตว์ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแลอาหารปลอดภัยด้านสินค้าปศุสัตว์ ได้จัดทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) ตั้งแต่ปี 2555 ซึ่งดำเนินกิจกรรมการตรวจรับรองโรงฆ่าสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล การตรวจรับรองสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล และการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล โดยการสุ่มเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลเพื่อตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกร และเนื่องจากสถานการณ์การปลอมแปลงเนื้อสุกรเป็นเนื้อโค ในปี พ.ศ. 2563 จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของกรณีดังกล่าวเป็นอย่างมากเนื่องจากมีผลต่อความปลอดภัยด้านอาหารและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค จึงได้เพิ่มกิจกรรมการสุ่มเก็บตัวอย่างเนื้อโคจากสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ทั่วไปและสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ได้รับรองตามมาตรฐานฮาลาลเพื่อส่งตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรทางห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ เป็นการเพิ่มมาตรการในการเฝ้าระวังและป้องปรามผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเนื้อโคที่ยังมีพฤติกรรมทำความผิด ซึ่งอาจเกิดเหตุการณ์ในลักษณะนี้ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลอื่นๆ ได้เช่นกัน ปัจจุบันกรมปศุสัตว์ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานการสอบสวนหาข้อเท็จจริงสำหรับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ในกรณีที่มีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) หรือเมื่อพบว่ามี การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรจากผลวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ เพื่อใช้ในการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในขั้นตอนและมีการดำเนินงานสอดคล้องกันทั่วประเทศ จึงจัดทำคู่มือการสอบสวนการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลสำหรับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการหากเกิดการตรวจพบ มีการร้องเรียน หรือมีการแจ้งเบาะแสจากประชาชนเกี่ยวกับการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่ได้รับการรองตามมาตรฐานฮาลาลและไม่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานฮาลาล ให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม รวดเร็ว และเป็นไปในรูปแบบเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

บทนิยาม

1. **การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)** หมายความว่า การปลอมแปลงและจงใจเจตนา ทดแทน เจือจาง หรือการเติมสิ่งแปลกปลอมลงในสินค้าหรือวัตถุดิบ หรือ การปกปิดให้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริงของสินค้าหรือวัตถุดิบต่างๆ เพื่อหวังผลประโยชน์ทางการค้า
2. **ฮาลาล (Halal)** หมายความว่า สิ่งของหรือการกระทำใดๆ ซึ่งได้รับการอนุญาตตามบทบัญญัติอิสลาม
3. **ฮารอม (Haram)** หมายความว่า สิ่งของหรือการกระทำใดๆ ซึ่งได้รับการห้ามตามบทบัญญัติอิสลาม เช่น สุกร สัตว์ที่ตายแล้ว สัตว์ที่ไม่ผ่านการเชือดหรือผ่านการเชือดอย่างไม่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม
4. **นยิส (Najis)** หมายความว่า สิ่งสกปรกตามบัญญัติอิสลาม ซึ่งมี 3 ประเภท ได้แก่ นยิสชนิดเบา นยิสชนิดปานกลางและนยิสชนิดหนัก รวมถึงอาหารที่ปนเปื้อนหรือสัมผัสกับนยิสเว้นแต่ได้ขจัดนยิส
5. **สินค้าปศุสัตว์ฮาลาล** หมายความว่า เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปที่ศาสนาอิสลามอนุญาตให้บริโภค ได้แก่ เนื้อโคและผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อโค เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อไก่ เนื้อเป็ดและผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อเป็ด เนื้อแพะและผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อแพะ
6. **การสอบสวน** หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลาย เพื่อจะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความจริงในเรื่องนั้นๆ ว่ามีมูลความจริงประการใด
7. **เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ (DLD officer)** หมายความว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์เขต และเจ้าหน้าที่สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์
8. **สถานประกอบการ** หมายความว่า สถานที่จำหน่าย สถานที่ผลิต แปรรูป และหรือจัดเก็บผลิตภัณฑ์สินค้าปศุสัตว์ฮาลาล
9. **ผู้ประกอบการ (Entrepreneur)** หมายความว่า บุคคลธรรมดา หรือ นิติบุคคล หรือผู้ให้บริการผลิตเพื่อขาย สิ่ง หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือซื้อเพื่อขายต่อ
10. **คณะกรรมการ** หมายความว่า คณะกรรมการอิสลามกลางแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี
11. **หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล** หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยอนุมัติให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินการตามหลักการศาสนาอิสลาม
12. **หนังสือรับรองฮาลาล** หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด พิจารณารับรองสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินการตามหลักการศาสนาอิสลาม

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)

1. ความหมายของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)

การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) คือ การปลอมแปลงและจงใจเจตนา ทดแทน เจือจางหรือการเติมสิ่งแปลกปลอมลงในสินค้าหรือวัตถุดิบ หรือ การปกปิดให้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริงของสินค้าหรือวัตถุดิบต่างๆ เพื่อหวังผลประโยชน์ทางการค้า เพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันและเพิ่มกำไรจากการขายในราคาสินค้าของแท้ โดยเป็นการหลอกลวงคุณลักษณะของสินค้าหรือการลดค่าใช้จ่ายของการผลิตสินค้า ซึ่งอาจนำไปสู่ผลกระทบตามมาในหลายระดับ อาจเกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยอาหารทางตรงจากการบริโภคทันที (Direct food safety risk) เช่น การแพ้อาหาร ท้องร่วง หรืออื่นๆ หรืออาจเกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยอาหารทางอ้อมจากการบริโภคในระยะยาว (Indirect food safety risk) เช่น เมื่อบริโภคแล้วมีลักษณะของสารพิษเข้าไปสะสมภายในร่างกายก่อให้เกิดผลตามมา หรืออาจไม่มีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยอาหารทั้งทางตรงและทางอ้อมเลยก็ได้ (Technical food fraud risk) ซึ่ง อาจนำไปสู่ผลกระทบเชิงลบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของตราสินค้าและชื่อเสียงของผู้ผลิต ผู้บริโภคลดความเชื่อถือในคุณภาพสินค้าและยังส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมอาหารตามมาอีกด้วย

จากการหารือและถกเถียงกันในการประชุมของผู้เชี่ยวชาญซึ่งอ้างอิงจากการประชุมระหว่างประเทศ¹ และตัวอย่างข้อมูลที่มีอยู่ในประเทศต่างๆ² ได้ระบุองค์ประกอบ 3 ประการที่เป็นพื้นฐานของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ได้แก่

1. ความตั้งใจหรือจงใจ (Intentionality)
2. การหลอกลวง (deception)
3. ผลประโยชน์ที่มีขอบธรรม หรือข้อได้เปรียบมิชอบธรรม (Undue advantage)

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)

ที่มา : FAO, 2021

¹ เช่น Codex Alimentarius Commission, Discussion Paper on Food Integrity and Food Authenticity, CX/FICS 18/24/7, August 2018; BRC Global Standards. 2018. Global Standard Food Safety. Issue 8; International Featured Standards. 2018. IFS Standards Product Fraud – Guidelines for Implementation; Global Food Safety Initiative. 2018. Tackling Food Fraud Through Food Safety Management Systems

² เช่น ประเทศจีน, Draft Measure to Handle Acts of Food Safety Fraud; สหภาพยุโรป, EU Food Fraud Network key operative criteria for food fraud; สหรัฐอเมริกา, FDA Notice on Public Meeting on Economically Motivated Adulteration, 74 Fed. Reg. 15,497; สหราชอาณาจักร British Standards Institution PAS 96: 2017

อาหารที่ถูกปลอมแปลงมักจะเป็นอาหารที่มีกระบวนการผลิตหลายขั้นตอนหรือมีการแปรรูปอาหารจากวัตถุดิบขั้นต้นไปเป็นอาหารที่มีลักษณะแตกต่างจากเดิมหรืออาหารที่มีมูลค่าสูง มีความต้องการของตลาดและได้รับความนิยมสูง เช่น เนื้อสัตว์ นม ไข่ รังนก น้ำผึ้ง น้ำผลไม้ น้ำมันมะกอก เครื่องเทศ ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ และผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นต้น

ลักษณะของการปลอมแปลงอาหาร แบ่งได้เป็น 7 รูปแบบ ได้แก่

1. การทดแทน (Substitute) กรณีที่อาหารนั้นถูกทดแทนด้วยสิ่งอื่นที่ไม่ใช่สิ่งที่เราเข้าใจ เช่น ชี้อเนโอโคม่าแต่กลายเป็นเนื้อสุกรที่ย้อมด้วยเลือดโค หรือชื่อน้ำมันมะกอกมาแต่เป็นน้ำมันถั่วเหลือง เป็นต้น

2. การปกปิดและปิดบัง (Concealment) กรณีที่อาหารนั้นถูกตั้งใจปกปิดตำหนิบางอย่างเพื่อให้เข้าใจว่าเป็นอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณภาพดี เช่น เนื้อสุกรที่ไม่สดจะมีสีคล้ำ แต่ถ้านำไปแช่ในสารละลายบางชนิด เช่น โซเดียมไนไตรท์ (Sodium Nitrite) ก็สามารถที่จะทำให้เนื้อสุกรกลายเป็นสีชมพู ดูสดเหมือนเดิม

3. ข้อมูลฉลากผิด (Mislabeling) กรณีที่อาหารนั้นมีคุณสมบัติบางอย่างที่ไม่ตรงกับข้อมูลที่ระบุ เช่น บนฉลากระบุว่า ลูกชิ้นเนื้อโค แต่จริงๆแล้วมีส่วนผสมของเนื้อสุกรและเนื้อไก่ก็ถือว่าเป็นอาหารปลอม

4. ผลิตภัณฑ์ในตลาดมืด (Gray Market Production) กรณีที่อาหารนั้นได้มาจากผู้ขายหรือแหล่งที่มาที่ไม่น่าเชื่อถือ ไม่มีใบรับรองหรือไม่ทราบแหล่งที่มา มีโอกาสสูงที่จะเป็นอาหารปลอม และมีการขายสินค้าที่ผลิตเกินโดยไม่มีการรายงาน หรือจำหน่ายอย่างไม่เป็นทางการจากผู้ผลิต

5. การใส่สารต้องห้าม (Unapproved Enhancement) กรณีที่มีการเติมสารต้องห้ามเพื่อให้อาหารดูเหมือนว่ามีคุณภาพหรือคุณสมบัติที่ดีขึ้น เช่น น้ำมันที่มีการเติมเมลามีนซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งลงไปเพื่อให้ตรวจสอบได้ค่าโปรตีนสูงขึ้น ก็จะทำให้ได้ราคาสูงขึ้นเนื่องจากราคาน้ำมันขึ้นกับปริมาณโปรตีน ถ้ามีค่าโปรตีนมากจะทำให้ราคาน้ำมันนั้นสูงขึ้น

6. การลอกเลียน (Counterfeiting) สินค้าเลียนแบบหรือสินค้าผิดลิขสิทธิ์ ซึ่งมักมีคุณภาพต่ำกว่าสินค้าจากเจ้าของตราสินค้าจริง เช่น น้ำปลาปลอม ซึ่งสินค้าปลอมดังกล่าวมักจะถูกผลิตจากวัตถุดิบที่ไม่ได้มาตรฐาน และบางครั้งก่อให้เกิดอันตรายถึงชีวิตกับผู้บริโภค

7. การเจือจาง (Dilution) สินค้าหรืออาหารที่มีการเจือจาง มีการเติมสิ่งที่ด้อยคุณภาพ หรือสิ่งที่มีราคาต่ำกว่าและอาจทำให้ได้สินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรือไม่ได้คุณภาพตามที่ต้องการ เช่น น้ำมันดิบที่มีการเติมน้ำลงไปเพื่อเพิ่มปริมาตร น้ำมันมะกอกที่มีการเติมน้ำมันพืชชนิดอื่นที่มีราคาต่ำกว่า เป็นต้น

ภาพที่ 2 ประเภทการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)

ที่มา : GFSI, 2018 <https://mygfsi.com/wp-content/uploads/2019/09/Food-Fraud-GFSI-Technical-Document.pdf>

2. ความเป็นมาและความสำคัญของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)

ปัญหาของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) พบหลักฐานมาตั้งแต่อดีต เช่น กฎหมายไวน์ของกรีกและโรมัน กฎหมายเนื้อของอียิปต์ และกฎหมายอาหารของอเมริกาที่เริ่มใช้ตั้งแต่ ปี ค.ศ.1784 แสดงถึงการใช้อำนาจทางกระบวนการยุติธรรมในการตัดสินและแก้ไขปัญหาของอาหารปลอมแปลงที่เกิดขึ้นในยุคสมัยนั้นๆ ตัวอย่างของอาหารปลอมแปลงที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีต เช่น

ปี ค.ศ.1981 พบน้ำมันเรปซีดปลอม ในประเทศสเปน ซึ่งส่งผลต่อประชากรประมาณ 20,000 คน และมีผู้เสียชีวิตกว่า 300-800 คน

ปี ค.ศ.2008 พบการปลอมแปลงนมผงสำหรับทารกด้วยสารเมลามีนเพื่อเพิ่มปริมาณโปรตีนในประเทศจีน ทำให้ทารกป่วยประมาณ 54,000 คน และเสียชีวิตจากภาวะไตวาย 6 คน

ปี ค.ศ.2013 ตรวจพบการปลอมแปลงเนื้อม้าปนในอาหารที่ทำจากเนื้อวัว เช่น ไส้กรอก เนื้อวัวบด กระจกบด ในสหภาพยุโรป โดยตรวจพบดีเอ็นเอของม้าและสารเฟนิลบูทาโซน (Phenylbutazone) ยาแก้แอสปในม้าที่ก่อให้เกิดภาวะโลหิตจางในมนุษย์

ปี ค.ศ.2018 พบมีการปลอมแปลงน้ำผึ้งด้วยน้ำตาลอ้อยหรือน้ำเชื่อมข้าวโพด ในประเทศออสเตรเลีย ซึ่ง 50% เป็นน้ำผึ้งที่นำเข้ามาจากทวีปเอเชีย

ปี ค.ศ.2019 มีการปลอมแปลงน้ำมันด้วยยูเรียและน้ำที่มีการปนเปื้อน ในประเทศปากีสถาน

นอกจากนี้ ยังมีการจำหน่ายเนื้อแกะและเนื้อวัวที่มีราคาแพง แต่หลอกผู้ซื้อโดยใช้เนื้อหมู เนื้อเป็ด และเนื้อสุนัขจิ้งจอกแทนซึ่งเกิดขึ้นในประเทศจีน และในประเทศอินเดียมีการปลอมแปลงน้ำมันโค โดยใช้ยูเรีย (เพิ่มปริมาณของแข็งในนม) น้ำมันพืช ซอล์ค (เพิ่มแคลเซียม) และน้ำยาซักฟอก (เพื่อให้ น้ำและน้ำมันผสมเข้าด้วยกัน)

ตัวอย่างสินค้าที่เป็นเป้าหมายของการปลอมแปลงอาหารมากที่สุดซึ่งระบุในเอกสารรายงานขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization ; WTO) (World Trade Organization, 2024) เช่น

1. เนื้อสัตว์ โดยอาจมีการทดแทนและการติดฉลากที่ไม่ถูกต้อง มีการนำเนื้อสัตว์คุณภาพต่ำหรือราคาถูกกว่ามาติดฉลากจำหน่ายในราคาที่สูงกว่าหรือคุณภาพสูงกว่า ตัวอย่างเช่น เนื้อวัวอาจถูกจำหน่ายและระบุว่าเป็นเนื้อโค โดยในเอกสารรายงานของ WTO ระบุว่าการค้าเนื้อสัตว์ปลอมมีมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 สูงถึง 168 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

2. อาหารทะเล เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ซึ่งส่วนใหญ่พบว่ามีการนำพันธุ์ปลาที่มีราคาต่ำกว่ามาติดฉลากเป็นปลาที่มีราคาแพง หรือปลาที่เลี้ยงไว้ อาจมีการจำหน่ายและระบุว่าเป็นปลาที่จับได้ตามธรรมชาติ โดยเอกสารรายงานว่า อาหารทะเลที่มีการปลอมแปลงมีมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 สูงถึง 160 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

3. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยสุราและไวน์เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ซึ่งอาจมีการปลอมแปลงและการลักลอบจำหน่ายสินค้า โดยนำสุราและไวน์ที่มีถูกกว่ามาทำการปลอมหรือปลอมปนแล้วนำมาจำหน่ายในราคาที่สูง โดยเอกสารรายงานว่า การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปลอม มีมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 สูงถึง 98 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

4. กาแฟ เป็นอีกหนึ่งผลิตภัณฑ์ซึ่งอาจมีปลอมแปลงได้เช่นกัน โดยมีการเติมส่วนผสมที่ถูกกว่า เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง หรือกิ่งไม้เข้าไป หรือมีการติดฉลากแหล่งกำเนิดหรือประเภทของเมล็ดกาแฟที่ไม่ถูกต้อง มีการรายงานว่าการจำหน่ายกาแฟปลอม มีมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 สูงถึง 42 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

5. นม มีการปลอมแปลงโดยการเติมน้ำหรือสารอื่นๆ เข้าไปเพื่อเพิ่มปริมาณและลดต้นทุน ซึ่งทำให้คุณภาพและความปลอดภัยของนมลดลง จากการรายงานพบว่าการจำหน่ายนมปลอมมีมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 สูงถึง 31 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

6. น้ำผักและน้ำผลไม้ มีการเจือจางด้วยน้ำหรือน้ำผลไม้อื่นๆ เพื่อเพิ่มปริมาณและลดต้นทุน รวมถึงมีการติดฉลากแหล่งกำเนิดหรือชนิดของผักและผลไม้ไม่ถูกต้อง การจำหน่ายน้ำผักและน้ำผลไม้ปลอม มีมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 สูงถึง 15 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

7. เครื่องเทศ อาจมีการใช้ส่วนผสมที่มีราคาถูกกว่า เช่น สารตัวเติมเต็มหรือสีเทียม เช่น ผลิตภัณฑ์ขมิ้นผงอาจมีการเจือปนด้วยสารตะกั่วโครเมตที่มีสีเหลือง (lead chromate) ซึ่งเป็นสารพิษ ซึ่งมีมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 15 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

8. น้ำมันมะกอก เป็นผลิตภัณฑ์ยอดนิยมและมีราคาแพง ซึ่งมักถูกหลอกลวงโดยการใช้น้ำมันราคาถูก เช่น น้ำมันดอกทานตะวันหรือน้ำมันคาโนลาหรือใช้วิธีลัดในการผลิตน้ำมันมะกอกบริสุทธิ์พิเศษ ซึ่งอาจทำให้คุณภาพ และคุณค่าทางโภชนาการลดลง โดยมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 สูงถึง 9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

9. น้ำผึ้ง เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าซึ่งมักเจือจางด้วยสารให้ความหวานราคาถูก เช่น น้ำเชื่อมข้าวโพดหรือน้ำตาล การติดฉลากแหล่งกำเนิดหรือแหล่งที่มาของดอกไม้ผลิตพลาดอาจเกิดขึ้นได้เช่นกัน โดยมูลค่ารวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 สูงถึง 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

10. ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ มักติดฉลากผิดและปลอมแปลง โดยผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อินทรีย์มักถูกขายเป็นผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ซึ่งอาจนำไปสู่การหลอกลวงผู้บริโภคและทำลายชื่อเสียงของอุตสาหกรรมอินทรีย์ได้ ซึ่งมูลค่ารวมยังไม่แน่นอนจึงไม่ได้กำหนดตัวเลขในรายงาน

สำหรับในประเทศไทยนั้น อาหารที่พบว่ามีการปลอมแปลงในอดีตที่ผ่านมา เช่น เครื่องดื่มรังกปลอมทำจากยางไม้คารายา น้ำผึ้งที่มีน้ำตาลทรายและน้ำผสม อาหารที่มีการใช้สัญลักษณ์เครื่องหมายฮาลาลโดยไม่ได้รับอนุญาต อาหารเจซึ่งมีการปนเนื้อสัตว์ การใช้ไก่ตายไก่เน่ามาชำแหละขายเป็นเนื้อไก่ดี หรือเนื้อโคปลอมที่ผลิตจากเนื้อสุกร เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาทั้งที่มีผลต่อสุขภาพโดยตรงและโดยอ้อม และอาจไม่มีผลต่อสุขภาพก็ได้ อย่างเช่นที่กล่าวมาาก่อนนี้ ซึ่งการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) มีความสำคัญและมีผลกระทบที่เกิดขึ้นหลายด้าน ได้แก่

1. ด้านความปลอดภัยอาหาร

หากมีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) เกิดขึ้น นอกจากผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าในราคาที่สูงกว่าความเป็นจริงโดยได้สินค้าที่ไม่ได้ต้องการแล้ว เช่น ไข่เนื้อสุกรแทนที่จะได้เนื้อโค อาหารที่มีการปลอมแปลงนั้นอาจมาจากวัตถุดิบที่ไม่มีคุณภาพมาตรฐาน ไม่ถูกสุขลักษณะ มีเชื้อโรคหรือสารเคมีที่ไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค เมื่อรับประทานเข้าไปอาจก่อให้เกิดการแพ้อาหาร อาหารเป็นพิษ หรือมีการสะสมของสารพิษในร่างกายได้จนเกิดอาการป่วยตามมาได้

2. ด้านการส่งออกสินค้า

สินค้าหรืออาหารที่มีการปลอมแปลงอาหารเกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการซื้อขายสินค้านั้นๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อมั่นของผู้บริโภคภายในประเทศเองที่อาจลดการซื้อสินค้าหรืออาหารเหล่านั้น เนื่องจากมีความหวาดระแวงว่าจะได้สินค้าหรืออาหารปลอมมาบริโภค สำหรับประเทศคู่ค้าหรือประเทศผู้นำเข้าสินค้าก็ขาดความเชื่อมั่นในสินค้าเหล่านั้นและขาดความเชื่อมั่นในประเทศไทยเช่นกัน หากเป็นการปลอมแปลงในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลอาจมีผลทำให้ประเทศคู่ค้ากลุ่มประเทศมุสลิมเลือกซื้อสินค้าจากกลุ่มประเทศมุสลิมหรือประเทศผู้ส่งออกที่ไม่มีการเกิดอุบัติเหตุการณ์การปลอมแปลงอาหารเกิดขึ้นมากกว่าส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าและอาหารฮาลาลและสินค้าทั่วไปของประเทศได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ

3. ด้านความเชื่อมั่นตามหลักศาสนาอิสลาม

การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ที่เกิดขึ้นกับอาหารฮาลาลหรือสินค้าฮาลาล เช่น การปลอมแปลงเนื้อสุกรเพื่อขายเป็นเนื้อโคให้ได้ราคาที่สูงขึ้น หรือการใช้ตราเครื่องหมายฮาลาลกับสินค้าหรืออาหารที่ไม่ได้รับการรับรองฮาลาล มีผลกระทบต่อผู้บริโภคชาวมุสลิมโดยตรงทำให้ขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการผลิตอาหารฮาลาลว่าเป็นไปตามหลักการฮาลาลหรือไม่ อาจมีข้อสงสัยในการขั้นตอนการรับรองหรือกระบวนการผลิตสินค้าหรืออาหารฮาลาลตามหลักการทางศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการบริโภคอาหารฮาลาลของประเทศไทย กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมอาจไม่เลือกซื้อหรือรับประทานอาหารฮาลาลที่ผลิตในประเทศไทยหรือเลือกซื้อออนไลน์ และสำหรับชาวมุสลิมหากมีการบริโภคอาหารที่มีการปลอมแปลงอาหารด้วยสิ่งฮารอมหรือนิฮายตามหลักศาสนาอิสลามถือว่าบุคคลนั้นไม่สะอาดเพียงพอ มีมลทิน เนื่องจากฮารอมในศาสนาอิสลามคือสิ่งของหรือการกระทำใดๆ ซึ่งได้รับการห้าม

ตามบทบัญญัติอิสลาม ซึ่งหากได้บริโภคเข้าไป พระเจ้า (อัลเลาะห์) จะไม่ตอบรับคำขอพรแก่บุคคลนั้น ดังคำกล่าวของ ท่านอัลลามะฮ์ อิบน์รอฎัยบ (สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร, 2563) ได้กล่าวว่

أَكْلُ الْحَرَامِ وَشُرْبُهُ وَلِبْسُهُ وَالتَّعَدِّي بِهِ، سَبَبٌ مُوجِبٌ لِعَدَمِ إِجَابَةِ الدَّعَاءِ

ความว่า “การกิน การดื่ม การสวมเสื้อผ้าอาภรณ์ และเนื้อหนังมังสาที่เติบโตจากของฮะรอมเป็นเหตุทำให้คำอ้อไม่ถูกตอบรับ”

ซึ่งความเชื่อมั่นตามหลักศาสนาอิสลามเหล่านี้มีความสำคัญในการดำเนินชีวิตของชาวมุสลิมเป็นอย่างมาก ชาวมุสลิมจึงมีความเคร่งครัดในการบริโภคอาหารซึ่งต้องเป็นอาหารฮาลาลเท่านั้น

4. ด้านความเชื่อมั่นในการตรวจสอบมาตรฐาน

หากเกิดการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ขึ้น ผลกระทบที่มีต่อระบบการตรวจสอบรับรองมาตรฐานของประเทศย่อมได้รับผลตามมา ทั้งเรื่องการตรวจสอบมาตรฐานต่างๆ เช่น มาตรฐานฮาลาล มาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหาร เช่น GHPs (Good Hygiene Practices) HACCP (Hazard analysis and critical control points) หรือมาตรการระบบการเฝ้าระวังอาหารปลอมแปลง ซึ่งนำไปสู่การขาดความเชื่อมั่นในการตรวจสอบมาตรฐานของภาครัฐและหน่วยงานเอกชนที่มีหน้าที่ในการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน ประเทศคู่ค้าก็อาจจะไม่เลือกซื้อสินค้าจากประเทศไทยซึ่งถูกมองว่าระบบการตรวจสอบและการให้การรับรองอาจไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ เป็นต้น

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) นั้น ส่งผลกระทบและมีความสำคัญต่อภาพรวมเศรษฐกิจและความปลอดภัยด้านอาหาร รวมทั้งผลต่อสุขภาพของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะตั้งแต่มีการตรวจพบเนื้อม้าในผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปเนื้อโคในทวีปยุโรปและพบสารเมลามีนในนมผงในประเทศจีน ทำให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญเรื่องนี้มากขึ้น หลายประเทศได้มีกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อควบคุมการกระทำความผิด โดยบางประเทศอาจมีกฎหมายที่ระบุชัดเจนเกี่ยวกับการปลอมแปลงอาหาร บางประเทศอาจระบุเป็นส่วนย่อยของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหรือผลิตอาหาร ซึ่งประเทศไทยนั้นได้มีกฎหมายที่ใช้ควบคุมดูแลเกี่ยวกับอาหารปลอมหรือการปลอมแปลงอาหาร เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศให้ได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยต่อสุขภาพเช่นกัน

บทที่ 2

การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

“ฮาลาล” (حلال) มีความหมายว่า อนุมัติหรืออนุญาต ในภาษาอาหรับ โดยเมื่อนำคำดังกล่าวมาใช้ในบริบททางศาสนาจะหมายถึง “สิ่งที่ศาสนาอนุมัติหรืออนุญาตให้ทำ” ด้วยเหตุนี้ “อาหารฮาลาล” จึงหมายถึง “อาหารที่ได้รับการอนุมัติหรืออนุญาตให้นำมาบริโภคได้ตามบัญญัติของศาสนาอิสลาม” อาหารฮาลาลถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชาวมุสลิมทุกคน เนื่องจากชาวมุสลิมเชื่อว่าบัญญัติของพระเจ้า (อัลเลาะห์) ที่อนุญาตหรือห้ามให้ทำหรือบริโภคสิ่งใด จะต้องนำไปปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้นอกจากชาวมุสลิมแล้วผู้ที่มีใจชาวมุสลิมก็สามารถบริโภคอาหารฮาลาล ได้เช่นเดียวกัน

ลักษณะสำคัญของสินค้าหรืออาหารฮาลาล ได้แก่ การห้ามมิให้มีวัตถุดิบหรือส่วนประกอบใดที่เป็นสิ่งต้องห้ามตามบัญญัติของศาสนาอิสลามหรือที่เรียกว่า “ฮารอม” ในสินค้าฮาลาล นอกจากนี้สินค้าฮาลาลจะต้องผ่านกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับบัญญัติของศาสนาอิสลามในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นในขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ การผลิต การบรรจุ การเก็บรักษา ตลอดจนการขนส่งสินค้า โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องระวังมิให้สินค้าที่เป็นฮาลาลดังกล่าวปะปนหรือสัมผัสกับสิ่งปนเปื้อน รวมถึงสิ่งที่เป็นฮารอมโดยเด็ดขาด ทั้งยังต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิต รวมถึงมีสถานที่ผลิตที่สะอาดและไม่ใช้ร่วมกับการผลิตสิ่งที่เป็นฮารอม

กลุ่มสินค้าที่ถือว่าเป็นสินค้าหรืออาหารฮาลาล ได้แก่ ผักและสารสกัดจากพืชผัก (ยกเว้นชนิดที่มีพิษ) เนื่องจากสัตว์ที่เป็นฮาลาล (เช่น เนื้อไก่ เนื้อวัว และเนื้อแกะ) ซึ่งถูกเชือดโดยมนุษย์และสอดคล้องกับบัญญัติการเชือดสัตว์ในศาสนาอิสลาม ผลิตภัณฑ์อื่นจากสัตว์ที่เป็นฮาลาล เช่น นมและไข่ ปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ (ยกเว้นชนิดที่มีพิษ) ส่วนสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลในคู่มือนี้ ได้แก่ เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปที่ศาสนาอิสลามอนุญาตให้บริโภค เช่น เนื้อโคและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อโค เป็นต้น ซึ่งสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลเป็นสินค้าอีกประเภทหนึ่งที่มีการปลอมแปลงอาหาร เนื่องจากเป็นอาหารหรือสินค้าที่มีมูลค่าสูง มีความนิยมในการบริโภค และทำกำไรได้มาก

✓	กลุ่มอาหารที่ถือเป็นฮาลาล	✗	กลุ่มอาหารที่ถือเป็นฮารอม
•	ผักและสารสกัดจากพืชผัก (ยกเว้นชนิดที่มีพิษ)	•	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสิ่งมีนเมา
•	เนื้อจากสัตว์ที่เป็นฮาลาล (อาทิ เนื้อไก่ เนื้อวัว และเนื้อแกะ)	•	สุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกร
•	ซึ่งถูกเชือดโดยมนุษย์และสอดคล้องกับบัญญัติการเชือดสัตว์	•	เนื้อจากสัตว์ที่เป็นฮารอม ตายเอง หรือไม่ได้ถูกเชือดตามบัญญัติ
•	ในศาสนาอิสลาม	•	ของศาสนาอิสลาม
•	ผลิตภัณฑ์อื่นจากสัตว์ที่เป็นฮาลาล อาทิ นมและไข่	•	เลือด
•	ปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ (ยกเว้นชนิดที่มีพิษ)	•	ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมหรือส่วนประกอบจากรายการข้างต้น

ภาพที่ 3 กลุ่มอาหารฮาลาลและกลุ่มอาหารฮารอม

ที่มา : ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2565

https://www.ditp.go.th/contents_attach/709499/709499.pdf

จากภาพที่ 3 จะเห็นได้ว่าอาหารฮาลาลเป็นอาหารที่ผู้บริโภคสามารถมั่นใจได้ถึงความปลอดภัย เนื่องจากไม่มีส่วนประกอบของพืชผักหรือสัตว์มีพิษหรือสัตว์ที่ตายเองที่อาจมีความเสี่ยงว่าสัตว์นั้นอาจตายด้วยโรคซึ่งทำให้มีผลเสียต่อสุขภาพของผู้บริโภคได้ อีกทั้งได้ผ่านกระบวนการผลิตและแปรรูปอาหารที่มีระบบควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยคล้ายกันกับระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของอาหารที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น GMP GHPs HACCP และ ISO 22000 เพียงแต่การผลิตอาหารฮาลาล จะเน้นยึดถือคุณค่าและความถูกต้องตามบัญญัติของศาสนาอิสลาม ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เช่น ในกรณีของการเชือดสัตว์ บัญญัติของศาสนาอิสลามระบุว่าผู้เชือดสัตว์ควรเป็นมุสลิม ห้ามกระทำทารุณกรรมสัตว์ก่อนเชือด และให้ผู้เชือดสัตว์กล่าวนามของอัลเลาะห์ พร้อมทั้งหันหน้าไปทางกิบลัต (Qibla) แห่งนครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ในขณะที่เชือด เป็นต้น

สำหรับการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล มีหลักการเหมือนกับ การปลอมแปลงอาหารหรือสินค้าประเภทอื่น ได้แก่ การบิดเบือนหรือปลอมปน ซึ่งจะเป็นการปลอมปนหรือปลอมแปลงสินค้าด้วยสิ่งสารพัดโดยเจตนา เป็นการหลอกลวงที่ละเมิดหลักการและข้อกำหนดของการรับรองฮาลาล หลักการเหล่านี้ครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ เช่น วิธีการฆ่าสัตว์ ส่วนผสมต้องห้าม (สารอ้อม) การปนเปื้อน การปนเปื้อนข้าม และข้อกังวลด้านความปลอดภัยตลอดทั้งขั้นตอนการผลิต การแปรรูป หรือการจัดจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์ฮาลาลอาจปนเปื้อนจากสิ่งที่ไม่ใช่ฮาลาลได้ ทำให้สถานะฮาลาลของสินค้าลดลง การปลอมแปลงอาหารในอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของอาหาร รวมถึงความเสี่ยงต่อสุขภาพ การขาดการตรวจสอบย้อนกลับ และการแปรรูปที่ไม่ได้รับการควบคุมทำให้เกิดปัญหาขาดความน่าเชื่อถือต่อผู้บริโภคทั้งชาวมุสลิมและที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม ตัวอย่างที่พบการปลอมแปลงอาหารในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล ได้แก่ การปลอมแปลงเนื้อสุกรเป็นเนื้อโคที่เกิดในประเทศไทยซึ่งเป็นข่าวโด่งดังในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เมื่อปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา การปลอมปนเนื้อหมูในลูกชิ้นเนื้อโคที่เกิดขึ้นในประเทศอินโดนีเซีย การชำแหละไก่เน่าแช่ฟอร์มาลินเพื่อจำหน่ายเป็นไก่สด และการปลอมแปลงเบอร์เกอร์เนื้อโคด้วยเนื้อม้าในสหภาพยุโรป เป็นต้น

ตัวอย่างการปลอมแปลงอาหารในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

1. การชำแหละไก่เน่าแช่ฟอร์มาลินจำหน่ายเป็นไก่สด

เกิดขึ้นในประเทศไทย ที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2554 กรมปศุสัตว์ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนทั้งในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียงว่ามีโรงงานในละแวกนั้นลักลอบนำไก่ตายและเน่าเหม็นที่ประมูลซื้อมาจากฟาร์มเลี้ยงไก่หลายแห่งในเขตภาคกลางและอีสาน ราคา กิโลกรัมละ 3 บาท จากนั้นได้นำมาชำแหละแยกชิ้นส่วน โดยนำเนื้อไก่ที่ยังไม่เน่าเสียออก ส่วนที่เริ่มมีกลิ่นเน่าและมีสีเขียวขี้จะนำไปขยำกับดินประสิวหรือฟอร์มาลินเพื่อให้เนื้อไก่กลับมาเป็นสีชมพูใกล้เคียงกับเนื้อไก่ปกติ ส่งไปขายในราคา กิโลกรัมละ 40-50 บาท ให้แม่ค้าร้านอาหารตามสั่งในพื้นที่ทั่วทั้งภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคตะวันออก เพื่อนำไปปรุงเป็นอาหารขาย โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้เข้าจับกุมโรงงานชำแหละไก่ตาย โดยพบซากไก่ตายและเน่า ซึ่งกำลังชำแหละส่งจำหน่ายให้พ่อค้าแม่ค้าน้ำหนักกว่าแห่งละ 10 ตัน (ไทยรัฐออนไลน์, 2554) ซึ่งได้ดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำความผิด ณ ขณะนั้น ได้มีการดำเนินคดีกับผู้ประกอบการทั้งหมด 11 รายในข้อหาความผิดตาม พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์

พ.ศ. 2499 มาตรา 17 ห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ไว้ในเขตโรคระบาดสัตว์ ซึ่งในตอนนั้นจังหวัดนครราชสีมา ยังมีการประกาศเขตโรคระบาดสัตว์อยู่ โดยศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) ได้พิพากษาลงโทษจำคุกคนละหนึ่งเดือน ปรับคนละห้าพันบาท ส่วนโทษจำคุกให้รอลงอาญาเป็นเวลาหนึ่งปี นอกจากนี้ยังมีความผิดในกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 และพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ในขณะนั้น

ภาพที่ 4 ซากไก่ตาย ณ โรงงานแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : ไทยรัฐออนไลน์ / <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/165223>

2. การปลอมแปลงเนื้อสุกรเป็นเนื้อโค

เกิดขึ้นในประเทศไทย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑล และพื้นที่ต่างจังหวัดหลายจังหวัด เมื่อปี พ.ศ. 2563 ซึ่งตามข่าวพบว่า มีผู้ลักลอบนำเนื้อสุกรมาปลอมแปลงเป็นเนื้อโค ขายในราคาถูก โดยจำหน่ายให้ผู้บริโภคตามบ้านโดยตรง รวมทั้งร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์หรือประกาศขายผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นเนื้อแข็ง เมื่อผู้บริโภคได้รับประทานเข้าไปรู้สึกว่ามีรสขมผิดปกติในรสชาติและเนื้อสัมผัส จึงได้ส่งเนื้อต้องสงสัยมาตรวจที่ห้องปฏิบัติการนิติวิทยาศาสตร์ฮาลาล ของศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างเนื้อสองสามรายที่ส่งเข้ามาโดยผู้บริโภคและองค์กรศาสนาอิสลามบางองค์กร ยืนยันว่าเนื้อโคที่ได้รับมานั้นจากผลการตรวจ real-time PCR พบว่าเป็นเนื้อสุกรหรือเนื้อสุกรล้วน ซึ่งสิ่งที่ทำให้เนื้อมีสีแดงคล้ายเนื้อโคจะเป็นผลมาจากการใช้เนื้อสุกรแก่ หรือทาด้วยเลือดโค หรือการใช้สารเร่งเนื้อแดงหรือด้วยวิธีอื่น ซึ่งมีการนำเนื้อตัวอย่างมาตรวจวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 42 ตัวอย่าง พบว่า

เป็นเนื้อโคปลอมที่ทำจากเนื้อสุกรหมักเลือดโค 70% และตัวอย่างที่ขายผ่านออนไลน์เป็นเนื้อโคปลอม 100%

ภาพที่ 5 จับเนื้อหมูปลอมเป็นเนื้อโค

ที่มา : ฐานเศรษฐกิจ / <https://www.thansettakij.com/business/456536>

3. การปลอมปนเมลามีนในนมผง

เกิดขึ้นในประเทศจีน เมื่อปี พ.ศ. 2551 ซึ่งทางการจีนสั่งเรียกคืนและตรวจสอบทั่วประเทศภายหลังจากการพบเด็กทารกเสียชีวิตจำนวน 1 ราย ด้วยโรคนี้ไว้ในไตและอีกหลายรายกำลังป่วยด้วยโรคเดียวกัน หลังจากตีมนมผงของบริษัท ซานลู่ โดยตัวแทนของบริษัทออกมายอมรับว่าผลิตภัณฑ์บางชุดมีสารเมลามีนปลอมปนอยู่ด้วย และในหลายประเทศเริ่มตรวจพบสารเมลามีนในอาหารที่มาจากจีนและระงับการนำเข้า โดยด่วน ประเทศไทยโดยกระทรวงสาธารณสุขได้สั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เร่งตรวจสอบผลิตภัณฑ์นมผงทุกชนิดที่นำเข้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากประเทศจีนที่พบมีปัญหาอยู่ในขณะนั้น ซึ่งผลการตรวจสอบการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมผงสำเร็จรูปดังกล่าวปรากฏว่าไม่มีการนำเข้าแต่อย่างใด ซึ่งความเสียหายในครั้งนี้มีเด็กทารกเสียชีวิต 6 ราย และป่วยได้รับผลกระทบอีก 300,000 กว่าคน ซึ่งสารเมลามีนดังกล่าวถูกเพิ่มลงไปในนมเพื่อทำให้ดูเหมือนว่านมนั้นมีปริมาณสารอาหารโปรตีนเพิ่มมากขึ้น ลดต้นทุนจากการใช้น้ำนม

ภาพที่ 6 การทำลายนมผงที่ปนเปื้อนสารเมลามีนในประเทศจีน

ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์ /<https://mgronline.com/china/detail/9510000135741>

4. การปลอมเนื้อผ้าเป็นเนื้อโค

ในสหภาพยุโรป เมื่อปี พ.ศ. 2556 ซึ่งมีการตรวจพบเนื้อผ้าปลอมปนหรือปลอมแปลงในเนื้อบด เพื่อทำเบอร์เกอร์และในอาหารสำเร็จรูปที่มีเนื้อโคเป็นส่วนประกอบ ซึ่งได้มีการส่งตัวอย่างตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการว่ามีดีเอ็นเอผ้าอยู่ในตัวอย่าง ซึ่งเนื้อผ้าที่ใช้ในการปลอมปนนั้นอาจมีสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย เช่น ฟีนิลบิวตาไธน ซึ่งใช้เป็นยาระงับปวดในสัตว์ และอาจก่อให้เกิดโรคเลือดในมนุษย์ (Hickman, 2013) ซึ่งเป็นการทำลายความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและเป็นลักษณะข้อมูลฉลากผิด (Mislabeling) ผลิตภัณฑ์หรือการระบุส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ที่ไม่ตรงกับความจริง จึงมีการเรียกเก็บสินค้าคืนจากซูเปอร์มาร์เก็ตและขึ้นวางจำหน่าย

5. การปลอมปนเนื้อหมูในอาหาร

เกิดในประเทศอินโดนีเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2558 มีผู้ผลิตอาหารใช้เนื้อหมูแทนเนื้อโคเพื่อหวังผลกำไรทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเนื้อโคมีราคาสูง ซึ่งเนื้อหมูจัดอยู่ในประเภทเนื้อสัตว์ที่ไม่ฮาลาล มีอยู่ในพื้นที่ต่างๆ และสามารถหาได้โดยไม่ต้องมีราคาใดๆ ผู้ผลิตได้ติดตามลูกชิ้นหมูว่าเป็นลูกชิ้นเนื้อโค (Rahmania et al., 2015) ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีผลต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค รวมทั้งผิดหลักศาสนาอิสลาม และทำให้มีผลต่อสุขภาพอีกด้วย

บทที่ 3

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ กรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud)

กรมปศุสัตว์เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแล ด้านมาตรฐานและความปลอดภัยด้านอาหาร (Food safety) ในสินค้าปศุสัตว์ ซึ่งในกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของสินค้าปศุสัตว์ได้เช่นกัน กรมปศุสัตว์มีบทบาทในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และป้องปรามหากมีการปลอมแปลงอาหารในสินค้าปศุสัตว์เกิดขึ้น ซึ่งสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทหนึ่งที่อยู่ภายใต้การดูแลของกรมปศุสัตว์ เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในกรณีการปลอมแปลงอาหาร ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2559 และพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ (เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์) ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา 50 ไว้ดังนี้

- (1) เข้าไปในสถานที่ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) เข้าไปในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ที่ได้รับอนุญาตในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) เข้าไปในสถานที่ชำแหละและตัดแต่งเนื้อสัตว์หรือจำหน่ายเนื้อสัตว์ในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) สั่งให้หยุดยานพาหนะเพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (5) เข้าไปในยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือเนื้อสัตว์เพื่อตรวจสอบมาตรฐานตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 14 (7) หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (6) ยึดหรืออายัดสัตว์ เนื้อสัตว์ เอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี
- (7) มีหนังสือเรียกผู้รับใบอนุญาต ผู้ชำแหละและตัดแต่งเนื้อสัตว์ ผู้จำหน่ายเนื้อสัตว์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินคดี
- (8) จับกุมบุคคลที่กระทำความผิดซึ่งหน้าตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙

(ด้านหน้า)

๕.๕ ซม.

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์
เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เลขที่.....
กรมปศุสัตว์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๘.๕ ซม.

(ด้านหลัง)

๕.๕ ซม.

รูปถ่าย
๒.๕ X ๓.๐ ซม.

เลขประจำตัวประชาชนผู้ถือบัตร
.....
ชื่อ.....
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
ควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์
พ.ศ. ๒๕๕๙
.....
(.....)
ลายมือชื่อ..... ตำแหน่ง.....
หมู่โลหิต..... ผู้ออกบัตร

๘.๕ ซม.

หมายเหตุ ประทับตรากรมปศุสัตว์ด้วยหมึกสีแดงที่มุมล่างด้านขวาของรูป

2. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสัตว์ สัตว์แปรรูป และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 436) พ.ศ.2565 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 ซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา 43 ไว้ดังนี้

(1) เข้าไปในสถานที่ผลิตอาหาร สถานที่เก็บอาหาร สถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่ทำการของผู้ผลิต ผู้เก็บรักษา ผู้จำหน่าย รวมทั้งสถานที่ทำการของผู้นำเข้าหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งอาหาร ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อตรวจสอบอาหาร และอาจยึดหรืออายัดอาหารและเครื่องมือ เครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตลอดจนภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุอาหารและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาหารดังกล่าวได้

(3) นำอาหารในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์

(4) ยึดหรืออายัดอาหารหรือภาชนะบรรจุที่สงสัยว่าอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิตอนามัยของประชาชนเพื่อตรวจพิสูจน์

(5) ยึดหรืออายัดอาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอม หรืออาหารผิดมาตรฐาน หรือภาชนะบรรจุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิตอนามัยของประชาชน หรือที่มีลักษณะไม่ถูกต้อง ตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 6(6)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อผู้รับอนุญาตหรือผู้เกี่ยวข้องร้องขอ

แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ทำยกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2522)
ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522

(ด้านหน้า)

6 ซม.	<p>(ตราครุฑ)</p> <p>บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>วันออกบัตร/...../..... บัตรหมดอายุ/...../.....</p>
	9.5 ซม.

(ด้านหลัง)

6 ซม.	<p>รูปถ่าย แต่งเครื่องแบบปกติ หน้าตรงไม่สวมหมวก ขนาด 3x4 ซม.</p>	<p>เลขที่</p> <p>ชื่อ</p> <p>ตำแหน่ง</p> <p>สังกัด</p> <p>พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ อาหาร พ.ศ.2522</p> <p>.....</p> <p>ลายมือชื่อผู้ถือบัตร เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา</p>
		9.5 ซม.

หมายเหตุ :- มีเครื่องหมายตรากระทรวงสาธารณสุขประทับที่มุมรูป

ภาพที่ 8 แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ทำยกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2522) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

บทที่ 4

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

การกระทำความผิดที่เข้าข่ายการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) หรือผลิตอาหารปลอม ทั้งในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลและสินค้าอาหารอื่นๆ ถือเป็นกรก่ออาชญากรรมรูปแบบหนึ่งเมื่อมีผู้เสียหายเกิดขึ้น กฎหมายบัญญัติบทลงโทษทั้งจำคุกและปรับผู้กระทำความผิดแล้วแต่กรณี และหากเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่ได้รับการรับรองฮาลาลจากสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) หรือสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ.) จะมีบทลงโทษเพิ่มเติมกับผู้ประกอบการตามระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรองฮาลาลด้วย โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลภายใต้กฎหมายต่างๆ มีหลายหน่วยงานด้วยกัน เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล มีดังนี้

- 1.พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
- 2.พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559
- 3.พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
4. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
5. พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551
6. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558

1. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 มีความมุ่งหมายในการควบคุมคุณภาพของอาหาร โดยคำนึงถึงความปลอดภัย คุ่มค่า สมประโยชน์และเป็นธรรมกับผู้บริโภคในการซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร และเป็นเกณฑ์ให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าอาหารนำไปปฏิบัติ ซึ่งวิธีการควบคุมเน้นเรื่องของการขออนุญาต การตรวจสอบ การขึ้นทะเบียน รวมถึงในเรื่องของการโฆษณาเกี่ยวกับอาหาร และมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาหารปลอมด้วย โดยระบุคำจำกัดความและบทลงโทษหากพบว่ามีกรกระทำความผิด ซึ่งมีตั้งแต่การถูกเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต จำคุก ปรับและทั้งจำทั้งปรับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการควบคุมดูแลให้อาหารถูกสุขลักษณะและปลอดภัย และหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้คือ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ได้มีประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐ กระทรวงอื่นๆ เพื่อทำหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขด้วย เช่น กรมปศุสัตว์ กรมประมง เป็นต้น ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้กล่าวถึงเรื่องอาหารปลอมและการควบคุมดูแลในกรณีเมื่อมีการปลอมแปลงอาหาร รวมทั้งการลงโทษเมื่อมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

คำจำกัดความของคำว่า “อาหาร” ในพระราชบัญญัตินี้ หมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

(1) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ดื่ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ หรือในรูปลักษณะใดๆ แต่ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทหรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุเจือปนอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

ในหมวด 4 การควบคุมอาหาร ได้มีการระบุถึงการควบคุมอาหารปลอมหรือการปลอมแปลงอาหารไว้ในมาตรา 25 คือ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายอาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอม อาหารผิดมาตรฐาน อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด และในมาตรา 26 และ 27 ได้กำหนดลักษณะของอาหารไม่บริสุทธิ์และอาหารปลอมไว้ ดังนี้

มาตรา 26 อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์

- (1) อาหารที่มีสิ่งที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพเจือปนอยู่ด้วย
- (2) อาหารที่มีสารหรือวัตถุเคมีเจือปนอยู่ในอัตราที่อาจเป็นเหตุให้คุณภาพของอาหารนั้นลดลงเว้นแต่การเจือปนเป็นการจำเป็นต่อกรรมวิธีผลิต การผลิต และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว
- (3) อาหารที่ได้ผลิต บรรจุหรือเก็บรักษาไว้โดยไม่ถูกสุขลักษณะ
- (4) อาหารที่ผลิตจากสัตว์ที่เป็นโรคอันอาจติดต่อถึงคนได้
- (5) อาหารที่มีภาชนะบรรจุประกอบด้วยวัตถุที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา 27 อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาหารปลอม

- (1) อาหารที่ได้สับเปลี่ยนใช้วัตถุอื่นแทนบางส่วน หรือคัดแยกวัตถุที่มีคุณค่าออกเสียทั้งหมดหรือบางส่วน และจำหน่ายเป็นอาหารแต่อย่างนั้น หรือใช้ชื่ออาหารแต่อย่างนั้น
- (2) วัตถุหรืออาหารที่ผลิตขึ้นเทียมอาหารอย่างหนึ่งอย่างใด และจำหน่ายเป็นอาหารแต่อย่างนั้น
- (3) อาหารที่ได้ผสมหรือปรุงแต่งด้วยวิธีใดๆ โดยประสงค์จะปกปิดซ่อนเร้นความชำรุดบกพร่องหรือความด้อยคุณภาพของอาหารนั้น
- (4) อาหารที่มีฉลากเพื่อลงหรือพยายามลงผู้ซื้อให้เข้าใจผิดในเรื่องคุณภาพ ปริมาณ ประโยชน์หรือลักษณะพิเศษอย่างอื่น หรือในเรื่องสถานที่และประเทศที่ผลิต

(5) อาหารที่ผลิตขึ้นไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 6 (2) หรือ (3) ถึงขนาดจากผลวิเคราะห์ปรากฏว่าส่วนประกอบที่เป็นคุณค่าทางอาหารขาดหรือเกินร้อยละสามสิบจากเกณฑ์ต่ำสุดหรือสูงสุด หรือแตกต่างจากคุณภาพหรือมาตรฐานที่ระบุไว้จนทำให้เกิดโทษหรืออันตราย

สำหรับบทลงโทษผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาหารปลอมในพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ในมาตรา 58 และมาตรา 59 ดังนี้

ในมาตรา 58 หากผู้ใดฝ่าฝืนในความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาหารไม่บริสุทธิ์ ทั้งผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในมาตรา 59 หากผู้ใดฝ่าฝืนในความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาหารปลอม ทั้งผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท

และในมาตรา 73 หากเป็นการกระทำความผิดโดยการจำหน่ายปลีกให้ผู้บริโภคโดยตรง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้ากระทำความผิดอีกภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้กระทำความผิดครั้งก่อน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุญาตตั้งแต่ต้น และสร้างระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหารอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย ซึ่งบังคับใช้กับการดำเนินการฆ่าสัตว์ประเภท โค กระบือ แพะ แกะ สุกร นกกระจอกเทศ ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวงในโรงฆ่าสัตว์เพื่อการนำเนื้อสัตว์ออกขาย จำก แลกเปลี่ยน ให้ โดยเพื่อประโยชน์ในทางการค้าและรวมถึงเพื่อการมีไว้ในครอบครองซึ่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่าย

ในพระราชบัญญัตินี้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับ ดูแล ควบคุมสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลซึ่งในนี้หมายถึงสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ ได้แก่ โค ไก่ เป็ด และแพะ ที่ยังไม่ได้มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และอาจมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงอาหาร ในกรณีที่มีการนำเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์มาทำการจำหน่ายให้กับผู้บริโภค หรือมีการตัดแต่งเนื้อสัตว์เพื่อขายโดยไม่ได้มีการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ คือ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลักๆ มีดังนี้

หมวด 2 การประกอบกิจการฆ่าสัตว์

ในมาตรา 15 มีการห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการฆ่าสัตว์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 3 การฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์

ในมาตรา 31 ผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ต้องแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ที่จะฆ่าแหล่งที่มาของสัตว์ที่จะฆ่า วันและเวลาที่ฆ่า และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อเสียอาการฆ่าสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง หากเป็นกรณีการฆ่าสัตว์เพื่อการส่งออกต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อออกหลักฐานการรับแจ้ง

มาตรา 35 เมื่อได้ฆ่าสัตว์แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานตรวจโรคจะรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น ซึ่งการรับรองจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดได้แก่ จัดทำใบรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ หรือเนื้อสัตว์บรรจุอยู่ในบรรจุภัณฑ์ที่มีรายละเอียดตราประทับรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ และวันที่สัตว์เข้าฆ่าหรือรหัสในการบ่งชี้ชุดการผลิต (Lot number) เป็นอย่างน้อย

มาตรา 37 ห้ามมิให้ผู้ใดชำแหละและตัดแต่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์

มาตรา 38 ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์

สำหรับบทกำหนดโทษในหมวด 6 ผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับกรณีอาหารปลอมแปลง จะมีทั้งโทษปรับ จำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา 56 หากผู้ใดฝ่าฝืนประกอบกิจการฆ่าสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาต และมีการชำแหละ ตัดแต่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 60 หากผู้ใดประสงค์จะฆ่าสัตว์โดยไม่แจ้งชนิด และจำนวนสัตว์ที่จะฆ่า แหล่งที่มาของสัตว์ที่จะฆ่า วันและเวลาที่จะฆ่า และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อเสียอากร ต้องระวางโทษปรับตามรายตัวของสัตว์ เช่น โคกระบือ ตัวละไม่เกินห้าหมื่นบาท เป็นต้น

มาตรา 62 หากผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานตรวจโรคจะรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์และการทำงานของสัตวแพทย์ สารวัตร และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศและกำหนดโทษและอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแล ตามพระราชบัญญัตินี้ คือ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงอาหาร อาจเกิดจากเนื้อสัตว์นั้นผู้จำหน่ายมีการเคลื่อนย้ายขนส่งเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้รับอนุญาตและไม่ขออนุญาตในการเคลื่อนย้ายเนื้อสัตว์มาจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดนั้นๆ และสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ไม่ได้ขออนุญาตค้าซากสัตว์อย่างถูกต้อง โดยข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

มาตรา 24 ผู้ใดทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ซึ่งใบอนุญาตที่กล่าวถึง ได้แก่ ใบ ร.10 สำหรับสัตว์ และ ร.10/1 สำหรับซากสัตว์หรือเนื้อสัตว์ ซึ่งสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ทุกขนาด ทั้งที่ขายหน้าร้านหรือทางออนไลน์ จะต้องมิใบอนุญาตนี้ หากเป็นเนื้อสัตว์ที่นำมาขายโดยไม่ถูกต้องจะไม่ปรากฏใบอนุญาตนี้ในการตรวจสอบ

มาตรา 34 ผู้ใดนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่จังหวัดอื่นต้องได้รับใบอนุญาตจากสัตวแพทย์ประจำท้องที่ต้นทางทุกครั้ง ซึ่งใบอนุญาตที่กล่าวถึง เช่น ใบอนุญาตให้นำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่จังหวัดอื่น (ใบ ร.4) ใบอนุญาตให้นำหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ หรือซากสัตว์เข้า ออก ผ่านหรือภายในเขตโรคระบาดชั่วคราว เขตโรคระบาดหรือเขตเฝ้าระวังโรคระบาด (ใบ ร.3) เป็นต้น

ซึ่งหากเนื้อสัตว์ที่นำมาจำหน่ายหรือนำไปเป็นวัตถุดิบในผลิตภัณฑ์แปรรูปไม่เป็นไปตามกฎหมายนี้ ก็จะมีบทลงโทษตามมา ได้แก่

มาตรา 66 หากไม่มีใบอนุญาตตามมาตรา 24 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 71 หากไม่มีใบอนุญาตตามมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่ช่วยคุ้มครองผู้บริโภคจากการซื้อสินค้าหรือใช้บริการต่างๆ จากผู้ประกอบการเพื่อให้ความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค ซึ่งเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการทั่วไปไม่ได้เป็นการคุ้มครองเฉพาะเรื่อง โดยได้กำหนดให้ผู้บริโภคมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย 5 ประการ ได้แก่

(1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงผลตามที่จริง รวมถึงตลอดถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอย่างถูกต้องที่จะไม่หลงผิดในการซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยไม่เป็นธรรม

(2) สิทธิที่จะได้อิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยความสมัครใจของผู้บริโภค และปราศจากการชักจูงใจอันไม่เป็นธรรม

(3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสินค้าหรือบริการที่ปลอดภัย มีสภาพและคุณภาพได้มาตรฐาน เหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือให้ความระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

(4) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อสัญญาโดยไม่ถูกเอาเปรียบเปรียบจากผู้ประกอบธุรกิจ

(5) สิทธิที่จะได้การพิจารณาและชดเชยความเสียหาย ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และชดเชยค่าเสียหาย

ซึ่งจากสิทธิของผู้บริโภคใน 5 ข้อ ที่กล่าวมา ข้อ 1 และข้อ 3 มีความเกี่ยวข้องกับสิทธิในเรื่องของการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) หน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแล ตามพระราชบัญญัตินี้ คือ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) สำนักนายกรัฐมนตรี และได้บัญญัติให้มืองค์กรของรัฐ มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจ มีให้ผู้ประกอบการที่เป็นการละเมิดสิทธิผู้บริโภคและประสานการปฏิบัติงานกับส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้ความคุ้มครองผู้บริโภค เช่น คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคแต่งตั้งในส่วนภูมิภาค เช่น คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด และคณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

สำหรับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกรณีเกิดการปลอมแปลงอาหาร ปรากฏในมาตรา 47 ว่าผู้กระทำผิดมีเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพคุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ไม่ว่าจะเป็นอย่างตนเองหรือผู้อื่น มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากกระทำผิดซ้ำอีกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากมีกฎหมายฉบับใดให้อำนาจในการคุ้มครองผู้บริโภคไว้เป็นการเฉพาะแล้วก็ต้องบังคับตามกฎหมายฉบับนั้น ตัวอย่างเช่น กรณีที่ผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิเกี่ยวกับเรื่องอาหาร ผู้บริโภคสามารถไปร้องเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเฉพาะเรื่องสินค้าอาหาร

เท่านั้น แต่ถ้ากรณีไม่มีกฎหมายใด หรือหน่วยงานใดให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการเฉพาะแล้วก็ต้องใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งให้ความคุ้มครองในผู้บริโภคด้านสินค้าและบริการทั่วไป

5. พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 เป็นความรับผิดทางแพ่งของผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหากมีความเสียหายที่เกิดขึ้นในชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลอันเกิดจากสินค้าที่ขาดความปลอดภัย เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการเยียวยาอย่างเป็นธรรม กำหนดให้ผู้ประกอบการมีความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (Product liability) โดยจุดประสงค์ที่สำคัญคือ มุ่งเน้นให้ผู้บริโภคได้ใช้สินค้าที่มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยภาพรวม และเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบกิจการหรือเจ้าของสินค้าตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาและพัฒนาระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าให้ดีขึ้น อันจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจการค้าของประเทศต่อไป

ประโยชน์ของพระราชบัญญัตินี้ คือสามารถดำเนินการฟ้องร้องได้ง่ายขึ้นและไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายแทนผู้บริโภคได้ หรือผู้บริโภคฟ้องด้วยตนเองก็ได้ การพิสูจน์เมื่อกระบวนการเข้าสู่ชั้นศาลจะตกเป็นของผู้ประกอบการและมีการบังคับให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจัดการกับสินค้าเพื่อสร้างความปลอดภัยหากมีความจริงปรากฏสู่ศาล โดยที่ไม่ต้องมีการร้องขอ

ซึ่งในกรณีการปลอมแปลงอาหาร อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินได้ พระราชบัญญัตินี้จึงมีความเกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าวด้วย ซึ่งมาตราที่เกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงอาหาร ได้แก่

มาตรา 5 ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา 6 เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดตามมาตรา 5 ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา 10 ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

มาตรา 10 เป็นการกล่าวถึงผู้ที่สามารถมีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคม และมูลนิธิซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้การรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

6. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558

ระเบียบนี้กำหนดขึ้นเพื่อให้การบริหารกิจการฮาลาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการและวิธีการดำเนินการตรวจสอบการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลและการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลที่อนุญาตให้ใช้โดยคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งหากพบว่าสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล เช่น เนื้อสัตว์ หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปที่ไม่ได้รับ

การรับรองฮาลาลและหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล แต่มีการแอบอ้างนำไปใช้ หรือลอกเลียน หรือปลอมใบรับรองฮาลาลหรือหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ผู้ให้การรับรอง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) หรือ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ.) จะดำเนินการคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป หรือกรณีนำเครื่องหมายรับรองฮาลาลที่ สกอท. ได้จดทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต สกอท. ก็จะดำเนินคดีเกี่ยวกับ คดีละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญาและคดีอื่นๆ ที่คุ้มครองต่อไป

หากเป็นสินค้าปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองฮาลาลและได้รับหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลที่ตรวจสอบและสอบสวนแล้วพบว่ามี การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการปลอมแปลงอาหารโดยใช้เนยฮาลาล (Najis) หรือสิ่งฮาลาลในสินค้านั้น เช่น มีการใช้น้ำมันสุกรมาผสม ในการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อโคหรือเนื้อไก่ หรือการปลอมแปลงเนื้อสุกรเป็นเนื้อโคที่ขายจากสถานที่ จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล เป็นต้น จะยกเลิกการรับรองฮาลาลทันทีและอาจมีการดำเนินการ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย ซึ่งข้อระเบียบที่เกี่ยวข้องดังกล่าว มีดังนี้

ข้อ 53 ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้ได้รับใบรับรองฮาลาลหรือหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลตามระเบียบนี้ใช้ใบรับรองฮาลาลหรือหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลแล้วแต่กรณี

ข้อ 55 คณะกรรมการมีอำนาจยกเลิกการรับรองฮาลาลแล้วแต่กรณี เมื่อผู้ประกอบการทำการใด ขัดต่อระเบียบ สัญญา และหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ในกรณีผลิตภัณฑ์ที่คณะกรรมการอิสลาม ประจำจังหวัด ประกาศยกเลิกให้รายงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อยกเลิกหนังสือสำคัญให้ใช้ เครื่องหมายรับรองฮาลาลโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการประกาศการรับรองและยกเลิกการรับรองเพื่อเผยแพร่ให้ทราบทั่วกัน หากยกเลิก การรับรองให้แจ้งหน่วยงานตามกฎหมายดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ผู้ขอรับรองฮาลาลที่ถูกยกเลิกหรือขอยกเลิกการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลจะต้องเก็บผลิตภัณฑ์ที่มี เครื่องหมายรับรองฮาลาลในท้องตลาดทั่วไปให้หมดภายในเก้าสิบวันหรือเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด นับแต่วันที่มีมติยกเลิก

ในหมวดมาตรการลงโทษหากมีการกระทำผิดตามระเบียบฯ ได้แก่

ข้อ 60 ผู้ได้รับการรับรองฮาลาลและหรือผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล เมื่อถูก ยกเลิกการรับรองฮาลาลและหรือให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล คณะกรรมการจะไม่ออกหนังสือรับรอง ฮาลาลและไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลเป็นเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี

ข้อ 61 หากผู้กระทำผิดตาม ข้อ 55 กระทำผิดซ้ำอีกหลังจากการรับรองหรือให้ใช้เครื่องหมายรับรอง ฮาลาลใหม่ คณะกรรมการอาจจะไม่รับพิจารณาการรับรองฮาลาลต่อไป

ข้อ 65 บุคคลหรือนิติบุคคลใดปลอม ลอกเลียนแบบหนังสือรับรองฮาลาลหรือหนังสือสำคัญให้ใช้ เครื่องหมายรับรองฮาลาล รวมถึงการใช้หนังสือรับรองฮาลาลหรือหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรอง ฮาลาลที่หมดอายุการรับรอง เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นความจริง คณะกรรมการ จะยกเลิกการรับรองและการใช้เครื่องหมายรับรองทันที และอาจดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 66 บุคคลหรือนิติบุคคลใดปลอม ลอกเลียนแบบเครื่องหมายรับรองฮาลาล เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นความจริง คณะกรรมการอาจดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 69 ผู้ใดขาย จำหน่าย หรือให้บริการโดยหลอกลวงด้วยการใช้เครื่องหมาย ชื่อ ความ รูปภาพ การแต่งกาย หรือการแสดงตนอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้บริโภคหลงเชื่อว่าเป็นผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการฮาลาล คณะกรรมการอาจดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ตามเห็นสมควร

บทที่ 5

แนวทางการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

แนวทางในการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลสำหรับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ เป็นการดำเนินการหากพบการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล จากผลการตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรจากห้องปฏิบัติการของสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) ที่กรมปศุสัตว์ดำเนินการเก็บตัวอย่างส่งตรวจวิเคราะห์ หรือการร้องเรียนผ่านช่องทาง การร้องเรียนต่างๆ มายังกรมปศุสัตว์ ได้แก่ การโทรศัพท์ การส่งจดหมายเจ้าหน้าที่ของ การยื่นร้องเรียนด้วยตนเอง เว็บไซต์ของ กรมปศุสัตว์ หรือแอปพลิเคชัน DLD 4.0 หรือจากข่าวสารสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต โดยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2559 และพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 เป็นหลัก

ขั้นตอนการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

- **กรณีเนื้อสัตว์** เมื่อสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
 - ได้รับการแจ้งผลตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรในเนื้อโคจากสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) แล้วพบว่าไม่มีผลบวก ซึ่งเป็นตัวอย่างที่เก็บตามแผนโครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์ ของ สพส.
 - ได้รับแจ้งกรณีพบข้อร้องเรียน หรือมีข้อมูลว่าเกิดเหตุการณ์ปลอมแปลงอาหาร ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลประเภทเนื้อสัตว์ ได้แก่ เนื้อโค เนื้อไก่ เนื้อเป็ด และเนื้อแพะ ในพื้นที่จังหวัดนั้น จากกรมปศุสัตว์
 - มีผู้บริโภคมาร้องเรียนด้วยตนเองที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จากนั้นให้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง
- **กรณีผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป** เมื่อสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
 - ได้รับการแจ้งผลตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรในผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป (ซึ่งเป็นสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่ได้รับการรับรองฮาลาล) จากสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) แล้วพบว่าไม่มีผลบวก ซึ่งเป็นตัวอย่างที่เก็บตามแผนโครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์ ของ สพส.
 - ได้รับแจ้งกรณีพบข้อร้องเรียน หรือมีข้อมูลว่าเกิดเหตุการณ์ปลอมแปลงอาหาร ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลประเภทผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อโค ผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อไก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อเป็ด และผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อแพะ จากกรมปศุสัตว์
 - มีผู้บริโภคมาร้องเรียนด้วยตนเองที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จากนั้นให้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง

ซึ่งทั้ง 2 กรณี มีขั้นตอนการปฏิบัติงานการสอบสวนดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงาน

(1) การวางแผนและกำหนดวันเข้าตรวจสอบ

มีการวางแผนการดำเนินงานในการเข้าปฏิบัติงาน แต่งตั้งคณะทำงานสอบสวน กำหนดแบ่งหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เหมาะสมมิให้ซ้ำซ้อนเพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการปฏิบัติ ประหยัดเวลา กำลังคนมีความเหมาะสม และเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา ในการเข้าตรวจสอบและสอบสวน

(2) การเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลเบื้องต้น

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการซักถามบุคคล การเฝ้าตรวจสอบสังเกตบุคคล สิ่งของและสถานที่ ตรวจสอบจากเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมเป็นข้อมูลเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือว่ามีมูลความผิดที่น่าเชื่อถือหรือไม่ โดยข้อมูลที่ควรสืบหาเพื่อเตรียมการ ได้แก่

- ข้อมูลพื้นที่ที่มีการกระทำความผิด เช่น เกิดในพื้นที่จังหวัด อำเภอ ตำบลใด
- ข้อมูลของสถานประกอบการ เช่น สถานที่ตั้ง เส้นทางเข้าออก แบบแปลนสถาน

ประกอบการ แผนผังของสถานประกอบการ

- ข้อมูลการบริหารงานของสถานประกอบการ เช่น ใครดำเนินกิจการ/ผู้จัดการ/ผู้ได้รับอนุญาต/ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการในสถานประกอบการ ผลิตภัณฑ์ค้าปศุสัตว์ฮาลาลประเภทใด

- ข้อมูลรายละเอียดการได้รับอนุญาตประกอบกิจการและการได้รับการรับรองฮาลาล

- ข้อมูลของบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำผิดหรือร่วมกระทำผิด เช่น ชื่อ สกุล อายุ พฤติกรรมการกระทำผิดหรือข้อสงสัยในการกระทำผิด

- ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิด วัน เวลา สถานที่ สิ่งของต้องสงสัย ยานพาหนะ วัสดุ และอุปกรณ์ที่คาดว่าจะใช้ประกอบการทำความผิด

(3) การเตรียมความพร้อมข้อมูลด้านกฎหมาย

การศึกษาค้นคว้ากฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องในการกระทำผิดหรือฝ่าฝืนเกี่ยวกับการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) หรือนำมาปลอมแปลงอาหาร โดยวิเคราะห์พฤติกรรมว่ากระทำผิดอย่างไร มีบทลงโทษรองรับอย่างไร ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมการค้าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 และพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์มีอำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 436) พ.ศ. 2565 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ข้อ 10 และบางกรณีอาจเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และนอกจากนี้กรณีเป็นสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่ได้รับการรับรองฮาลาลยังเกี่ยวข้องกับระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558 อีกด้วย

- พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 มาตราที่เกี่ยวข้อง เช่น

หมวด 3 การฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์

มาตรา 37 ห้ามมิให้ผู้ใดฆ่าและและตัดแต่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่มีการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์

มาตรา 38 ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่มีการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์

หมวด 6 บทกำหนดโทษ

มาตรา 56 หากผู้ใดฝ่าฝืนประกอบกิจการฆ่าสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาต และมีการฆ่าและ ตัดแต่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่มีการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 62 หากผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานตรวจโรคจะรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 มาตราที่เกี่ยวข้อง เช่น

หมวด 4 การควบคุมอาหาร

มาตรา 25 คือ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายอาหารไม่บริสุทธิ์ที่อาหารปลอม อาหารผิดมาตรฐาน อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 26 และ 27 ที่ได้กำหนดอาหารที่มีลักษณะให้ถือว่าเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์และอาหารปลอมไว้

หมวด 8 บทกำหนดโทษ

มาตรา 58 หากผู้ใดฝ่าฝืนในความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาหารไม่บริสุทธิ์ ทั้งผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 59 หากผู้ใดฝ่าฝืนในความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาหารปลอม ทั้งผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา 73 หากเป็นการกระทำความผิดโดยการจำหน่ายปลีกให้ผู้บริโภคโดยตรง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้ากระทำความผิดอีกภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้กระทำความผิดครั้งก่อน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 มาตราที่เกี่ยวข้อง เช่น

มาตรา 24 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดอันเกิดจากการค้าสัตว์ หรือซากสัตว์ ผู้ใดทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ดังต่อไปนี้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา 66 ผู้ใดทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์และซากสัตว์ ไม่มีใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

● **ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558**

มีการกำหนดมาตรการและวิธีการดำเนินการตรวจสอบการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลและการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ซึ่งหากพบสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่ไม่ได้รับการรับรองฮาลาลและหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลแต่มีการแอบอ้างใช้ หรือลอกเลียน หรือปลอมใบรับรองฮาลาลหรือหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) หรือสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ.) จะดำเนินการคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป หรือกรณีนำเครื่องหมายรับรองฮาลาลที่ สกอท. ได้จดทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต สกอท. ก็จะทำเนินคดีเกี่ยวกับคดีละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญาและคดีอื่นๆ ที่คุ้มครองต่อไป

หากเป็นสินค้าปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองฮาลาลและได้รับหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลซึ่งได้ตรวจสอบและสอบสวนแล้วพบว่ามีปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) เกิดขึ้นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการปลอมแปลงอาหารโดยใช้นิยส (Najis) หรือสิ่งฮารอมในสินค้านั้น เช่น มีการใช้เนื้อสุกรมาผสมในการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อโคหรือเนื้อไก่ หรือการปลอมแปลงเนื้อสุกรเป็นเนื้อโคที่ขายจากสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ฮาลาล เป็นต้น จะยกเลิกการรับรองฮาลาลทันทีและอาจมีการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

(4) การเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

ตรวจสอบว่าตนเองมีคุณสมบัติและมีอำนาจหน้าที่ ตามที่ได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และต้องมีบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในการแสดงตัวในการปฏิบัติงาน ซึ่งรูปแบบของบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามกำหนดของพระราชบัญญัตินั้นๆ ปรากฏในภาพที่ 7 แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 และภาพที่ 8 แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ทำยกฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 โดยกรณีการปลอมแปลงอาหารประเภทเนื้อสัตว์พนักงานเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2559 ที่กรมปศุสัตว์มีอำนาจหน้าที่เป็นหลัก และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เป็นลำดับรองลงมา เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักจะเป็นกระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) หรือเจ้าหน้าที่ของสาธารณสุขจังหวัดและอำเภอ

หากเป็นเหตุที่เกิดในพื้นที่จังหวัดใด ปศุสัตว์จังหวัดจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนั้นดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปศุสัตว์เขตที่ดูแลพื้นที่จังหวัดนั้น หรืออาจมีเจ้าหน้าที่จากสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ (สพส.) เข้าร่วมสอบสวนด้วยก็ได้

(5) การเตรียมความพร้อมด้านยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์และเอกสาร

ต้องจัดยานพาหนะให้เพียงพอต่อจำนวนเจ้าหน้าที่และภารกิจที่จะดำเนินการ สำหรับการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่างๆ ที่จะใช้ในการปฏิบัติงาน ต้องจัดเตรียมให้มีความพร้อมเสมอ เช่น

คอมพิวเตอร์พกพา แบทเตอรี่สำรอง สมุด ปากกา กระดาษ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ
ถุงมือ รองเท้าบูท อุปกรณ์เก็บตัวอย่าง และเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น

- เอกสารพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559
 - เอกสารพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
 - เอกสารพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
 - ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558
 - บันทึกถ้อยคำ
 - บันทึกการสอบสวนสถานประกอบการกรณีพบการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรหรือพบการปลอมแปลงอาหารในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล
 - บันทึกการเก็บตัวอย่าง
 - บันทึกเหตุผลในการเข้าไปในสถานประกอบการหรือยานพาหนะ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559
 - บันทึกการตรวจสอบการเข้าไปในสถานประกอบการหรือยานพาหนะ
 - บันทึกยึดหรืออายัดสัตว์หรือเนื้อสัตว์ ยานพาหนะหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 หรือพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559
 - บันทึกยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์และสิ่งของ
 - หลักเกณฑ์การตรวจประเมิน สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล และแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กรณีเป็นสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ได้รับรองฮาลาล เป็นต้น
- ตัวอย่างเอกสารที่ต้องนำไปเมื่อต้องเข้าปฏิบัติงานการสอบสวน ได้แก่

ภาพที่ 9 บันทึกเหตุผลในการเข้าไปในสถานประกอบการหรือยานพาหนะ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์ เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559

**บันทึกเหตุผลในการเข้าไปในสถานประกอบการหรือยานพาหนะ
ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ วันที่..... เวลาประมาณ..... น. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ดังมีรายชื่อต่อไปนี้.....

ได้เข้าทำการตรวจสอบสถานประกอบการชื่อ..... ตั้งอยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เบอร์โทร..... มือถือ.....

ชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานประกอบการหรือผู้แทน.....

ชื่อผู้รับใบอนุญาต..... เลขที่ใบอนุญาต.....

เพื่อเข้าตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์

ได้รับแจ้ง/ร้องเรียน/ตรวจพบที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙

มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์

อื่น ๆ

พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ได้แจ้งข้อความในบันทึกเหตุผลในการเข้าไปเพื่อควบคุมและตรวจสอบให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน ทราบและได้มอบบันทึกดังกล่าวให้ตรวจสอบแล้ว

ลงชื่อ พนักงานเจ้าหน้าที่
()

ลงชื่อ เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน
()

ลงชื่อ พยาน
()

ลงชื่อ พยาน
()

ภาพที่ 10 บันทึกการตรวจสอบการเข้าไปในสถานประกอบการหรือยานพาหนะ

บันทึกการตรวจสอบการเข้าไปในสถานประกอบการหรือยานพาหนะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์
เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ วันที่..... เวลาประมาณ..... น.
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง.....

ได้ทำการตรวจสอบสถานประกอบการ และบันทึกการเข้าตรวจสอบไว้ ดังนี้

๑. ชื่อสถานประกอบการ.....
ตั้งอยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เบอร์โทรศัพท์.....
๒. ชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน.....
๓. ชื่อผู้รับใบอนุญาต..... เลขที่ใบอนุญาต.....
๔. การตรวจสอบ

๔.๑ ใบอนุญาต มี เลขที่..... ออกเมื่อ..... หมดยุ.....

ไม่มี รายใหม่ ไม่ต่ออายุใบอนุญาต

๔.๒ การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์

ไม่มีการกระทำความผิด

มีการกระทำความผิด

๔.๓ อื่น.....

๕. สรุปผลการเข้าไปในสถานประกอบการ

๕.๑ ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ครบถ้วน
ไม่มีการฝ่าฝืนแต่อย่างใด

๕.๒ การดำเนินคดี

จับกุมผู้กระทำความผิด

ร้องทุกข์กล่าวโทษ

๕.๓ เสนอให้มีการเปรียบเทียบปรับ

๕.๔ ยึดหรืออายัด สัตว์หรือเนื้อสัตว์ เอกสาร ยานพาหนะหรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง
กับการกระทำความผิด

ยึด.....

อายัด.....

เสร็จสิ้นการตรวจสอบฯ เวลา..... น.

-๒-

อนึ่ง ในการตรวจสอบสถานประกอบการครั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ มิได้ทำให้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในสถานประกอบการสูญหาย เสียหาย หรือกระจัดกระจายแต่อย่างใด เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน ได้อ่านบันทึกดูแล้ว และ/หรือได้รับฟังการอ่านแล้วรับรองว่าถูกต้องจึงลงลายมือชื่อรับรองไว้ต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ท้ายบันทึก

ลงชื่อ.....

(.....)

เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานประกอบการหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน

ลงชื่อ.....

(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

ภาพที่ 11 บันทึกถ้อยคำ

บันทึกถ้อยคำ

เขียนที่
 วันที่ เดือน พ.ศ.
 ข้าพเจ้า อายุ ปี เชื้อชาติ สัญชาติ
 อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน ตำบล / แขวง
 อำเภอ / เขต จังหวัด หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน
 หลักฐานอื่นๆ เบอร์โทรศัพท์
 ได้รับทราบจากพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า.....

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำว่า.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มิได้ทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการส่อลงโทษหรือให้สัญญาเพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำแต่อย่างใด ข้าพเจ้าได้อ่านดูแล้ว และ/หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่อ่านให้ฟังแล้ว ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ
 (.....)

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้บันทึกถ้อยคำ
 (.....)

ลงชื่อ.....พยาน
 (.....)

ตำแหน่ง.....
 ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่/พยาน
 (.....)

ตำแหน่ง.....

ภาพที่ 12 บันทึกยึดหรืออายัดสัตว์หรือเนื้อสัตว์ ยานพาหนะเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559

บันทึกยึดหรืออายัดสัตว์หรือเนื้อสัตว์ ยานพาหนะเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ วันที่.....บ. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ดังมีรายชื่อต่อไปนี้.....

ได้เข้าไปตรวจสอบสถานประกอบการ ชื่อ.....

ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์.....

เข้าตรวจยานพาหนะหมายเลขทะเบียน.....สถานที่เกิดเหตุ.....

แล้วได้ทำการ ยึด อายัด

ไว้เพื่อส่งพนักงานสอบสวนเพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยมีบัญชียึดหรืออายัดตามรายการดังต่อไปนี้

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หมายเหตุ

อนึ่ง ในการยึดหรืออายัดครั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการยึดหรืออายัด มิได้ทำให้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในสถานที่นี้สูญหายหรือเสียหายแต่อย่างใด เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน ได้อ่านดูแล้ว และ/หรือได้รับฟังการอ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องจึงลงลายมือชื่อรับรองไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ท้ายบันทึก

ลงชื่อ.....ผู้ยินยอมให้ยึดหรืออายัด ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....พยาน ลงชื่อ.....พยาน
(.....) (.....)

บัญชีแนบท้ายการอายัด

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตามบันทึกการอายัด.....

ลงวันที่.....ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน.....เบอร์โทรศัพท์.....

จะเป็นผู้เก็บรักษาทรัพย์สินที่อายัดดังกล่าว จำนวน.....ให้อยู่ในสภาพเดิมไม่ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อมแซม เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดๆ หรือถอน ทำให้เสียหาย ทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งตราหรือเครื่องหมายอันได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งใดๆ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในการอายัด ทั้งนี้จนกว่าจะได้รับคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

โดยเก็บทรัพย์สินที่ถูกอายัดไว้ที่สถานที่.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์.....

ลงชื่อ.....ผู้เก็บรักษาทรัพย์สิน ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....พยาน ลงชื่อ.....พยาน
(.....) (.....)

แนบฝังที่เก็บทรัพย์สินที่ถูกอายัด

2. การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเข้าตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีการปลอมแปลงอาหาร ดำเนินการโดยทำหนังสือราชการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมหรือเป็นพยานในการตรวจสอบได้แก่

- สำนักงานปศุสัตว์เขต ที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดนั้นๆ เพื่อร่วมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมปศุสัตว์
- สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ เพื่อร่วมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมปศุสัตว์
- สถานีตำรวจในท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ เพื่อร่วมดำเนินการโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นซึ่งหน้า สามารถจะดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรืออำเภอ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 โดยตรง จะร่วมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงสาธารณสุข
- ฝ่ายปกครองในท้องที่ เช่น จังหวัด อำเภอ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่ดูแลเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค
- สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) หรือสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ.) ซึ่งดำเนินการในกรณีเป็นสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่ได้รับการรับรองฮาลาลและสถานประกอบการนั้นได้รับการรับรองฮาลาล หากจังหวัดใดไม่มี สกอจ. จะเชิญ สกอท. เข้าร่วมแทน

กรณีเป็นการสอบสวนเกี่ยวกับสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป ควรต้องมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรืออำเภอเข้าร่วมในการปฏิบัติงานด้วย

กรณีเป็นการสอบสวนเกี่ยวกับสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่ได้รับการรองฮาลาล ควรต้องมีเจ้าหน้าที่ของ สกอท. หรือ สกอจ. เข้าร่วมในการปฏิบัติงานด้วย

3. การเข้าตรวจสอบและสอบสวน ณ สถานประกอบการ

- (1) ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ควรมีบุคลิกลักษณะ ดังนี้
 - การแต่งกาย เสื้อผ้า ผอม รองเท้า มีความเรียบร้อยเหมาะสม
 - ไม่แสดงกริยาในลักษณะขู่เข็ญ พุดจาสุภาพ ไม่ควรใช้คำพูดที่อาจเข้าใจผิดหรือพูดนอกเรื่อง
- (2) กรณีมีข้อมูล ข้อร้องเรียน หรือมีมูลเหตุควรสงสัยว่ามีเหตุแห่งการปลอมแปลงอาหาร หรือมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะไม่แจ้งผู้ประกอบการในการเข้าตรวจสอบล่วงหน้าก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นกับความเร่งด่วน จำเป็นหรือกรณีฉุกเฉิน
- (3) ก่อนเข้าตรวจสอบสถานประกอบการ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแนะนำตนเอง ตำแหน่ง และหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมแสดงบัตรประจำพนักงานเจ้าหน้าที่ และมอบบันทึกเหตุผลในการเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานประกอบการ หรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ในการเข้าตรวจสอบ หากมีหมายค้นต้องแสดงหมายค้นด้วย
- (4) ในระหว่างการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน เป็นผู้นำในการเข้าไปในสถานประกอบการและยานพาหนะที่ใช้ในการขนเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (5) ดำเนินการตรวจสอบ โดยการสอบถามและสัมภาษณ์เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน พร้อมทั้งตรวจสอบวัตถุ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในสถานประกอบการทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล เช่น ใบอนุญาตให้ทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์ (แบบ ร.10/1) ใบรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ (แบบ รน.) และใบอนุญาตให้นำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่จังหวัดอื่น (ใบ ร.4) เป็นต้น
- (6) เมื่อเข้าไปในสถานประกอบการและยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปให้ถ่ายรูปหรือบันทึกวิดีโอไว้เป็นพยานหลักฐาน โดยให้มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทนในรูปถ่ายหรือวิดีโอด้วย
- (7) เมื่อพบสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนกฎหมาย เช่น เนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป เอกสารที่เกี่ยวข้อง ยานพาหนะ หรืออื่นๆ ให้ทำการตรวจค้นและยึดหรืออายัดไว้เพื่อเป็นหลักฐานหรือเพื่อตรวจสอบต่อไป
- (8) เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกการตรวจสอบ พร้อมอ่านให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทนฟังพร้อมลงลายมือชื่อ ถ้าไม่มีบุคคลใดลงลายมือชื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุผลไว้

ภาพที่ 13 ใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์ (แบบ ร.10/1)

แบบ ร.๑๐/๑

กรมปศุสัตว์

ใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์

เลขที่..... เขียนที่.....

ใบอนุญาตแสดงว่า..... บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ได้รับใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์ ประเภท

- ซากโค กระบือ ประเภท.....
- ซากสุกร หมูป่า ประเภท.....
- ซากแพะ แกะ ประเภท.....
- ซากกวาง ประเภท.....
- ซากนก ไก่ เป็ด ห่าน รวมถึงซากไข่สำหรับทำพันธุ์ ประเภท.....

ในกรณี

- ก. นำเข้าในราชอาณาจักร
- ข. ส่งออกนอกราชอาณาจักร
- ค. นำเข้าในและส่งออกนอกราชอาณาจักร
- ง. ภายในราชอาณาจักร
- จ. ภายในจังหวัด

สถานที่ทำการค้าหรือสำนักงาน ชื่อ..... ตั้งอยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ถนน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ใบอนุญาตฉบับนี้ใช้ตั้งแต่วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามประกาศของกรมปศุสัตว์

ออกให้ ณ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ลายมือชื่อ..... ผู้รับใบอนุญาต ตำแหน่ง.....

นายทะเบียน

หมายเหตุ หน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาต

๑. กรณีประเภทของซากสัตว์ให้ระบุดังนี้

๑.๑ เนื้อ เครื่องในสัตว์ รวมถึงชิ้นส่วนของซากสัตว์	๑.๒ หนังสัตว์	๑.๓ ไข่
๑.๔ น้มนมดิบ	๑.๕ มูลสัตว์	๑.๖ กระดูก เขา กับ
๑.๗ ขนสัตว์	๑.๘ อื่น ๆ ระบุ.....	
๒. ต้องปฏิบัติตามและไม่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. ต้องแสดงใบอนุญาตพร้อมทั้งสำเนาความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบตามสมควร
๔. ต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด
๕. ใบอนุญาตใช้ได้เฉพาะตัวผู้รับใบอนุญาตเท่านั้น

ภาพที่ 14 ใบรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ (แบบ รน.)

แบบ รน.
เลขที่

ใบรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์
ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๔

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า พนักงานตรวจโรคสัตว์ ทะเบียนเลขที่

ได้ทำการตรวจ เนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ ชื่อ

ใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ เลขที่

เนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่า สถานที่สัตว์ตาย

เนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ฆ่านอกโรงฆ่าสัตว์ สถานที่ฆ่าสัตว์

เรียบร้อยแล้ว รับรองว่าเนื้อสัตว์ดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะจำหน่าย

เพื่อการบริโภคของมนุษย์

เพื่อนำไปผลิตหรือใช้เป็นอาหารสัตว์

อื่น ๆ (ระบุ)

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. วันที่นำสัตว์เข้ามา/วันที่สัตว์ตาย

๒. ชนิดสัตว์ จำนวน ตัว (กรณีจำหน่ายทั้งตัว)

น้ำหนักสุทธิ กิโลกรัม (กรณีจำหน่ายเป็นเนื้อสัตว์)

๓. รหัสในการบ่งชี้ชุดการผลิต (Lot number) และชุดย่อยการผลิต (Sub Lot number) (ถ้ามี)

๔. สถานที่ปลายทาง เลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด

๕. ชื่อ-สกุล เจ้าของเนื้อสัตว์ อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่

ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด โทรศัพท์

ลงชื่อ

(.....)

พนักงานตรวจโรคสัตว์

หมายเหตุ : การออกใบรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ให้ออกหนึ่งใบรับรองต่อหนึ่งสถานที่ปลายทาง

(9) หากตรวจสอบและสอบสวนแล้วพบว่าไม่มีการกระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำบันทึกการตรวจสอบและชี้แจงข้อกฎหมายให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทนทราบ

(10) หากตรวจสอบและสอบสวนแล้วพบว่ามีการกระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำบันทึกการตรวจสอบ ทำบันทึกยึดหรืออายัดสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลนั้น ติดป้ายคำเตือนห้ามเคลื่อนย้ายสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลนั้น พร้อมทั้งชี้แจงข้อกฎหมายให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทนทราบ

- หากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่เข้าร่วมปฏิบัติงานด้วย ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไปพบพนักงานสอบสวนในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อสอบสวนเพิ่มเติมและดำเนินคดีต่อไป
- หากไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมปฏิบัติงานด้วย ให้นำบันทึกหลักฐานต่างๆ พร้อมยึดและอายัดของกลางในการกระทำความผิด รูปถ่ายขณะตรวจค้น หรือหลักฐานอื่นๆ ไปแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษกับพนักงานสอบสวนให้ดำเนินการตามกฎหมาย
- หากเป็นสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานฮาลาล และไม่มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) หรือสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ.) เข้าร่วมปฏิบัติงานด้วย ให้นำบันทึกและหลักฐานต่างๆ ทำเป็นหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงาน สกอท. หรือ สกอจ. เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรองฮาลาลต่อไป
- หากมีความผิดที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และไม่มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในท้องที่เข้าร่วมปฏิบัติงานด้วย ให้นำบันทึกและหลักฐานทำรายงานเป็นหนังสือแจ้งไปยังฝ่ายปกครองในท้องที่ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

4. การเก็บตัวอย่าง ณ สถานประกอบการ

ในวันที่เข้าตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริง ณ สถานประกอบการ ให้ดำเนินการเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล (เนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป) ในปริมาณพอสมควรและถูกต้องตามหลักวิชาการและมาตรฐานการตรวจสภาพตัวอย่าง เพื่อส่งตัวอย่างไปยังหน่วยงานทางห้องปฏิบัติการในการตรวจวิเคราะห์พิสูจน์หาข้อเท็จจริงต่อไป พร้อมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการสอบสวนด้วย

สำหรับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ให้เก็บตัวอย่างตามมาตรฐานการตรวจสภาพตัวอย่างและการเก็บรักษาตัวอย่างสำหรับห้องรับตัวอย่างของสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) กรมปศุสัตว์ และส่งตรวจวิเคราะห์ กับ สตส.

สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจวิเคราะห์กับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในพื้นที่ใกล้เคียง

สำหรับเจ้าหน้าที่ สกอท. หรือ สกอจ. ให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจกับศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 มาตรฐานการตรวจสอบสภาพตัวอย่างและการเก็บรักษาตัวอย่างสำหรับห้องรับตัวอย่างของกรมปศุสัตว์

ประเภทตัวอย่าง	รายการทดสอบ	การตรวจสอบสภาพตัวอย่าง	สภาวะการเก็บรักษา
เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลที่ผลิตจากเนื้อสัตว์	Porcine DNA	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่เน่าเสีย ไม่มีกลิ่นเหม็น 2. ใส่ถุงพลาสติก 2 ชั้น / บรรจุอยู่ใน pouch ไม้รั่วซึม หรือฉีกขาด 3. อยู่ในสภาพแช่เย็น/แช่แข็ง/อุณหภูมิห้อง หรือ ตามคำแนะนำของผู้ผลิต 4. อายุตัวอย่างในวันที่รับตัวอย่างคงเหลือไม่น้อยกว่า 5 วัน 5. น้ำหนักตัวอย่างไม่น้อยกว่า 100 กรัม 6. ติดฉลากที่มีรายละเอียดครบถ้วน 	ต่ำกว่า -15 °C หรือ อุณหภูมิห้อง 20–30 °C (ขึ้นกับผลิตภัณฑ์)

ที่มา : สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

5. การบันทึกและรวบรวมข้อมูลหลักฐาน

เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบันทึกการตรวจสอบเพื่อรวบรวมข้อมูลหลักฐาน ซึ่งจะต้องบันทึกรายละเอียดข้อเท็จจริงที่จากการเข้าตรวจสอบที่ตรวจพบ ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน และพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน โดยให้มีเนื้อหาสาระสำคัญครบถ้วนสมบูรณ์ทุกประเด็น หากไม่ครบถ้วนอาจนำไปสู่ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดหรือเอาผิดได้ไม่ครบทุกข้อหาความผิด ซึ่งการจัดทำข้อมูลหลักฐานควรประกอบด้วย

(1) บันทึกการตรวจสอบสถานประกอบการ

(2) บันทึกคำให้การหรือข้อมูลของเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้แทนหรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยการบันทึกข้อเท็จจริงที่ตรวจพบหรือตามที่ได้สอบถามข้อมูลต่างๆ ซึ่งอาจได้ข้อมูลจากการตั้งคำถามและสัมภาษณ์

(3) บันทึกการเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่นำไปตรวจวิเคราะห์เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาหรือดำเนินคดี โดยจะต้องบันทึกลักษณะรายละเอียดของตัวอย่าง เช่น วัน เดือน ปี เวลา สถานที่เก็บตัวอย่าง และจำนวนที่เก็บตัวอย่าง

(4) บันทึกการยึดหรืออายัดสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลหรือสิ่งของต่างๆ เช่น อุปกรณ์การผลิต โดยบันทึกรายละเอียด จำนวน น้ำหนักไว้เพื่อเป็นหลักฐาน หากพบการกระทำความผิด

(5) บันทึกหลักฐานอื่นๆ หรือเก็บสำเนา เช่น ใบอนุญาตต่างๆ ใบสั่งซื้อ ใบเสร็จรับเงิน ภาพถ่าย ในสถานประกอบการ เป็นต้น

กรณีมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง เติม ขีดฆ่าถ้อยคำหรือข้อความบางตอนที่บันทึกไว้ ต้องให้ผู้ให้ถ้อยคำหรือข้อมูลลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย และหากมีการใช้อักษรย่อใดๆ ควรเขียนให้ชัดเจน ถ้าไม่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ควรจะเขียนคำเต็มหรือวงเล็บคำเต็มไว้ด้วย

6. การสรุปและรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาหรือผู้เกี่ยวข้อง

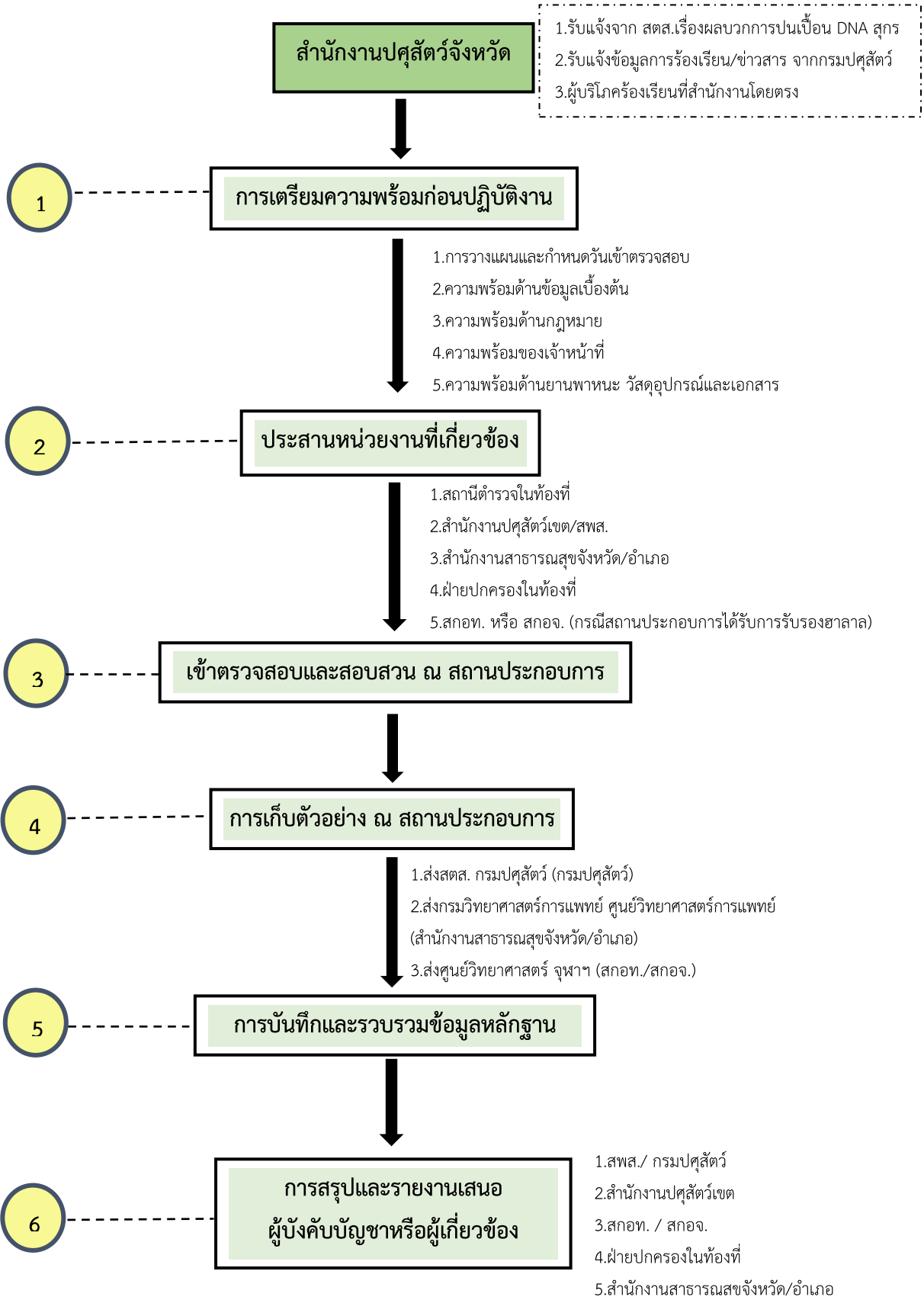
(1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ที่ได้รับมอบหมายให้เข้าไปตรวจสอบและสอบสวน ณ สถานประกอบการ จัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานการสอบสวนข้อเท็จจริงทั้งหมดเสนอผู้บังคับบัญชา ภายใน 7 วันหลังจากวันที่เข้าตรวจสอบและสอบสวน

(2) กรณีมีหมายค้น เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์จัดทำรายงานสอบสวนข้อเท็จจริงอีกฉบับเพื่อรายงานผลให้ศาลทราบตามคำสั่งในหมายค้น

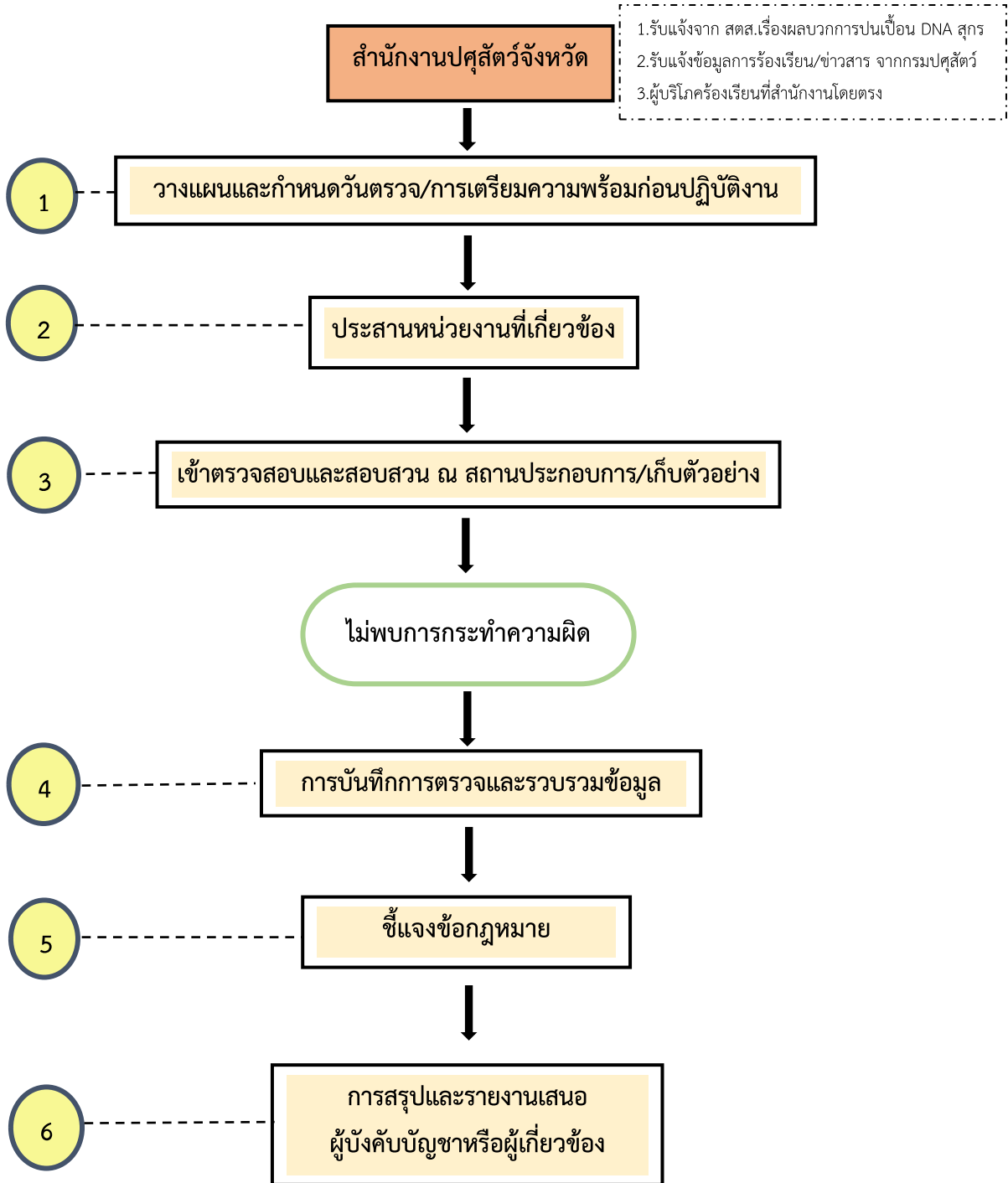
(3) หากเป็นสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองฮาลาลมีการกระทำความผิด ให้จัดทำรายงานสรุปการปฏิบัติงานการสอบสวนข้อเท็จจริงรายงานให้หน่วยงานทางศาสนาที่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การรับรองฮาลาลและอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) หรือสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ.) ทราบ เพื่อให้หน่วยงานเหล่านั้นดำเนินการในส่วนที่ตนเองเกี่ยวข้องต่อไป

(4) จัดทำรายงานสรุปการปฏิบัติงานการสอบสวนข้อเท็จจริงรายงานไปยังสำนักงานปศุสัตว์เขตที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และฝ่ายปกครองในท้องที่ (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น) เพื่อทราบและเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการในส่วนที่ตนเกี่ยวข้องต่อไป

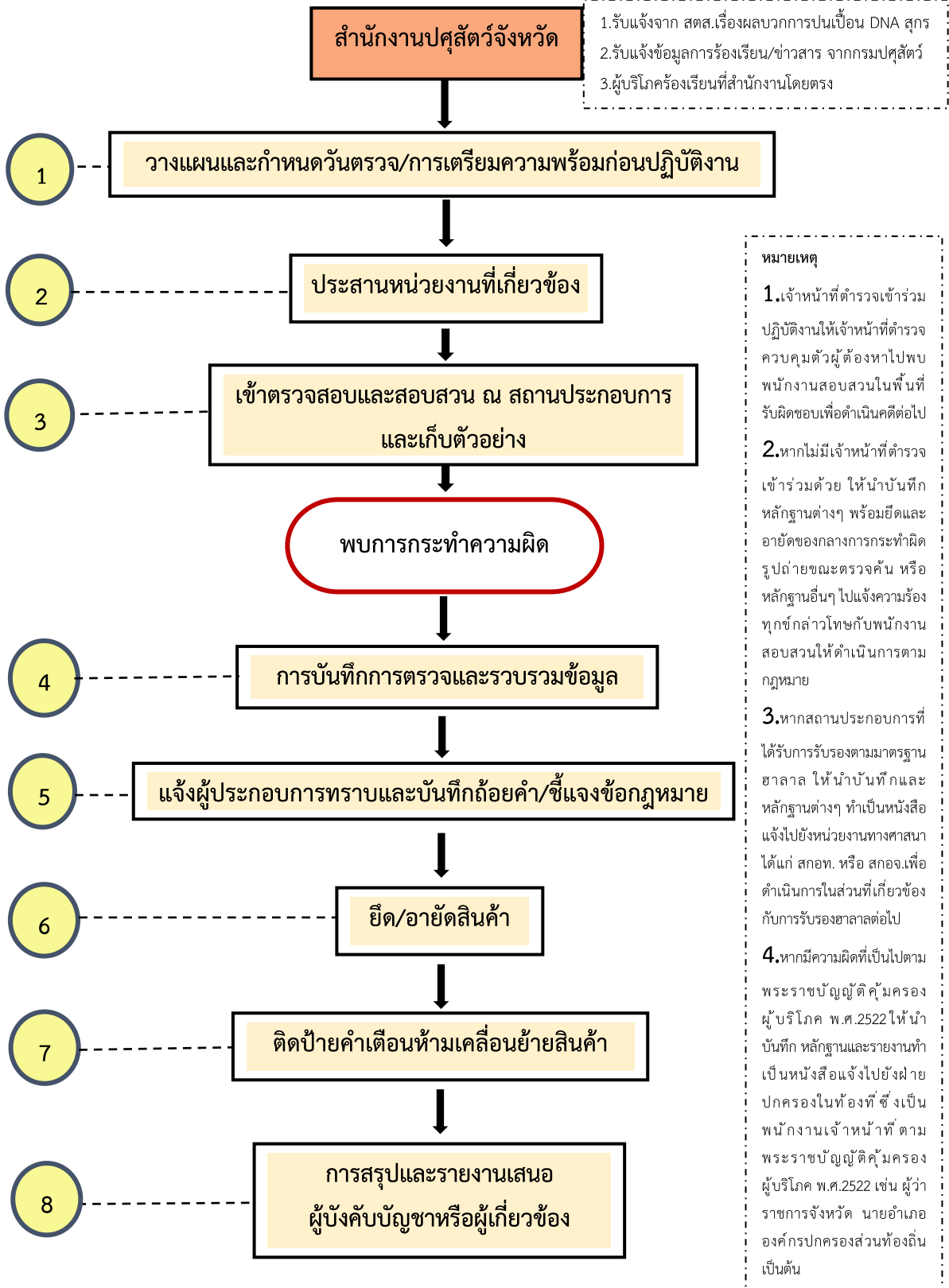
แผนผังขั้นตอนการสอบสวน กรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานการสอบสวน
กรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล
กรณีไม่พบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

**แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานการสอบสวน
กรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล
กรณีพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง**

บทที่ 6

เทคนิคการสอบสวนข้อเท็จจริง

การสอบสวนข้อเท็จจริง หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือเพื่อที่จะพิสูจน์ความจริงในเรื่องนั้น ๆ ว่ามีมูลความจริงเป็นประการใด

การสอบสวนข้อเท็จจริงที่ดี คือ การสอบสวนที่ทำให้สามารถทราบข้อเท็จจริงได้มากที่สุด และละเอียดที่สุดโดยไม่มีการปกปิดข้อเท็จจริงใดๆ และพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสอบสวนดังกล่าวต้องสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น ใช้ยืนยันกับผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ ส่วนที่ต้องให้ความสำคัญอันจะทำให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพขอแยกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศในการสอบสวน
2. การสืบหาพยานหลักฐาน
3. การถามคำถามและข้อมูลโดยพนักงานเจ้าหน้าที่
4. การจดบันทึกถ้อยคำของบุคคลผู้ให้ถ้อยคำหรือให้ข้อมูล
5. รายงานผลการสอบสวน

1.การสร้างบรรยากาศในการสอบสวน

ควรจะสร้างบรรยากาศให้มีลักษณะแบบไม่เป็นทางการจนเกินไปแสดงความเป็นกันเอง และชวนให้ผู้ถูกซักถามรู้สึกสบาย ผ่อนคลาย โดยอาจเริ่มจากการสอบถามเรื่องทั่วไปก่อนที่ไม่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เข้าสอบสวน เพื่อให้ผู้ให้ถ้อยคำหรือให้ข้อมูลไม่เกร็งจนเกินไป เพื่อกล้าเปิดใจแสดงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ออกมา ไม่ควรกล่าวถามในลักษณะที่ข่มขู่หรือจู่ใจ เพราะนอกจากจะเป็นการกระทำที่ไม่ชอบแล้ว อาจส่งผลให้ข้อเท็จจริงที่ได้มาไม่ใช่ข้อเท็จจริงก็ได้ ผู้ถูกซักถามจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงเหตุผลที่ทำให้เขาต้องถูกซักถามและกระบวนการที่จะเกิดขึ้น

2.การสืบหาพยานและหลักฐาน

โดยเฉพาะพยานเอกสารและพยานวัตถุมีความน่าเชื่อถือมากกว่าพยานบุคคล เนื่องจากพยานบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงคำให้การหรือข้อมูลได้ตลอดเวลา ฉะนั้นสิ่งแรกที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพยายามค้นหาให้ได้ คือ พยานเอกสารและพยานวัตถุ และต้องกระทำอย่างรวดเร็ว เพื่อป้องกันการที่พยานเอกสารและพยานวัตถุอาจถูกปกปิดหรือทำลายไปเสียก่อน จึงต้องรีบดำเนินการในการเข้าไปตรวจสอบในสถานประกอบการหากได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สตส. หรือสพส. หรือกรมปศุสัตว์ หรือมีการร้องเรียนที่สำนักงานโดยตรง

3.การถามคำถามและข้อมูลโดยพนักงานเจ้าหน้าที่

3.1 คุณลักษณะที่ดีของผู้ซักถาม มีส่วนสำคัญที่จะทำให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ มีดังนี้

- 1) รู้หลักจิตวิทยา สามารถเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะซักถามและมีวิธีการในการซักถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือสามารถดูท่าทีหรือสามารถคาดคะเนพฤติกรรมที่เกิดขึ้นหรือปรับตัวให้เข้ากับผู้ให้ข้อมูลได้
- 2) มีความรู้ทั่วไปกว้างขวาง ต้องนำความรู้หรือศาสตร์แขนงอื่นเข้ามาปรับใช้ จึงต้องมีความรู้กว้างขวางและเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- 3) มีไหวพริบ หากเกิดปัญหาเฉพาะหน้าขึ้นต้องตัดสินใจและหาเหตุผลรองรับเพื่อแก้ไขปัญหาอยู่เสมอ
- 4) มีบุคลิกภาพดี ควรมีบุคลิกภาพเป็นที่น่าเลื่อมใสและยำเกรงแก่ที่ผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเยียบขาดแต่อ่อนโยน มีเหตุผลและสามารถแสดงความคิดเห็นนอกเหนือใจต่อผู้ให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี
- 5) มีความพากเพียรพยายาม ผู้ซักถามต้องมีมานะบากบั่นในการซักถามให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเสมอ เพราะผู้ให้ข้อมูลอาจให้การสับสนวุ่นวาย บางครั้งอาจนึกเหตุการณ์ไม่ออก และบางครั้งอาจให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนกับข้อเท็จจริงโดยไม่ตั้งใจ
- 6) รู้จักทำความเชื่อมโยง ซึ่งหมายถึงเชื่อมโยงสนทนากับผู้ให้ข้อมูล ผู้ซักถามหรือผู้สอบสวนต้องรู้จักแสดงความสนทนากันเองกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อผู้ให้ข้อมูลหรือถูกซักถามจะได้ให้ข้อเท็จจริงอันถูกต้องแก่ผู้ซักถาม
- 7) มีวาจาสุตย์ ระวังปากในสิ่งผู้ซักถามสามารถปฏิบัติได้ เช่น จะไม่เปิดเผยข้อมูลและเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับกรณีเป็นการถามพยานบุคคล
- 8) ความสามารถในการสังเกตและอ่านกิริยาท่าทีผู้ถูกซักถาม รู้จักสังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูลต่อข้อซักถาม และสามารถเข้าใจในความหมายของอากัปกิริยานั้นๆ เพื่อจะได้เลือกใช้กลวิธีในการซักถามได้ถูกต้อง

3.2 การใช้ศิลปะการซักถามกับบุคคลประเภทต่างๆ

ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีพฤติกรรมหรือลักษณะท่าทางแตกต่างกันออกไป ในบางครั้งทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการซักถาม เพราะอาจจะไม่ได้รับคำตอบที่ต้องการหรือไม่ได้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดจนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์เหล่านั้น ดังนั้นเมื่อผู้ซักถามพบบุคคลประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้ อาจมีรูปแบบหรือวิธีการดำเนินการดังนี้

1.บุคคลประเภทตอบไม่รู้ไม่เห็น มักจะได้แก่ บุคคลที่ไร้การศึกษา เพราะบุคคลเหล่านี้มักคิดว่าสิ่งที่เอาตัวมาผูกพันกับเหตุการณ์นับเป็นเรื่องที่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเองมากกว่า จึงไม่ค่อยเต็มใจในการให้ถ้อยคำ ในการสอบสวนจะต้องเริ่มแสดงความเป็นกันเองให้มาก และต้องป้อนคำถามในลักษณะคะยั้นคะยอและใส่ใจในการถามคำถามเป็นพิเศษ และต้องใช้คำถามสกัด โดยต้องไม่ให้มีทางตอบได้ว่าไม่เห็นไม่ทราบ ทั้งที่บุคคลเหล่านั้นรู้เห็นอยู่

2.บุคคลประเภทเฉยเมยต่อคำถาม บุคคลเหล่านี้มักตอบลักษณะเสียง ไม่ตรงประเด็นที่ต้องการ ควรหาวิธีเข้าถึงอารมณ์ให้ตอบข้อซักถามให้ละเอียด โดยการเยินยอให้เกิดความภาคภูมิใจในการที่เขาได้ให้ข้อเท็จจริง ควรกระตุ้นให้บุคคลเหล่านี้ให้ข้อมูลโดยวิธีเน้นให้เห็นความสำคัญของข้อเท็จจริงที่ได้อ่านได้เห็นมา

3.บุคคลประเภทช่างพูด ผู้ซักถามควรจะใช้วิธีรวบรัดให้เข้าประเด็น ไม่ปล่อยให้พูดนอกเรื่อง เพราะจะทำให้เสียเวลามากในการสอบสวนและอาจไม่ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

4.บุคคลประเภทตรงไปตรงมา เป็นบุคคลที่ให้ความร่วมมือตอบข้อซักถามตรงไปตรงมาเป็นประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างมาก ถ้าเป็นบุคคลที่มีไหวพริบดี จะสามารถซักถามให้ได้ข้อเท็จจริงได้ไม่ยากนัก แต่ควรชี้แจงให้ผู้ถูกซักถามเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของผู้ซักถามที่จะต้องค้นคว้าหาความจริงของเหตุการณ์ที่ต้องซักไซ้ไล่เรียงหาเหตุผลประกอบเพื่อความแน่ชัดของเรื่องหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

5.บุคคลประเภทกล่าวไม่จริง หากผู้ถูกซักถามให้ถ้อยคำหรือข้อมูลโดยเห็นได้ว่าเป็นความเท็จ ควรปล่อยให้ให้ถ้อยคำหรือข้อมูลจนจบ ผู้ที่กล่าวเท็จมักจะแสดงท่าทางประหม่าหรือแสดงความรู้สึกออกมาในขณะที่พูดไม่จริง เช่น จับแก้อึดแน่น หูแดง เหงื่อออก กลืนน้ำลายบ่อย และริมฝีปากแห้ง

6.บุคคลประเภทหวาดกลัว บุคคลประเภทนี้ ผู้ซักถามจะต้องพยายามผูกมิตรและแสดงความเป็นกันเองให้มาก และควรลอบใจด้วยว่าผู้ซักถามจะปกปิดค่าให้การหรือข้อมูลไว้เป็นความลับ

3.3 วิธีการถาม มี 2 ลักษณะ ได้แก่

1.การให้ผู้ให้ถ้อยคำเล่าความหรือเล่าเรื่อง

โดยให้เล่าเรื่องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ฟังไปเรื่อยๆ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจับประเด็นและต้องมีการพูดคุย จึงไม่ค่อยนิยม เนื่องจากจะเกิดปัญหาว่าผู้ให้ถ้อยคำบางคนไม่รู้ว่าจะเล่าเรื่องอะไร หรือเริ่มเล่าจากตรงไหน เล่าอย่างไร บางคนใส่รายละเอียดมากเกินไป เล่าวนไปมา จนจับประเด็นไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาการยึดเยื้อของการสอบสวน การสอบสวนล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ

2.การสอบถามในลักษณะถามและตอบ

เป็นการถามตอบทีละข้อ ไม่ซ้อนคำถามหลายคำถามขึ้นมาพร้อมกัน เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยม เนื่องจากทำให้การสอบสวนกระชับ รวดเร็ว และตรงประเด็น นำข้อมูลที่ได้สรุปข้อเท็จจริงไว้มาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตั้งคำถามและจัดทำคำถามไว้ล่วงหน้าโดยใช้วิธีการคาดเดาคำตอบของผู้ให้ถ้อยคำว่าอาจให้ถ้อยคำไปในทิศทางใดได้บ้าง ซึ่งจะทำให้คาดเดาขอบเขตของเรื่องที่จะทำการสอบสวนได้ แต่หากผู้ให้ถ้อยคำได้ให้ถ้อยคำต่างไปจากที่คาดเดาไว้ ก็ยังอยู่ในขอบเขตประเด็นที่พิจารณาไว้ก่อนแล้ว จึงทำให้สามารถถามต่อไปได้ทันทีโดยไม่ทำให้หลงประเด็น

3.4 เทคนิคการถามคำถาม

1.การถามอ้อมในลักษณะที่แสดงถึงความคุ้นเคยหรือความชำนาญ

เป็นลักษณะการถามจนกว่าผู้ให้ถ้อยคำจะยอมรับหรือปฏิเสธข้อเท็จจริงบางประการ เช่น ชายหรือผลิตภัณฑ์สำอางค์แล้วกี่ปี มีสถานประกอบการกี่แห่ง มีพนักงานกี่คน ได้รับการรับรองมาตรฐานใดบ้าง ข้อวัตรปฏิบัติมาจากที่ใด ขั้นตอนการปฏิบัติงานในสถานประกอบการมีอะไรบ้าง รวมถึงการให้เล่าขั้นตอนการทำงานให้ฟัง เป็นต้น ซึ่งการถามในลักษณะนี้เป็นการถามในข้อมูลทั่วไปที่ไม่เกี่ยวข้องข้องกับเรื่องที่สอบสวนโดยตรง แต่เป็นการถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีการสอบสวน

2.การถามเข้าประเด็น

ซึ่งเป็นการสอบถามเกี่ยวกับประเด็นที่เกิดขึ้น เป็นคำถามที่เข้าใจง่าย เช่น กรณีมีการพบการปลอมปนเนื้อสุกรในเนื้อโคที่ซื้อจากสถานประกอบการ ใครที่เป็นพนักงานในการผลิตบ้าง มีการกระทำ

การปลอมแปลงอย่างไร เป็นต้น และควรเป็นการถามคำถามแบบปลายเปิด เพื่อช่วยให้การสื่อสารและการให้ข้อมูลมีความลื่นไหล ไม่ถามคำถามปลายปิดหรือชี้หน้า เว้นแต่เป็นคำถามเพื่อยืนยันข้อเท็จจริงที่ได้เล่ามาแล้วอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้ให้ถ้อยคำหรือให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะตอบคำถามในลักษณะที่ให้ตนพ้นผิด ซึ่งในส่วนนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ควรปล่อยให้ผู้ให้ถ้อยคำพูดข้อมูลต่อไป ไม่ควรขัด ไม่ว่าจะให้ถ้อยคำขัดกับถ้อยคำที่ให้ไว้แล้วก็ตาม การถามอ้อมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งหากเป็นกรณีที่ทำให้ถ้อยคำขัดแย้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พึงระลึกไว้ได้ทันทีว่า ถ้อยคำที่ผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ให้ไว้ น่าจะมีความน่าเชื่อถือน้อย หรืออาจผ่านการปรุงแต่งมาแล้วแต่เกิดจากการลืมตัวจึงให้ข้อมูลที่ไมตรงกันหรือจดจำที่เตรียมการมาไว้ไม่ได้ ดังนั้นจึงไม่ควรรับฟังบันทึกให้ถ้อยคำของผู้มาให้ถ้อยคำคนดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานขึ้นเดียวในการสรุปข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเพราะไม่น่าเชื่อถือ แต่ควรรับฟังบันทึกให้ถ้อยคำของผู้ให้ถ้อยคำคนดังกล่าวประกอบกับพยานหลักฐานอื่นหรือผู้มาให้ถ้อยคำคนอื่นเพิ่มเติม

4. การจดบันทึกถ้อยคำของบุคคลผู้ให้ถ้อยคำหรือให้ข้อมูล มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

- 4.1 ต้องให้ผู้ให้ถ้อยคำเล่าทุกสิ่งทุกอย่างที่รู้เห็นมาเกี่ยวกับข้อเท็จจริงนั้นด้วยวาจาตั้งแต่ต้นจนจบ และซักถามจนเข้าใจเรื่องราวจากปากคำจนกระจ่างที่สุดจึงเริ่มบันทึก
- 4.2 การจดบันทึก ต้องจดให้ตรงกับที่ให้ถ้อยคำและตรงประเด็น
- 4.3 การให้ถ้อยคำที่ไม่รู้ไม่เห็นของพยานจะต้องบันทึกไว้
- 4.4 เมื่อบันทึกคำให้การเสร็จเรียบร้อยแล้วต้องอ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังอีกครั้งหนึ่งและบันทึกว่า “อ่านให้ฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน”
- 4.5 การสอบสวนเพิ่มเติมทุกครั้งต้องอ่านคำให้การเดิมให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังก่อนทุกครั้ง

5. รายงานผลการสอบสวน

สำหรับรายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริงนั้น มีเทคนิคเพียง 2 ประการ คือ ต้องกระชับและชัดเจน

5.1 ต้องกระชับ

ควรทำรายงานผลการสอบสวนอย่างกระชับและรัดกุมมากที่สุด เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้สั่งสามารถอ่านแล้วเข้าใจง่าย สามารถใช้ประกอบการวินิจฉัยสั่งการได้อย่างรวดเร็ว โดยอาจแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) มูลเหตุในการสอบสวน ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงโดยย่อ
- 2) สรุปข้อเท็จจริงตามลำดับเวลา รวบรวมมาจากพยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานบุคคล และพยานหลักฐานอื่น
- 3) ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อสรุปข้อเท็จจริงได้แล้วควรจะต้องเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาว่าข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวมีอย่างไร เชื่อว่าข้อเท็จจริงในส่วนนั้นเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด โดยต้องเสนอข้อเท็จจริงในลักษณะพียงตรง ไม่ใช่ให้ผู้บังคับบัญชาเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

5.2 ต้องชัดเจน

ต้องเสนอความเห็นให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้พิจารณาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างชัดเจน ไม่ใช่การเสนอให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

บทที่ 7

การเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลของกรมปศุสัตว์

โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์ เป็นโครงการที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมโรงฆ่าสัตว์ สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ และสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานตามหลักการฮาลาล มีระบบการผลิตที่มีความปลอดภัยได้มาตรฐานและสามารถตรวจสอบย้อนกลับเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายในสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ได้รับการรับรองฮาลาล รวมทั้งมีกิจกรรมการเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลเพื่อตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรซึ่งเป็นการเฝ้าระวังการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ที่อาจเกิดขึ้น โดยจะดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างเนื้อโคติบจากสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ได้รับการรับรองฮาลาลหรือไม่ได้รับการรับรองฮาลาลก็ได้และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาลส่งตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรที่สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

การเก็บตัวอย่างเนื้อโคติบเพื่อตรวจการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เนื่องจากมีกรณีการปลอมแปลงเนื้อสุกรเป็นเนื้อโคเพื่อจำหน่ายให้ผู้บริโภค ซึ่งเกิดขึ้นในหลายพื้นที่เมื่อปี พ.ศ. 2563 กรมปศุสัตว์จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเพื่อเป็นการป้องกันและเฝ้าระวังการปลอมแปลงอาหารในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคทั้งชาวมุสลิมและที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม รวมทั้งเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศในการควบคุมป้องกันเรื่องอาหารปลอมแปลงในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลอีกด้วย

1. วิธีการเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

การเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลเพื่อตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกร ทั้งในเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป สามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐานการตรวจสภาพตัวอย่างและการเก็บรักษาตัวอย่างสำหรับห้องตัวอย่าง ของสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 1 มาตรฐานการตรวจสภาพตัวอย่างและการเก็บรักษาตัวอย่างสำหรับห้องรับตัวอย่างของกรมปศุสัตว์ และส่งตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์ไปยัง สตส. ตามแผนที่สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ (สพส.) กำหนด โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์เป็นผู้จัดเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

2. จำนวนการเก็บตัวอย่าง

การเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลของกรมปศุสัตว์ ได้กำหนดแผนการส่งตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรม (กิจกรรม 7.2) โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์เป็นผู้เก็บตัวอย่าง ดังนี้

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 77 จังหวัด

- 1) เนื้อโคติบ (ไม่จำเป็นต้องได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาล) จำนวน 4 ตัวอย่าง
- 2) ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป ที่ได้รับการรับรองฮาลาล จำนวน 5 ตัวอย่าง

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

เก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป ที่ได้รับการรับรองฮาลาล จำนวน 7 ตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวนการเก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลตามโครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์

ปีงบประมาณ	จำนวนตัวอย่าง ตรวจวิเคราะห์ (ตัวอย่าง)	จำนวนตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป (ตัวอย่าง)	จำนวนตัวอย่าง เนื้อโค (ตัวอย่าง)
2564	800	800	0
2565	700	546	154
2566	700	546	154
2567	700	392	308

ที่มา : กลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

ภาพที่ 15 แบบฟอร์มการส่งตัวอย่างเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ตามโครงการฯ

ส่วนราชการ /หน่วยงาน
ที่ วันที่

เรื่อง ขอส่งตัวอย่างเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ตามโครงการฯ
เรียน ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์

หน่วยงาน ขอส่งตัวอย่างเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ จำนวน ตัวอย่าง สภาพตัวอย่าง แช่เย็น แช่แข็ง อุณหภูมิห้อง

กลุ่มบริหารจัดการห้องปฏิบัติการ

เลขที่รับ

วันที่

เพื่อทดสอบตามกิจกรรม โรงฆ่าสัตว์ภายในประเทศ (7) ปศุสัตว์โรค (7.1) ไชสต์โรค (7.1) ยีนยีนผลบวก ปศุสัตว์โรค (7.1.1) พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาล (7.2)

โครงการการเลี้ยงสัตว์ปลอดการใช้ยาปฏิชีวนะ (17.1) โครงการลดการใช้ยาปฏิชีวนะในฟาร์มปศุสัตว์ (17.2)

ในรายการทดสอบ 1. Aerobic plate count (APC) 2. Coliform 3. E. Coli 4. Enterococcus spp. 5. Microbiological Assay (MA) 6. S. aureus 7. Salmonella spp. 8. Porcine DNA 9. Beta-agonists 10. ยีนยีนยาปฏิชีวนะในเนื้อสัตว์ Anticoccidial substances Chloramphenicol Fluoroquinolones Nitrofurans metabolites Nitroimidazoles Tetracyclines 11. ยีนยีนยาปฏิชีวนะในเนื้อสัตว์ Aminoglycosides Beta-agonists Beta-lactams Fluoroquinolones Sulfonamides Tetracyclines 12.อื่นๆ

เพื่อดำเนินการทดสอบตามรายละเอียด ดังนี้

สำหรับเจ้าหน้าที่ภาคธุรกิจที่รับมอบหมาย ¹								สำหรับ เจ้าหน้าที่ สส.		
ลำดับที่	โรงฆ่าสัตว์ / สถานที่จำหน่าย ²	ชื่อสถานที่เก็บตัวอย่าง	เลขทะเบียนโรงฆ่าสัตว์ / สถานที่จำหน่าย ³	ที่อยู่	ชนิดเนื้อสัตว์ / ผลิตภัณฑ์ / ชื่อผลิตภัณฑ์	เลขทะเบียนฮาลาล	ชื่อผู้ผลิตสินค้าฮาลาล	วันที่ผลิต / Lot No.	วันที่เก็บ ตัวอย่าง	Sample No.
จ้างเรือมาเพื่อโปรดดำเนินการ ลงชื่อ..... (.....) เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เวลา.....วันที่..... โทรศัพท์.....		ลงชื่อ..... (.....) ผู้ส่งตัวอย่าง เวลา.....วันที่..... โทรศัพท์.....		ได้ตรวจสอบเอกสารถูกต้องแล้ว ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบเอกสาร ได้ตรวจสอบสภาพตัวอย่างถูกต้องแล้ว รับไว้ดำเนินการ จำนวน.....ตัวอย่าง สภาพตัวอย่าง ☐ แช่เย็น ☐ แช่แข็ง ☐ อุณหภูมิห้อง ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่รับตัวอย่าง เวลา.....วันที่.....			ผู้พิมพ์รายงาน ลงชื่อ..... (.....) จนท.กลุ่มสารสนเทศและข้อมูล เวลา.....วันที่.....		ผู้ตรวจรายงาน ลงชื่อ..... (.....) จนท.กลุ่มสารสนเทศและข้อมูล เวลา.....วันที่.....	

หมายเหตุ 1. กรณีที่ผู้ส่งตัวอย่างรับรองและตราสินค้า 2. โปรดระบุว่าเป็นโรงฆ่าสัตว์หรือสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ 3. กรณีเก็บตัวอย่างนี้สัตว์จากสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ ไม่ต้องการระบุเป็นท่าน
4. รับรายงานผลทดสอบได้ที่กลุ่มสารสนเทศและข้อมูล โทร. 0-2967-9700 ต่อ 1206 - 1207 อีเมลรับตัวอย่างเวลา 08.30 - 12.00 น. กรณีส่งตัวอย่างผลเวลา 12.00 น. ต้องปฏิบัติตามระเบียบการส่งตัวอย่างในวันถัดไป

BOCLP_LMSI_SR_FORM08_07 ออกวันที่ 14/2/67 หน้าที.../... () มีหน้าต่อ () ไม่มีหน้าต่อ

ที่มา : สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

บทที่ 8

ตัวอย่างกรณีการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

1.กรณีพบการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรในเนื้อโคจากร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ประเภท modern trade A ในพื้นที่จังหวัด B

ตัวอย่างเหตุการณ์ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B ได้เก็บตัวอย่างเนื้อโคดิบ (สถานที่จำหน่ายไม่ได้รับการรับรองฮาลาล) ส่งตรวจการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรตามแผนของสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ (สพส.) กรมปศุสัตว์ จากนั้นสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) ได้ส่งผลการตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรมายังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B และส่งสรุปรายงานผลให้กลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ (สพส.) ทราบด้วย ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์พบว่าการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกร

ขั้นตอนการดำเนินการในกรณีดังกล่าว มีดังนี้

1. สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) ส่งหนังสือแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B และส่งสรุปรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรไปยัง สพส. ทราบ
2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B ได้รับหนังสือแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกร ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์เป็นเลขานุการ เพื่อเข้าดำเนินการตรวจสอบและสอบสวนกรณีดังกล่าว
3. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย วางแผน กำหนดวันเวลา และเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของกรณีดังกล่าว ข้อมูลของสถานประกอบการ เจ้าของสถานประกอบการ ความพร้อมด้านข้อมูลกฎหมาย ความพร้อมด้านบุคคลากรเจ้าหน้าที่ และความพร้อมด้านยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B ทำหนังสือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์เขตที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด B สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด B หรือสาธารณสุขอำเภอในพื้นที่ สถานีตำรวจในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ด้านปกครองในพื้นที่ หรือ สพส. เข้าร่วมปฏิบัติงานในการสอบสวน
5. เมื่อถึงกำหนดวันเข้าตรวจสอบและสอบสวน เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B ที่ได้รับมอบหมายและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบและสอบสวน ณ สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ modern trade A โดยแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ และแจ้งวัตถุประสงค์ของการเข้าตรวจสอบและสอบสวนในครั้งนี้

การตรวจสอบและสอบสวน เป็นการตรวจสอบสถานประกอบการ หรือยานพาหนะ (ถ้ามี) สัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้แทน และทำการเก็บตัวอย่างเนื้อโคดิบเพื่อไปตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรเพิ่มเติม โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B เก็บตัวอย่างเพื่อส่งตรวจ สตส. และหากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้าร่วมการสอบสวนด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดจะเก็บตัวอย่างส่งตรวจกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ด้วย

6. จากการตรวจสอบและสอบสวนแล้ว พบไม่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงอาหาร ให้ทำการบันทึกการตรวจและชี้แจงข้อกฎหมายให้ผู้ประกอบการทราบ
7. เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด B ที่ได้รับมอบหมาย จัดทำบันทึกการตรวจและสรุปรายงานการสอบสวนให้ปศุสัตว์จังหวัด B พิจารณาเพื่อส่งการต่อไป และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทำรายงานผลการสอบสวนส่งให้อธิบดีกรมปศุสัตว์เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป รวมทั้งรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นต้น

2.กรณีมีการร้องเรียนผ่านระบบ DLD 4.0 มายังกรมปศุสัตว์ว่ามีการจำหน่ายเนื้อสุกรปลอมเป็นเนื้อโคจากร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ C ทางออนไลน์ ซึ่งร้านตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัด D

ตัวอย่างเหตุการณ์ : กรมปศุสัตว์ (ส่วนกลาง) ได้รับเรื่องร้องเรียนผ่านระบบ DLD 4.0 ว่ามีการจำหน่ายเนื้อสุกรปลอมเป็นเนื้อโคจากร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ C ทางออนไลน์ ซึ่งร้านอยู่ในพื้นที่จังหวัด D ผู้บริโภคได้มีการซื้อเนื้อดังกล่าวเพื่อมาทำอาหารบริโภค แต่เมื่อนำมาบริโภคเนื้อสัมผัสแปลกไปจากเนื้อโคที่เคยรับประทาน จึงมีความสงสัยเพราะคาดว่าน่าจะเป็นการเอาเนื้อสุกรมาปลอมเป็นเนื้อโคเพื่อจำหน่ายในราคาที่ถูกกว่า จึงได้ร้องเรียนมายังกรมปศุสัตว์เพื่อให้มีการตรวจสอบ

ขั้นตอนการดำเนินการในกรณีดังกล่าว มีดังนี้

1. กรมปศุสัตว์ทำหนังสือแจ้งหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด D และกลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล สฟส. เพื่อดำเนินการในกรณีดังกล่าว
2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด D ได้รับหนังสือแจ้งเหตุการณ์ร้องเรียน ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด D กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์เป็นเลขานุการ เพื่อเข้าดำเนินการตรวจสอบและสอบสวนกรณีดังกล่าว
3. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย วางแผน กำหนดวันเวลา และเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของกรณีดังกล่าว ข้อมูลของสถานประกอบการ เจ้าของสถานประกอบการ ความพร้อมด้านข้อกฎหมาย ความพร้อมด้านบุคคลากรเจ้าหน้าที่ และความพร้อมด้านยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด D ทำหนังสือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์เขตที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด D สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด D และสาธารณสุขอำเภอในพื้นที่ สถานีตำรวจในพื้นที่ หรือและเจ้าหน้าที่ด้านปกครองในพื้นที่ และ สฟส. เข้าร่วมปฏิบัติงานด้วย
5. เมื่อถึงกำหนดวันเข้าตรวจสอบและสอบสวน เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด D ที่ได้รับมอบหมายและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าตรวจสอบและสอบสวน ณ สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ C โดยแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ และแจ้งวัตถุประสงค์ของการเข้าตรวจสอบและสอบสวนในครั้งนั้น
6. การตรวจสอบและสอบสวน เป็นการตรวจสอบสถานประกอบการ หรือยานพาหนะ (ถ้ามี) สัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้แทน และทำการเก็บตัวอย่างเนื้อโคเพื่อไปตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรเพิ่มเติม โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด D เก็บตัวอย่างเพื่อส่งตรวจ สตส. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดเก็บตัวอย่างส่งตรวจกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์

7. จากการตรวจสอบและสอบสวน พบมีการกระทำความผิดตามกฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงอาหาร ได้แก่

- 1) ไม่มีใบรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ (แบบ รน.)
- 2) ไม่มีใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์ (แบบ ร.10/1)
- 3) เนื้อดังกล่าวจากการเข้าตรวจสอบเป็นเนื้อสุกรซึ่งเป็นสุกรแก่ มีการนำเลือดโคมาทำการย้อมสี

8. พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำบันทึกการตรวจสอบและชี้แจงข้อกฎหมายให้ผู้ประกอบการทราบ พร้อมทั้งยึดและอายัดเนื้อสัตว์ที่ตรวจพบ และติดป้ายห้ามเคลื่อนย้ายเนื้อสัตว์

ข้อกฎหมายที่มีการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายอาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอม อาหารผิดมาตรฐาน อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2559

มาตรา 37 ห้ามมิให้ผู้ใดฆ่าและตัดแต่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 38 ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้รับการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2558 มาตรา 24 ผู้ใดทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ดังต่อไปนี้ ต้องได้รับใบอนุญาต จากนายทะเบียน มีโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

9. หากเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมปฏิบัติงานในครั้งนี้ด้วย ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไปพบพนักงานสอบสวนในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมและดำเนินคดีต่อไป

10. หากไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมด้วยให้นำบันทึกหลักฐานต่างๆ พร้อมยึดและอายัดของกลางการกระทำความผิดรูปถ่ายขณะตรวจค้น หรือหลักฐานอื่นๆ ไปแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษกับพนักงานสอบสวนให้ดำเนินการตามกฎหมาย

11. เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด D ที่ได้รับมอบหมาย จัดทำบันทึกการตรวจสอบและสรุปรายงานการสอบสวนให้ปศุสัตว์จังหวัด D พิจารณาเพื่อสั่งการต่อไป และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด D ทำรายงานผลการสอบสวนรายงานอธิบดีกรมปศุสัตว์เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป รวมทั้งรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่แต่ละหน่วยงานเกี่ยวข้องต่อไป เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือฝ่ายปกครองในท้องที่ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นต้น

3.กรณีพบผลบวกจากการตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรในลูกชิ้นเนื้อโคที่เก็บตัวอย่างส่งตรวจจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E ซึ่งเป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองฮาลาล

ตัวอย่างเหตุการณ์ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E ได้เก็บตัวอย่างลูกชิ้นเนื้อโคซึ่งได้รับการรับรองฮาลาล ส่งตรวจการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรตามแผนของสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ (สพส.) กรมปศุสัตว์ จากนั้นสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) ส่งผลการตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรมายังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E และส่งสรุปรายงานผลการตรวจวิเคราะห์มายังกลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ (สพส.) ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์พบว่ามีกรปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกร

ขั้นตอนการดำเนินการในกรณีดังกล่าว มีดังนี้

1. สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (สตส.) ส่งหนังสือแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E และส่งสรุปรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรมายัง สพส.
2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E ได้รับหนังสือแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกร ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์เป็นเลขานุการ เพื่อเข้าดำเนินการตรวจสอบและสอบสวนกรณีดังกล่าว
3. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย วางแผน กำหนดวันเวลา และเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของกรณีดังกล่าว ข้อมูลของสถานประกอบการ เจ้าของสถานประกอบการ ความพร้อมด้านข้อกฎหมาย ความพร้อมด้านบุคคลากรเจ้าหน้าที่ และความพร้อมด้านยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E ทำหนังสือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์เขตที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด E สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด E หรือสาธารณสุขอำเภอในพื้นที่ สถานีตำรวจในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ด้านปกครองในพื้นที่ หรือ สพส. เข้าร่วมปฏิบัติงาน และ สกอท. (กรณีจังหวัดไม่มีสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด)
5. เมื่อถึงกำหนดวันเข้าตรวจสอบและสอบสวน เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E ที่ได้รับมอบหมายและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบและสอบสวน ณ สถานที่ผลิตลูกชิ้นดังกล่าว โดยแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ และแจ้งวัตถุประสงค์ของการเข้าตรวจสอบและสอบสวนในครั้งนี้

การตรวจสอบและสอบสวน เป็นการตรวจสอบสถานประกอบการ หรือยานพาหนะ (ถ้ามี) สัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้แทน และทำการเก็บตัวอย่างลูกชิ้นเนื้อโคเพื่อไปตรวจวิเคราะห์ดีเอ็นเอสุกรเพิ่มเติม โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E เก็บตัวอย่างเพื่อส่งตรวจ สตส. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเก็บตัวอย่างส่งตรวจกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ สกอท. เก็บตัวอย่างเพื่อส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. จากการตรวจสอบและสอบสวน พบไม่มีหลักฐานถึงการกระทำความผิดตามกฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงอาหาร ให้ทำการบันทึกการตรวจและชี้แจงข้อกฎหมายให้ผู้ประกอบการทราบ
7. เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด E ที่ได้รับมอบหมาย จัดทำบันทึกการตรวจและสรุปรายงานการสอบสวนให้ปศุสัตว์จังหวัด E พิจารณาเพื่อส่งการต่อไป และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทำรายงานผลการสอบสวนส่งให้อธิบดีกรมปศุสัตว์เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป รวมทั้งรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ฝ่ายปกครองในท้องถิ่น และ สกอท. เพื่อดำเนินการต่อไป

บทที่ 9

บทวิเคราะห์และการนำไปใช้ประโยชน์

คู่มือการสอบสวนการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลสำหรับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ เกิดขึ้นเนื่องจากยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติกรณีพบการปลอมแปลงอาหารหรือพบว่าผลวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการของการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลมีผลเป็นบวก เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ทั้งสองกลาง ได้แก่ กลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล และเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ในส่วนภูมิภาค ยังขาดแนวทางหรือคู่มือในการดำเนินงาน ทำให้การปฏิบัติงานมีความล่าช้า ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีผลทำให้การดำเนินงานอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ หากมีคู่มือหรือแนวทางที่เป็นแนวปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงานในกรณีดังกล่าว จะเป็นผลดีในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีความราบรื่นและประสบความสำเร็จในการกิจ และนอกจากนี้ยังสามารถนำเทคนิคหรือวิธีการปฏิบัติในคู่มือฉบับนี้ไปใช้ประยุกต์ในการปฏิบัติงานอื่นๆ ได้อีกด้วย ทั้งที่เป็นสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลและที่เป็นสินค้าปศุสัตว์ทั่วไป หรือแม้กระทั่งในการสอบสวนกรณีอื่นๆ เช่น เมื่อพบสารต้องห้ามหรือการกระทำความผิดหรือกรณีมีความสงสัยอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้น และนอกจากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ทั้งสองกลางและส่วนภูมิภาคจะได้รับประโยชน์โดยตรงจากคู่มือฉบับนี้ในการปฏิบัติงานแล้ว ผู้บริโภคก็ได้รับประโยชน์ในทางอ้อมจากการที่เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานเพื่อเฝ้าระวังในกรณีการปลอมแปลงอาหารได้อย่างมีระบบและสามารถสร้างความเชื่อมั่นในการตรวจสอบ หากมีการร้องเรียนหรือมีข่าวสารเกี่ยวกับการปลอมแปลงอาหารเกิดขึ้น

สำหรับสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลประเภทนม ผลิตภัณฑ์นม ไข่ และผลิตภัณฑ์จากไข่ ซึ่งเป็นสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลที่ยังไม่พบอุบัติการณ์การปลอมแปลง (Food fraud) ในประเทศไทย อาจเนื่องมาจากราคาสินค้าดังกล่าวยังไม่ได้มีมูลค่าที่สูงมากนัก ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง และการปลอมแปลงอาหารในสินค้าปศุสัตว์เหล่านี้ค่อนข้างจะมีต้นทุนในการผลิตสูง ทำให้เกิดการปลอมแปลงอาหารในสินค้าน้อยมาก และส่วนมากการปลอมปนสิ่งฮาลาลหรือฮาลาลไม่ก่อเกิดอันตราย จึงทำให้คู่มือฉบับนี้ไม่ได้ครอบคลุมสินค้าประเภทนี้ หากในอนาคตมีอุบัติการณ์การปลอมแปลงอาหารในสินค้าเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องมีการขยายขอบข่ายในการตรวจสอบและสอบสวนครอบคลุมถึงสินค้าเหล่านี้ด้วย และควรมีแผนการเฝ้าระวังและการเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์เพิ่มเติมต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคและประเทศในด้านสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลปลอดภัยในภาคหน้า

สำหรับแนวทางที่อาจช่วยแก้ไขปัญหาระบบการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) อาจมีมาตรการดังต่อไปนี้ เช่น

1. การลดข้อจำกัดในการนำเข้าและส่งออก การลักลอบขนส่งและจำหน่ายสินค้าโดยเฉพาะสินค้าด้านการเกษตรนั้นส่วนใหญ่ได้รับแรงผลักดันจากความแตกต่างของราคาสินค้าที่แหล่งกำเนิดและราคาสินค้าที่ปลายทางซึ่งความแตกต่างของราคาดังกล่าวอาจรวมถึงส่วนต่างของราคาที่ได้มาจากเงินอุดหนุนจากรัฐ

ดังนั้นการลดความซับซ้อนของโครงสร้างภาษี ลดภาษีศุลกากรที่สูงเกินไปและการอุดหนุนจากรัฐที่ก่อให้เกิดความบิดเบือนจากความเป็นจริงทางการค้า รวมถึงการแก้ไขข้อจำกัดการนำเข้าและส่งออกจะมีส่วนช่วยในการลดแรงจูงใจในการลักลอบขนส่งและจำหน่ายสินค้าอาหารที่ผิดกฎหมายหรือมีการปลอมแปลงได้

2. การบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัยด้านอาหารที่ทันสมัยและเข้มงวด การมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการตรวจจับผู้กระทำผิดและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเคร่งครัด เพื่อเป็นมาตรการป้องกันเฝ้าระวังไม่ให้เกิดการปลอมแปลงอาหาร และการควบคุมอาหารปลอมแปลงแบบองค์รวมโดยอาจบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานหลายๆ หน่วยงาน จะช่วยลดโอกาสของการค้าผิดกฎหมายสำหรับอาหารปลอมแปลงได้

3. การดำเนินการสอบสวนอย่างทันทั่วถึงและทั่วถึง การดำเนินการสอบสวนกรณีการปลอมแปลงอาหาร และการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดกฎหมาย รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกลไกต่างๆ และความเสียหายของอาหารปลอมที่เกิดจากการปลอมแปลงอาหารที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภคมีความจำเป็นอย่างมาก ทำให้สามารถรู้ถึงสาเหตุที่แท้จริง รวมทั้งกลไกการผลิตและการคิดค้นวิธีการเฝ้าระวังและตรวจสอบหากมีการปลอมแปลงอาหารเกิดขึ้น ทำให้ผู้ที่กระทำผิดไม่กล้าที่จะ กระทำผิดเพราะมีการตรวจสอบที่ถูกต้องแม่นยำและครอบคลุมทุกมิติ

4. การพัฒนาด้านการวิจัยและเทคโนโลยีในการตรวจสอบอาหารปลอมแปลง เป็นการพัฒนาเครื่องมือหรือสร้างนวัตกรรมที่ช่วยในการตรวจสอบการปลอมแปลงอาหารให้มีประสิทธิภาพ มีความแม่นยำ และมีความหลากหลายวิธีในการตรวจสอบมากขึ้น เนื่องจากผู้กระทำการปลอมแปลงอาหารมักจะพัฒนาวิธีการปลอมแปลงอาหารให้ตรวจจับได้ยากขึ้นเช่นกัน เช่น วิธีการตรวจสอบการปนเปื้อนของสัตว์ต้องห้ามในอาหารฮาลาลที่ขณะนี้ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้คิดค้น strip test เพื่อตรวจหาเนื้อสัตว์ปลอมปนได้ 5 ชนิดในครั้งเดียว ได้แก่ สุกร สุนัข แมว หนู และลิง ซึ่งสามารถใช้ตรวจสอบได้ทั้งอาหารสด อาหารแปรรูปและวัตถุดิบอื่นๆ

5. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและความร่วมมือระหว่างประเทศ ความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและระหว่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นในการออกแบบแนวทางป้องกันการค้าอาหารผิดกฎหมายและการปลอมแปลงอาหาร เพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัยจากอาหารปลอมแปลงและทำให้เศรษฐกิจทั่วโลกดีขึ้น เช่น กรณีผู้ประกอบการต้องมามีมาตรการการตรวจสอบ เฝ้าระวัง และมีการตรวจสอบย้อนกลับเพื่อลดโอกาสการปลอมแปลงอาหารในสถานประกอบการของตนเอง ภาครัฐมีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และเตือนภัยไปยังผู้บริโภค และความร่วมระหว่างประเทศหรือประเทศคู่ค้าในการแบ่งปันข้อมูลและแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับการป้องกัน การปลอมแปลงอาหาร เป็นต้น

6. การปลูกฝังพฤติกรรม สร้างความตระหนักรู้ และให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริโภค ผู้บริโภคควรเลือกซื้ออาหารที่มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ มีการตรวจสอบฉลากอาหารอย่างละเอียดก่อนซื้อ สังเกตลักษณะทางกายภาพของอาหารก่อนบริโภค หลีกเลี่ยงการซื้ออาหารที่ราคาถูกผิดปกติ รวมทั้งแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหากพบเห็นการปลอมแปลงอาหาร ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้รัฐมีส่วนช่วยในด้านการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภครับทราบข้อมูลและความรู้เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าหรืออาหารที่มีความปลอดภัย

บรรณานุกรม

- กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2556. คู่มือการตรวจประเมินสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล. กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. 38 หน้า.
- กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2559. คู่มือการปฏิบัติงานโครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัย ใส่ใจผู้บริโภค ปศุสัตว์ OK. แหล่งที่มา: https://pvlo-sir.dld.go.th/webnew/images/news-info/Livestock_guide_OK.pdf. [10 มกราคม 2567].
- กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2562. มูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล ปี พ.ศ.2550-2560. แหล่งที่มา : <https://certify.dld.go.th/certify/index.php/th/2021-08-25-02-54-50/104-2555-2559/1063-2550-2560>. [10 มกราคม 2567].
- กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2560. ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2560. แหล่งที่มา : <https://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/0613419803860.PDF>. [12 กุมภาพันธ์ 2567].
- กัญญารัตน์ แสนสุขเจริญผล วลัยกร ศรีเจริญ และผุสดี แสนวิเศษ. 2566. การศึกษาการปลอมแปลงอาหาร (Food fraud) ในผลิตภัณฑ์เนื้อและผลิตภัณฑ์นมที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยอาหาร (Food safety). แหล่งที่มา : <https://certify.dld.go.th/certify/index.php/th/2016-05-01-14-51-22/2022-06-06-03-35-32/2016-05-03-02-31-49/2254-food-fraud-food-safety>. [12 กุมภาพันธ์ 2567].
- ฉันทนีย์ บูรณไทย. 2561. คู่มือการเก็บตัวอย่างและการปฏิบัติงานกิจกรรมเฝ้าระวังสารตกค้าง (Manual for sample collection and activities for residue monitoring program). กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพฯ. 195 หน้า.
- ฐานเศรษฐกิจ. 2563. จับ เนื้อหมูปลอมเป็น “เนื้อโค”. แหล่งที่มา: <https://www.thansettakij.com/business/456536>. [10 มกราคม 2567].
- ไทยรัฐออนไลน์. 2554. สูดเห็นแก๊ได้ ซื้อโกเเนาไปขายต่อ พบซากนับ100 ตัน. แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/165223>. [10 มีนาคม 2567].
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. 2565. เจาะตลาดอาหารฮาลาล ท่ามกลางการระบาด COVID-19. แหล่งที่มา : https://www.ditp.go.th/contents_attach/709499/709499.pdf. [10 มกราคม 2567].
- บังอร บุญชู นิภาพร ชนะคช และกมลกาญจน์ จิฎกานัญณ์. 2557. ระวังอาหารปลอม. *วารสารกรมวิทยาศาสตร์บริการ*. 62 (194): 7-9.
- ผู้จัดการออนไลน์. 2551. จีนรับเด็กเสียชีวิตเพราะนมเมลามีน. แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/china/detail/9510000135741>. [20 เมษายน 2567].
- พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559. (2559, 26 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 133 ตอนที่ 85 ก, 19 หน้า. แหล่งที่มา: https://www.moac.go.th/law_agri-files-422891791985. [12 กุมภาพันธ์ 2567].

- พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551. (2551, 20 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125 ตอนที่ 36 ก. 5 หน้า. แหล่งที่มา: https://ocpb.go.th/download/lawพระราชบัญญัติ_4.pdf . [12 เมษายน 2567].
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ 2522. (2522, 4 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 96 ตอนที่ 72, ฉบับพิเศษ. 33 หน้า. แหล่งที่มา: https://www.ocpb.go.th/download/article/article_20200221144401.pdf. [12 กุมภาพันธ์ 2567].
- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558. (2558, 2 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 ตอนที่ 14 ก, 25 หน้า. แหล่งที่มา: https://www.moac.go.th/law_agri-files-422791791810. [12 กุมภาพันธ์ 2567].
- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522. (2522, 13 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 96 ตอนที่ 79, 28 หน้า. แหล่งที่มา: <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2522/A/079/1.PDF>. [12 กุมภาพันธ์ 2567].
- โพสต์ทูเดย์, 2563. เนื้อหุมปลอมเป็นเนื้อวัว สังเกตที่ไหน ดูกันอย่างไร?. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/lifestyle/627731>. [12 มิถุนายน 2567].
- รุ่งฤดี ตริสวัสดิ์ ศลยา สุขสะอาด และสุเจตน์ ชื่นชม. 2559. การจำแนกการปลอมปนเนื้อสัตว์อื่น และสารบอแรกซ์ในลูกชิ้นเนื้อสุกรที่จำหน่ายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 13. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. ระหว่างวันที่ 8-9 ธันวาคม 2559. หน้า 189-195.
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครซีอาน สถานกงสุลใหญ่ ณ นครซีอาน. 2560. ฮาลาลไทย. แหล่งที่มา : <https://thaibizchina.com/wp-content/uploads/2018/11/book-halal-th.pdf>. [15 มกราคม 2567].
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2550. มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ : อาหารฮาลาล. มกอช. 8400-2550, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข. 2561. คู่มือปฏิบัติงานสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ การดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ. แหล่งที่มา : <https://www.kanpho.go.th/new/downloads/2561%20Final.pdf>. [20 พฤษภาคม 2567].
- สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. 2558. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558. แหล่งที่มา : <https://www.halal.or.th/storages/documents/documents/download/83.pdf>. [10 กุมภาพันธ์ 2567].
- สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. 2559. ข้อบังคับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการดำเนินการตรวจรับรองสถานประกอบการ การตรวจผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียม พ.ศ. 2559. แหล่งที่มา : <https://www.halal.or.th/storages/documents/download/84.pdf>. [10 กุมภาพันธ์ 2567].

- สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. 2558. ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559) เรื่อง ข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล พ.ศ.2559. แหล่งที่มา : https://www.cicot.or.th/storages/contents/attachments/On_The_requirements_for_certification_process_of_Halal_products_B.E.2559_TH.pdf.pdf. [10 กุมภาพันธ์ 2567].
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2567. สคบ. กับการคุ้มครองผู้บริโภค. แหล่งที่มา : https://www.ocpb.go.th/download/article/article_20240409082609.pdf. [12 มีนาคม 2567].
- สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร. 2563. พังระวังอาหารฮะรอม. แหล่งที่มา : <https://www.islamicbangkok.or.th/2020/09/10.html>. [12 มีนาคม 2567].
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2564. คู่มือการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค. แหล่งที่มา : <http://thungmahamek.metro.police.go.th/o08/type4/คู่มือปฏิบัติงานสอบสวน-คุ้มครองผู้บริโภค.pdf>. [12 มีนาคม 2567].
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2563. การสำรวจสถานะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต พ.ศ. 2561. แหล่งที่มา : https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2023/20230501053015_16851.pdf. [15 มิถุนายน 2567].
- สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์. 2567. มาตรฐานการตรวจสภาพตัวอย่างและการเก็บรักษา ตัวอย่างสำหรับห้องรับตัวอย่างของกรมปศุสัตว์. แหล่งที่มา : https://qcontrol.dld.go.th/images/stories/service/form/bqclp-lmsi-sr-sug_01.pdf. [12 มิถุนายน 2567].
- สุเทพ มิ่งมาลัยรักษ์. 2563. คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน เรื่อง การสอบสวนข้อเท็จจริง สำหรับผู้ปฏิบัติงาน ในมหาวิทยาลัยศิลปากร ตำแหน่งนิติกร. แหล่งที่มา : <https://ita.su.ac.th/wp-content/uploads/2023/02/o14/1/1.pdf>. [12 มิถุนายน 2567].
- Fajardo, V., I. Gonzalez, M. Rojas, T. Garcia and R. Martin. 2010. A review of current PCR-based methodologies for the authentication of meats from game animal species. *Trends in Food Science and Technology* 21(8): pp. 408-441.
- FAO. 2021. Food fraud – Intention, detection and management. [Online]. Available: <https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/cb2863en>. Accessed March 12, 2024.
- GFSI. 2018. Tackling Food Fraud through Food Safety Management Systems. Global Food Safety Initiative. [Online]. Available : <https://mygfsi.com/wp-content/uploads/2019/Food-Fraud-GFSI-Technical-Document.pdf>. Accessed June 12, 2024.
- Hickman, M. 2013. Horsemeat scandal: Findus leak reveals horse in ‘beef’ for six months. [Online]. Available: <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/horsemeat-scandal-findus-leak-reveals-horse-in-beef-for-six-months-8486602.html>. Accessed June 12, 2024.

- Johari, R.E. 2016. Fraud on Halal food : More than just food safety at stake. [Online]. Available: <https://www.pwc.com/my/en/assets/services/fraud-on-halal-food-my.pdf>. Accessed March 12, 2024.
- Osman, O.A. 2023. Fraud on Halal food : Principles, Quality Challenges, and Safety Concerns. [Online]. Available: https://www.researchgate.net/publication/374687271_Fraud_on_Halal_Food_Principles_Quality_https://www.researchgate.net/publicationChallenges_and_Safety_Concerns.v Accessed March 12, 2024.
- Rahmania. H. Sudjadi. Rohman, A. 2015. The employment of FTIR spectroscopy in combination with chemometrics for analysis of rat meat in meatball formulation. [Online]. Available: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0309174014004768>. Accessed June 12, 2024.
- Toronto Public Health. 2004. Guide to understanding Halal Foods. [Online]. Available: <https://www.halalrc.org/images/Research%20Material/Literature/Guide%20to%20Halal%20Foods.pdf>. Accessed June 12, 2024.
- Voak, A. 2021. The Rise of Food Fraud in the Halal Supply Chain. [Online]. Available: https://www.researchgate.net/publication/365182321_Fake_The_Rise_of_Food_Fraud_in_the_Halal_Supply_Chain. Accessed June 12, 2024.
- World Trade Organization. 2024. Illicit trade in food and food fraud. [Online]. Available: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/illicit_trade_in_food_and_food_fraud_e.pdf. Accessed June 12, 2024.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บันทึกการสอบสวนสถานประกอบการกรณีพบการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรหรือพบการปลอมแปลงอาหาร
ในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

1.ชื่อสถานประกอบการ..... ชื่อเจ้าของสถานประกอบการ.....
ที่อยู่ ตลาด/ชื่อสถานที่ตั้งเลขที่..... หมู่ที่.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์ (ร. 10/1) เลขที่.....
ใบอนุญาตรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ (แบบ รน.) เลขที่
จำหน่ายเนื้อสัตว์ประเภทใด

โค ไก่ เป็ด แพะ อื่นๆ (ระบุ)

จำหน่ายผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปประเภทใด

โค ไก่ เป็ด แพะ อื่นๆ (ระบุ)

หมายเหตุ : สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ชนิด

2.ประเภทสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์

แผงจำหน่ายในตลาดสด

แผงจำหน่ายนอกตลาดสด (โปรดระบุแผงตลาดนัด/แผงริมทาง).....

ร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์เฉพาะเนื้อสัตว์ฮาลาล (โปรดระบุตึกแถว/สถานที่จำหน่าย/
ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต)

ร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่มีเนื้อสัตว์ฮาลาลจำหน่ายร่วมกับเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ตัวชนิด
อื่นๆ (โปรดระบุตึกแถว/สถานที่จำหน่าย/ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต).....

3.กรณีตรวจพบดีเอ็นเอสุกรในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

วันที่เก็บตัวอย่าง.....วันที่แจ้งผล.....

ผู้เก็บตัวอย่าง.....สถานที่เก็บตัวอย่าง.....

วิธี/ขั้นตอนการเก็บตัวอย่าง.....

4.จำนวนพนักงานทั้งหมด คน พนักงานมุสลิม.....คน พนักงานอื่น.....คน

5.รับซื้อเนื้อสัตว์มาจาก (ระบุชื่อโรงฆ่าสัตว์)

(1)..... จังหวัด..... เลขที่ กข.1/ขจส.2.....

หนังสือรับรองฮาลาล เลขที่จำนวน ตัว/กิโลกรัม ต่อวัน

(2)..... จังหวัด..... เลขที่ กข.1/ขจส.2.....

หนังสือรับรองฮาลาล เลขที่จำนวน ตัว/กิโลกรัม ต่อวัน

(3)..... จังหวัด..... เลขที่ กข.1/ขจส.2.....

หนังสือรับรองฮาลาล เลขที่จำนวน ตัว/กิโลกรัม ต่อวัน
(4)..... จังหวัด..... เลขที่ กข.1/ขจส.2.....

หนังสือรับรองฮาลาล เลขที่จำนวนตัว/กิโลกรัม ต่อวัน

6.การจำหน่ายสูงสุดตัว/กิโลกรัม ต่อวัน

การจำหน่ายปัจจุบันตัว/กิโลกรัม ต่อวัน

7.ราคาจำหน่ายเนื้อสัตว์/ผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อสัตว์ ณ ปัจจุบันบาท/กิโลกรัม หรือ.....บาท/หน่วย

8.สถานประกอบการ (จำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล)

8.1 ลักษณะโครงสร้าง.....

8.2 สภาพที่ตั้ง.....

8.3 สภาพพื้นที่บริเวณรอบ ๆ

8.4 การป้องกันสัตว์พาหะนำโรค.....

8.5 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน.....

.....
.....
.....
.....

8.6 ลักษณะของบรรจุภัณฑ์.....

8.7 ลักษณะการจัดเก็บสินค้า.....

9.อื่น ๆ

.....
.....
.....

10.สาเหตุของการพบการปลอมแปลงอาหารหรือการปนเปื้อนดีเอ็นเอสุกรในสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล

.....
.....
.....
.....

11.สรุปผลการตรวจสอบ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้สอบสวน

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้สอบสวน

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้สอบสวน

(.....)

วันที่...../...../.....

ภาคผนวก ข

ความรู้เกี่ยวกับฮาลาล ฮาโรม และนยิส

1. ความหมายของฮาลาล ฮาโรม และมัชบูฮู

1.1 ฮาลาล (Halal, **حلال**) หมายถึง สิ่งของหรือการกระทำใดๆ ซึ่งได้รับการอนุญาตตามบทบัญญัติอิสลาม

1.2 ฮะรอม (Haram) หมายถึง สิ่งของหรือการกระทำใดๆ ซึ่งได้รับการห้ามตามบทบัญญัติอิสลาม

1.3 มัชบูฮู (Mushbooh) หรือ ซุบฮัท (Syubahaat) หมายถึง สิ่งที่น่าเคลือบแคลง สิ่งที่น่าสงสัย ที่มุสลิมควรหลีกเลี่ยง

2. ผลิตภัณฑ์ฮาโรม (ห้าม) สำหรับผลิตภัณฑ์และสิ่งที่ได้จากวัตถุดิบหรือส่วนประกอบดังต่อไปนี้

2.1 สุกร หมูป่า และสุนัข

2.2 งูและลิง

2.3 สัตว์กินเนื้อเป็นอาหารที่มีเขี้ยวและกรงเล็บ เช่น สิงโต เสือ หมี และสัตว์อื่นๆ ที่คล้ายกัน

2.4 นกล่าเหยื่อที่มีกรงเล็บ เช่น นกอินทรี นกแร้ง และนกอื่นๆ ที่คล้ายกัน

2.5 สัตว์ทำลาย และสัตว์มีพิษ เช่น หนู ตะขาบ แมงป่อง และสัตว์อื่นๆ ที่คล้ายกัน

2.6 สัตว์ที่ห้ามฆ่าในศาสนาอิสลาม เช่น มด ผึ้ง และนกหัวขวาน

2.7 สัตว์ที่น่ารังเกียจโดยทั่วไป เช่น เหยี่ยว หนุมาน ไร เห่า แมลงวัน หนอน และสัตว์อื่นๆ ที่คล้ายกัน

2.8 สัตว์ที่อาศัยอยู่ได้ทั้งบนบกและในน้ำ เช่น กบ จระเข้ เต่า และสัตว์อื่นๆ ที่คล้ายกัน

2.9 ลาและล่อที่เป็นเลี้ยงใช้งาน

2.10 สัตว์น้ำที่มีพิษหรือเป็นอันตรายทุกชนิด เว้นแต่พิษหรืออันตรายดังกล่าวได้ถูกกำจัดออก ระหว่างกระบวนการผลิตแล้ว

2.11 สัตว์ปีก สัตว์ปีก สัตว์ประเภทนกที่ไม่ได้ถูกเชือดถูกต้องตามบทบัญญัติอิสลาม

2.12 เลือดที่มาจากการเชือดหรือไหลออกจากร่างกาย

2.13 อาหารที่ได้จากพืชที่มีพิษหรือทำให้มึนเมาหรือเป็นอันตราย เว้นแต่เมื่อสารดังกล่าวได้ถูกกำจัดออก ระหว่างกระบวนการผลิตแล้ว

2.14 อาหารและเครื่องดื่มที่ก่อให้เกิดความมึนเมา

2.15 เครื่องดื่ม แร่ธาตุจากธรรมชาติ และวัตถุเคมีทุกชนิดที่มีเป็นพิษและก่อให้เกิดอันตราย

2.16 อาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนประกอบอาหารที่ได้จากการตัดแปรพันธุกรรม (Genetically Modified Organisms: GMOs) จากสารพันธุกรรมของสัตว์ที่ไม่อนุญาตตามบทบัญญัติอิสลาม

2.17 วัตถุเจือปนอาหารหรือส่วนผสมอาหารที่มาจากแหล่งข้างต้นตั้งแต่ 2.1-2.16

3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับนยิส

นยิสมี 3 ชนิด คือ

3.1 นยิสชนิดเบา ได้แก่ ปัสสาวะของเด็กผู้ชายซึ่งอายุไม่ถึง 2 ขวบ ไม่ได้กินหรือดื่มสิ่งอื่นใดที่ทำให้ อิ่มนอกจากน้ำนม

3.2 นยิสชนิดปานกลาง ได้แก่ สิ่งที่ไม่อยู่ภายใต้ นยิสชนิดเบา หรือนยิสชนิดหนัก โลหิต น้ำหนอง น้ำเหลืองอาเจียน อุจจาระ ปัสสาวะ ซากสัตว์ที่ไม่ได้เชือด (ยกเว้นปลา และตักแตน) แต่ต้องไม่ใช่ซากสัตว์นยิสชนิดหนักและน้ำมันของสัตว์ที่ห้ามรับประทานเหล่านี้ สิ่งที่ทำให้มีนเมา

3.3 นยิสชนิดหนัก ได้แก่ สุกร สุนัข หรือสัตว์ที่เกิดมาด้วยการผสมพันธุ์กับสุนัข หรือสุกร และทุกสิ่งอันเนื่องมาจาก สัตว์ดังกล่าวนี้

4. วิธีชำระล้างนยิส

4.1 วิธีล้างนยิสชนิดเบา ให้ชำระนยิสออกให้หมดเสียก่อน แล้วใช้พรมรอยที่เปื้อนนยิสนั้น ให้ทั่วโดยไม่จำเป็นต้องให้น้ำไหลผ่านก็ได้

4.2 วิธีล้างนยิสปานกลาง ให้ชำระนยิสออกให้หมดเสียก่อน แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดให้ไหลผ่านอย่างน้อย 1 ครั้ง ให้ทั่วถึงทุกส่วนที่เปื้อนนยิส โดยต้องทำให้สี กลิ่น รส ของนยิสนั้นหมดไป และในทางที่ดีให้ล้างเพิ่มเป็น 3 ครั้ง

4.3 วิธีล้างนยิสชนิดหนัก ให้ชำระนยิสออกให้หมดก่อน แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดให้ไหลผ่าน 7 ครั้ง แต่ 1 ใน 7 ครั้งนั้น ต้องเป็นน้ำดินที่สะอาดตามบทบัญญัติอิสลามและมีสภาพชุ่มแฉวนลอย หรือน้ำดินสอพอง และแนะนำ ให้ใช้น้ำดินล้างในครั้งแรก

ภาคผนวก ค

รายชื่อสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

จังหวัดที่มีราษฎรนับถือศาสนาอิสลามและมีมัสยิดไม่น้อยกว่า 3 มัสยิด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยประกาศให้จังหวัดนั้นมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีอยู่ 40 แห่ง ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร
2. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดกระบี่
3. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดกาญจนบุรี
4. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดขอนแก่น
5. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา
6. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชลบุรี
7. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชุมพร
8. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชัยภูมิ
9. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเชียงใหม่
10. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเชียงใหม่
11. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดตรัง
12. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดตราด
13. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดตาก
14. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนครนายก
15. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
16. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนครสวรรค์
17. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนนทบุรี
18. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส
19. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปทุมธานี
20. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
21. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี
22. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
23. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพังงา
24. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพัทลุง
25. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเพชรบุรี
26. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
27. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดภูเก็ต
- 2.8 สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา
29. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดระยอง

30. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดระนอง
31. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดราชบุรี
32. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดลพบุรี
33. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดลำปาง
34. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน
35. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลา
36. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล
37. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสมุทรปราการ
38. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสระบุรี
39. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี
40. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดอ่างทอง

ภาคผนวก ง
 ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
 ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559
 พ.ศ. 2567

หน้า ๒๔

เล่ม ๑๔๑ ตอนพิเศษ ๑๐๘ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๙ เมษายน ๒๕๖๗

ประกาศกรมปศุสัตว์
 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
 ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙
 พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้อธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นผู้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ และกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งในปัจจุบันมีโรงฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ภายในประเทศและเพื่อการส่งออกที่ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก กระจายทั่วภูมิภาคของประเทศ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่อาจไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ภายในโรงฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ภายในประเทศและเพื่อการส่งออกเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ และประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖

ข้อ ๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙

- (๑) อธิบดีกรมปศุสัตว์
- (๒) รองอธิบดีกรมปศุสัตว์
- (๓) สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์
 - (ก) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล

- (จ) นักวิทยาศาสตร์
- (ฉ) นิติกร
- (๔) สำนักกฎหมาย
 - (ก) ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
 - (ข) นิติกร
- (๕) สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์
 - (ก) ผู้อำนวยการสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล
 - (จ) นิติกร
- (๖) กองสารวัตรและกักกัน
 - (ก) ผู้อำนวยการกองสารวัตรและกักกัน
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล
 - (จ) นิติกร
- (๗) กองควบคุมอาหารและยาสัตว์
 - (ก) ผู้อำนวยการกองควบคุมอาหารและยาสัตว์
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล
 - (จ) นิติกร
- (๘) ด่านกักกันสัตว์
 - (ก) หัวหน้าด่านกักกันสัตว์
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล
 - (จ) เจ้าพนักงานสัตวบาล
- (๙) สำนักงานปศุสัตว์เขต
 - (ก) ปศุสัตว์เขต
 - (ข) นายสัตวแพทย์

- (ค) สัตวแพทย์
- (ง) นักวิชาการสัตวบาล
- (จ) เจ้าพนักงานสัตวบาล
- (ฉ) นิติกร
- (๑๐) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
 - (ก) ปศุสัตว์จังหวัด
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล
 - (จ) เจ้าพนักงานสัตวบาล
- (๑๑) สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร
 - (ก) ปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล
 - (จ) เจ้าพนักงานสัตวบาล
- (๑๒) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
 - (ก) ปศุสัตว์อำเภอ
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล
 - (จ) เจ้าพนักงานสัตวบาล
- (๑๓) สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่ ๑ - ๑๔
 - (ก) ปศุสัตว์พื้นที่
 - (ข) นายสัตวแพทย์
 - (ค) สัตวแพทย์
 - (ง) นักวิชาการสัตวบาล
 - (จ) เจ้าพนักงานสัตวบาล

ข้อ ๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) มีอำนาจตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ว่าราชอาณาจักร

หน้า ๒๗

เล่ม ๑๔๑ ตอนพิเศษ ๑๐๘ ง ราชกิจจานุเบกษา

๑๙ เมษายน ๒๕๖๗

ข้อ ๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๔ (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) มีอำนาจตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ข้อ ๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๔ (๓) (๔) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) มีอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในโรงฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์เพื่อการส่งออกด้วยที่กรมปศุสัตว์มอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สมชวน รัตนมังคลานนท์

อธิบดีกรมปศุสัตว์

ภาคผนวก จ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ 436) พ.ศ. 2565

ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

หน้า ๔๙

เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๒๐๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๗ กันยายน ๒๕๖๕

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ ๔๓๖) พ.ศ. ๒๕๖๕

ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๘๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๙๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๒ ให้ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

- (๑) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- (๒) รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- (๓) ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข
- (๔) สาธารณสุขนิเทศก์

ข้อ ๓ ให้ข้าราชการ หรือพนักงานราชการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

- (๑) เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
- (๒) รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
- (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ด้านสาธารณสุข
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความปลอดภัยและประสิทธิผลของผลิตภัณฑ์และการใช้ผลิตภัณฑ์

ด้านสาธารณสุข

- (๕) ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานอาหาร
- (๖) ผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยของอาหารและการบริโภคอาหาร

- (๗) ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบการคุ้มครองผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ด้านสาธารณสุข
- (๘) ผู้อำนวยการกองอาหาร
- (๙) ผู้อำนวยการกองด้านอาหารและยา
- (๑๐) ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
- (๑๑) ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น

- (๑๒) นักวิชาการอาหารและยา
- (๑๓) เภสัชกร
- (๑๔) นิติกร

ข้อ ๔ ให้ข้าราชการกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

- (๑) อธิบดีกรมควบคุมโรค
- (๒) รองอธิบดีกรมควบคุมโรค
- (๓) ผู้อำนวยการกองโรคติดต่อทั่วไป
- (๔) หัวหน้ากลุ่มพัฒนาวิชาการโรคติดต่อ กองโรคติดต่อทั่วไป
- (๕) นายแพทย์ นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปีขึ้นไป กองโรคติดต่อทั่วไป
- (๖) ผู้อำนวยการกองโรคไม่ติดต่อ
- (๗) นายแพทย์ นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป กองโรคไม่ติดต่อ
- (๘) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องสำอางค์
- (๙) นายแพทย์ นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องสำอางค์
- (๑๐) ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- (๑๑) นายแพทย์ นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- (๑๒) ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑-๑๒
- (๑๓) นายแพทย์ นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปีขึ้นไป และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑-๑๒
- (๑๔) เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ เจ้าพนักงานสาธารณสุข ซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑-๑๒

(๑๕) ผู้อำนวยการสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง

(๑๖) นายแพทย์ นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง

(๑๗) นิติกร ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป สังกัดกรมควบคุมโรค

ข้อ ๕ ให้ข้าราชการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

(๑) อธิบดีกรมอนามัย

(๒) รองอธิบดีกรมอนามัย

(๓) นักวิชาการสาธารณสุขทรงคุณวุฒิ (ด้านสุขาภิบาล)

(๔) นักวิชาการสาธารณสุขทรงคุณวุฒิ (ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม)

(๕) ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

(๖) ผู้อำนวยการสำนักโภชนาการ

(๗) นักโภชนาการ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ ซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป ที่ผู้อำนวยการสำนักโภชนาการมอบหมาย

(๘) นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ ซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป ที่ผู้อำนวยการสำนักโภชนาการมอบหมาย

(๙) นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านโภชนาการ) สำนักโภชนาการ

(๑๐) ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

(๑๑) นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ ซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป ที่ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำมอบหมาย

(๑๒) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ

(๑๓) นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ ซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีขึ้นไป ที่ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพมอบหมาย

(๑๔) ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ เฉพาะในเขตจังหวัดที่ตนมีอำนาจดูแลและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการ

(๑๕) นักวิชาการสาธารณสุข ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป ศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ ที่ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ มอบหมายเฉพาะในเขตจังหวัดที่ตนมีอำนาจดูแลและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการ ซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(๑๖) ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาสุขภาพะเขตเมือง

ข้อ ๖ ให้ข้าราชการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

- (๑) อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (๒) รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร
- (๔) ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์
- (๕) นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

(๖) นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์

(๗) เกสัชกร ตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์

ข้อ ๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือพนักงานกระทรวงสาธารณสุขที่ปฏิบัติราชการในจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เฉพาะในเขตจังหวัดที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

(๑) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

(๒) นายแพทย์ เกสัชกร นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ นิติกร ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

(๓) เจ้าพนักงานเภสัชกรรม เจ้าพนักงานสาธารณสุข และเภสัชสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในกลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

(๔) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน

(๕) ผู้อำนวยการสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี และสถานีอนามัยพระราชทานนาม

(๖) นายแพทย์ เกสัชกร เจ้าพนักงานเภสัชกรรม นักวิชาการสาธารณสุข เจ้าพนักงานสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ นิติกร ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน

(๗) สาธารณสุขอำเภอ

(๘) นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ แพทย์แผนไทย เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข เจ้าพนักงานเภสัชกรรม เจ้าพนักงานสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

(๙) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

(๑๐) นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ แพทย์แผนไทย เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข เจ้าพนักงานเภสัชกรรม เจ้าพนักงานสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ข้อ ๘ ให้ข้าราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในอาหารทุกชนิด ตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

- (๑) อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (๒) รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (๓) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ
- (๔) ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน
- (๕) เลขานุการกรม
- (๖) พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ
- (๗) เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ

ข้อ ๙ ให้ข้าราชการกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ซึ่งดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เฉพาะในกรณีการนำหรือส่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร

- (๑) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรกรุงเทพ
- (๒) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง
- (๔) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าลาดกระบ้ง
- (๕) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
- (๖) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
- (๗) ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานดอนเมือง
- (๘) ผู้อำนวยการกองสืบสวนและปราบปราม
- (๙) นายด่านศุลกากรทุกแห่ง

(๑๐) ผู้อำนวยการส่วน ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าฝ่าย นักวิชาการศุลกากร ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป และนักวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป ที่สังกัดสำนักงานศุลกากรกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าลาดกระบ้ง สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานดอนเมือง กองสืบสวนและปราบปราม และด่านศุลกากรทุกแห่ง ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการศุลกากร หรือการสั่งการตรวจอาหารที่นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมตรวจปล่อยสินค้าประเภทอาหารที่นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร หรือการสืบสวนและปราบปราม

ข้อ ๑๐ ให้ข้าราชการ หรือพนักงานราชการ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๒ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสัตว์ สัตว์แปรรูป และผลิตภัณฑ์จากสัตว์

- (๑) อธิบดีกรมปศุสัตว์
- (๒) รองอธิบดีกรมปศุสัตว์
- (๓) ผู้อำนวยการสำนัก
- (๔) ผู้อำนวยการกอง
- (๕) ผู้อำนวยการสถาบัน
- (๖) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์
- (๗) ปศุสัตว์เขต
- (๘) ปศุสัตว์จังหวัด
- (๙) ปศุสัตว์อำเภอ
- (๑๐) หัวหน้าด่านกักกันสัตว์
- (๑๑) นายสัตวแพทย์
- (๑๒) นักวิชาการสัตวบาล
- (๑๓) นักวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (๑๔) นักวิทยาศาสตร์
- (๑๕) นักจัดการงานทั่วไป
- (๑๖) นิติกร
- (๑๗) สัตวแพทย์
- (๑๘) เจ้าพนักงานสัตวบาล

ข้อ ๑๑ ให้ข้าราชการกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๒ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ สัตว์น้ำแปรรูป และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ

- (๑) อธิบดีกรมประมง
- (๒) รองอธิบดีกรมประมง
- (๓) ผู้เชี่ยวชาญกรมประมง
- (๔) ผู้อำนวยการกอง
- (๕) ผู้อำนวยการศูนย์
- (๖) ประมงจังหวัด
- (๗) ประมงอำเภอ
- (๘) หัวหน้าด่านตรวจสัตว์น้ำ

- (๙) นักวิชาการประมง
- (๑๐) นักวิชาการผลิตภัณฑ์อาหาร
- (๑๑) นิติกร
- (๑๒) เจ้าพนักงานประมง

ข้อ ๑๒ ให้ข้าราชการกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพืชและผลิตภัณฑ์จากพืช

- (๑) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
- (๒) รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
- (๓) ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบควบคุมการนำเข้าส่งออกสินค้าพืชและปัจจัยการผลิต
- (๔) ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตร
- (๕) ผู้เชี่ยวชาญด้านจุลชีววิทยา
- (๖) ผู้เชี่ยวชาญด้านอนุรักษ์พันธุกรรม
- (๗) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร
- (๘) ผู้อำนวยการสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร
- (๙) ผู้อำนวยการกองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร
- (๑๐) ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร
- (๑๑) ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
- (๑๒) ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ
- (๑๓) ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช
- (๑๔) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน
- (๑๕) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชสวน
- (๑๖) เลขาธิการกรม
- (๑๗) ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต
- (๑๘) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร
- (๑๙) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย
- (๒๐) นักวิชาการเกษตร
- (๒๑) นักวิทยาศาสตร์
- (๒๒) นิติกร
- (๒๓) หัวหน้าด่านตรวจพืช
- (๒๔) นักกีฏวิทยา
- (๒๕) นักวิชาการโรคพืช

(๒๖) เจ้าพนักงานการเกษตร ระดับชำนาญงานขึ้นไป

ข้อ ๑๓ ให้ข้าราชการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสัตว์ สัตว์น้ำ พืช สัตว์แปรรูป สัตว์น้ำแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากพืช

- (๑) เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- (๒) รองเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- (๓) ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
- (๔) ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานสุขอนามัยพืช
- (๕) ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานสุขอนามัยสัตว์
- (๖) ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช
- (๗) ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบงานรับรองมาตรฐาน
- (๘) ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจประเมินระบบงานรับรองมาตรฐาน
- (๙) ผู้อำนวยการกองรับรองมาตรฐาน
- (๑๐) ผู้อำนวยการกองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
- (๑๑) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๑๒) ผู้อำนวยการกองควบคุมมาตรฐาน
- (๑๓) ผู้อำนวยการสำนักกำหนดมาตรฐาน
- (๑๔) เลขานุการกรม
- (๑๕) นักวิชาการมาตรฐานตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป
- (๑๖) นายสัตวแพทย์ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป
- (๑๗) นิติกรตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป
- (๑๘) นักวิเคราะห์นโยบายและแผนตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป

ข้อ ๑๔ ให้ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสัตว์ สัตว์น้ำ พืช สัตว์แปรรูป สัตว์น้ำแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากพืช

- (๑) เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- (๒) นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ข้อ ๑๕ ให้ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานกฤษฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

- (๑) เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- (๒) รองเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักแผนและการพัฒนาการคุ้มครองผู้บริโภค
- (๔) ผู้อำนวยการกองกฎหมายและคดี
- (๕) เลขาธิการกรม
- (๖) ผู้อำนวยการกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านโฆษณา
- (๗) ผู้อำนวยการกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก
- (๘) ผู้อำนวยการกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา
- (๙) ผู้อำนวยการกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง
- (๑๐) นิติกร
- (๑๑) นักสืบสวนสอบสวน

ข้อ ๑๖ ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

- (๑) ปลัดกรุงเทพมหานคร
- (๒) ผู้อำนวยการสำนักอนามัย
- (๓) รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย
- (๔) ผู้อำนวยการสำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย
- (๕) ผู้อำนวยการสำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย
- (๖) ผู้อำนวยการ สำนักงานชั้นสูตร สำนักอนามัย
- (๗) ผู้อำนวยการกองสร้างเสริมสุขภาพ สำนักอนามัย
- (๘) ผู้อำนวยการกองเภสัชกรรม สำนักอนามัย
- (๙) ผู้อำนวยการกองสุขาภิบาลอาหาร
- (๑๐) นักวิชาการสุขาภิบาล นายสัตวแพทย์ นักโภชนาการ นักเทคนิคการแพทย์ เภสัชกร สำนักอนามัย
- (๑๑) ผู้อำนวยการเขต
- (๑๒) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต
- (๑๓) หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล นักวิชาการสุขาภิบาล เจ้าพนักงานสาธารณสุข นิติกร สำนักงานเขต

ข้อ ๑๗ ให้พนักงานเมืองพัทยา ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในเขตเมืองพัทยา ในอาหารทุกชนิดตามนิยาม “อาหาร” ของมาตรา ๔

- (๑) ปลัดเมืองพัทยา
- (๒) รองปลัดเมืองพัทยา
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (๕) ผู้อำนวยการส่วนบริการสาธารณสุข
- (๖) ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมสุขภาพ
- (๗) ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมอนามัยสิ่งแวดล้อม
- (๘) ผู้อำนวยการส่วนควบคุมโรค
- (๙) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเมืองพัทยา
- (๑๐) หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข
- (๑๑) หัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข
- (๑๒) หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ
- (๑๓) หัวหน้าฝ่ายป้องกันและควบคุมโรค
- (๑๔) หัวหน้าฝ่ายบริการทางการแพทย์
- (๑๕) หัวหน้าฝ่ายสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม
- (๑๖) หัวหน้าฝ่ายคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข
- (๑๗) หัวหน้ากลุ่มงานสัตวแพทย์
- (๑๘) หัวหน้าฝ่ายบำบัดรักษาการติดสารเสพติด
- (๑๙) นักวิชาการสาธารณสุข นักวิชาการสุขาภิบาล พยาบาลวิชาชีพ แพทย์แผนไทย โภชนาการ นักวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ นักเทคนิคการแพทย์ เภสัชกร นายสัตวแพทย์ นายแพทย์
- (๒๐) เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์ เจ้าพนักงานสาธารณสุข พยาบาลเทคนิค เจ้าพนักงานสุขาภิบาล โภชนาการ เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ เจ้าพนักงานเภสัชกรรม สัตวแพทย์
- (๒๑) พนักงานเมืองพัทยาดำรงตำแหน่งอื่น ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบด้านอาหาร สุขอนามัย หรือสาธารณสุข

ข้อ ๑๘ ให้พนักงานเทศบาลนคร พนักงานเทศบาลเมือง พนักงานเทศบาลตำบล ยกเว้น กรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบล เฉพาะสถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร ตลาด ที่หรือทางสาธารณะตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่อยู่ในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบลนั้น ๆ แต่ไม่รวมถึงสถานที่ผลิต

นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร หรือใบสำคัญการใช้ผลากอาหารซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาดูแลรับผิดชอบ

- (๑) ปลัดเทศบาล
- (๒) รองปลัดเทศบาล
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (๔) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (๕) ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมสาธารณสุข
- (๖) ผู้อำนวยการส่วนบริการสาธารณสุข
- (๗) ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมสุขภาพ
- (๘) ผู้อำนวยการส่วนโรงพยาบาลส่งเสริมตำบล
- (๙) ผู้อำนวยการส่วนบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
- (๑๐) ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมอนามัยสิ่งแวดล้อม
- (๑๑) หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข
- (๑๒) หัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข
- (๑๓) หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสาธารณสุข
- (๑๔) หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ
- (๑๕) หัวหน้าฝ่ายป้องกันและควบคุมโรค
- (๑๖) หัวหน้าฝ่ายบริการทางการแพทย์

(๑๗) นักวิชาการสาธารณสุข นักวิชาการสุขาภิบาล พยาบาลวิชาชีพ แพทย์แผนไทย โภชนาการ นักวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ นักเทคนิคการแพทย์ เภสัชกร นายสัตวแพทย์ นายแพทย์

(๑๘) เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์ เจ้าพนักงานสาธารณสุข พยาบาลเทคนิค เจ้าพนักงานสุขาภิบาล โภชนาการ เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ เจ้าพนักงานเภสัชกรรม สัตวแพทย์

(๑๙) พนักงานเทศบาลตำแหน่งอื่นที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบด้านอาหาร สุขอนามัย หรือสาธารณสุข

ข้อ ๑๔ ให้ข้าราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๒ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องสุรา

- (๑) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิเคราะห์สินค้า
- (๒) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการตรวจสอบสรรพสามิต สำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม
- (๓) นักวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง
- (๔) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการจัดเก็บภาษี ๑
- (๕) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิชาการสรรพสามิต สำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการจัดเก็บภาษี ๑

- (๖) นักวิชาการสรรพสามิต และเจ้าพนักงานสรรพสามิต ส่วนมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี ๑ สำนักมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี ๑
- (๗) ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม
- (๘) นักวิชาการสรรพสามิต และเจ้าพนักงานสรรพสามิต สำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม
- (๙) ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค
- (๑๐) นักวิชาการสรรพสามิต และเจ้าพนักงานสรรพสามิต ส่วนตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม สำนักงานสรรพสามิตภาค
- (๑๑) สรรพสามิตพื้นที่
- (๑๒) นักวิชาการสรรพสามิต นักตรวจสอบภาษี และเจ้าพนักงานสรรพสามิต สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่
- (๑๓) นักวิชาการสรรพสามิต และเจ้าพนักงานสรรพสามิต สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา
- ข้อ ๒๐ ประกาศนี้ให้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

สาธิต ปิตุเตชะ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ภาคผนวก ฉ
หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล

<p>สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เลขที่ 45 หมู่ 3 ถนนคลองแก้ว แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กทม. 10150 โทรศัพท์ 02-2604-414, 02-2604-414, 02-2604-414 โทรสาร 02-2604-414, 02-2604-414 โทรสาร 02-2604-414 โทรสาร 02-2604-414</p>		<p>THE CENTRAL ISLAMIC COUNCIL OF THAILAND OFFICE 45 MOO 3 KLONGKHAO RD. KLONGKHAO SUBDISTRICT, KLONGTEAY DISTRICT, BANGKOK 10150 TEL. 02-2604-414 FAX. 02-2604-414 E-mail: islamic@icct.or.th Website: www.icct.or.th</p>
<p>หนังสือสำคัญ ให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล หนังสือสำคัญฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า</p>		
<p>ผู้ประกอบการ _____</p>		
<p>สำนักงาน _____</p>		
<p>ผลิตภัณฑ์ / เครื่องหมายการค้า _____</p>		
<p>ณ โรงงานตั้งอยู่ที่ _____</p>		
<p>ได้ดำเนินการตามกรรมวิธีอย่างถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจึงให้ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ใช้เครื่องหมายรับรอง "ฮาลาล"</p>		
		
<p>เลขทะเบียนที่ กท.ฮส. _____</p>		
<p>ตั้งแต่ วันที่ _____ ถึงวันที่ _____ ออกให้ ณ วันที่ _____</p>		
<p>หนังสือรับรองฮาลาลฉบับนี้ออกตามหมวด 3 มาตรา 18 (9) แห่งพระราชบัญญัติการว่าพินิจฉัยศรัทธาอิสลาม พ.ศ. 2540</p>		
<p>No. 030770</p>		

ภาคผนวก ข
หนังสือรับรองฮาลาล

สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร

مكتب اللجنة الإسلامية ببنكوك

The Office of Islamic Affairs Committee of Bangkok Metropolis

ศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติ 45 หมู่ 3 ถนนคลองแก้ว แขวงคลองสิบ เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530
The Golden Jubilee of Islamic Affairs National Administration Center 45 m.3 Klongsib, Nongchok, Bangkok 10530 Thailand

เลขที่ ๐๑๑๑๑๑

หนังสือรับรองฮาลาล

หนังสือรับรองฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อสถานประกอบการ

ที่อยู่ :

ผู้จัดจำหน่าย :

ผลิตภัณฑ์/เครื่องหมายการค้า : -

สถานที่ผลิต :

คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร ได้ตรวจสอบและพิจารณาแล้ว ขอรับรองว่าการจำหน่ายชิ้นส่วนไก่ ให้แก่ผู้บริโภคถูกต้องครบถ้วนตามหลักการอิสลาม และเงื่อนไขการรับรอง "ฮาลาล" ผู้ประกอบการขอให้รับรองว่า จะปฏิบัติตามเงื่อนไขและขั้นตอนต่างๆ อย่างเคร่งครัดตลอดระยะเวลาที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองฉบับนี้ทุกประการ

หนังสือรับรองฉบับนี้ ให้ใช้เฉพาะการรับรองผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้เท่านั้น และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐

ประธานกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร

คำเตือน :

- ให้ติดประกาศหนังสือรับรองฉบับนี้ไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ทั่วไป
 - การขอหนังสือรับรองฉบับใหม่ ต้องยื่นคำร้องขอก่อนหนังสือฉบับนี้หมดอายุอย่างน้อยหกสิบวัน
- สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร โทร. ๐-๒๖๔๔๙-๔๑๘๘๔, ๐-๒๖๔๔๙-๔๒๕๕๙ โทรสาร ๐-๒๖๔๔๙-๗๓๐๘

กิตติกรรมประกาศ

คู่มือฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากนายสัตวแพทย์มารุต เขียงเถียร หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ทางผู้จัดทำขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนตรวจทาน ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม ให้คู่มือฉบับนี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น และต้องขอขอบคุณนางสาวอุไรพร ไบเนียม นักจัดการงานทั่วไป กลุ่มพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล ที่ได้สนับสนุนข้อมูลประกอบการจัดทำคู่มือฉบับนี้ ให้สำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปได้ด้วยดี